

4/2024

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
APRIL – MALI TRAVEN

Lovska zveza Slovenije

Koledar Lovske zveze Slovenije 2025

JAVNI NAGRADNI NATEČAJ ZA IZBOR FOTOGRAFIJ PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI

Lovska zveza Slovenije bo pripravila in založila koledar s fotografijami prostoživečih živali (divjad in zavarovane vrste – sesalci in ptice) za leto 2025. Na **Javnem nagradnem natečaju** k sodelovanju vabimo vse, ki se ukvarjate z naravoslovno fotografijo in imate doma odlične fotografije prostoživečih živali v naravnem okolju (zunaj obor in ujetništva) na območju Slovenije.

Fotografije sprejemamo na e-naslovu: lovec@lovska-zveza.si prek povezave WeTransfer do vključno ponedeljka, 3. junija 2024!

Kako poslati fotografije

Kandidati pošljejo svoje najboljše fotografije prek WeTransfer (www.wetransfer.com), vendar največ deset izbranih in ostrih fotografij v formatu jpg, velikosti od 2 do 4 MB in v resoluciji najmanj 300 dpi. Vsaka fotografija mora biti poimenovana z imenom in priimkom avtorja (npr. Janez Jager), z latinskim (znanstvenim) imenom živali (npr.: volk = *Canis lupus*) in rimsko številko meseca nastanka (npr. marec = III). Fotografije, ki jih boste poslali na natečaj, ne smejo biti prej objavljene še nikjer drugje. Kandidati jamčijo, da so poslani fotografije njihova lastna in izvirna avtorska dela.

Primer poimenovanja fotografije:

Janez Jager, *Canis lupus*, III.

Priložite tudi dopis s svojimi osebnimi podatki (ime in priimek, naslov, telefonska številka, matična številka občana, davčna številka, številka transakcijskega računa in ime banke, kjer je odprt). Ne pozabite dodati seznama poslanih in poimenovanih avtorskih fotografij.

Izbor najboljših fotografij

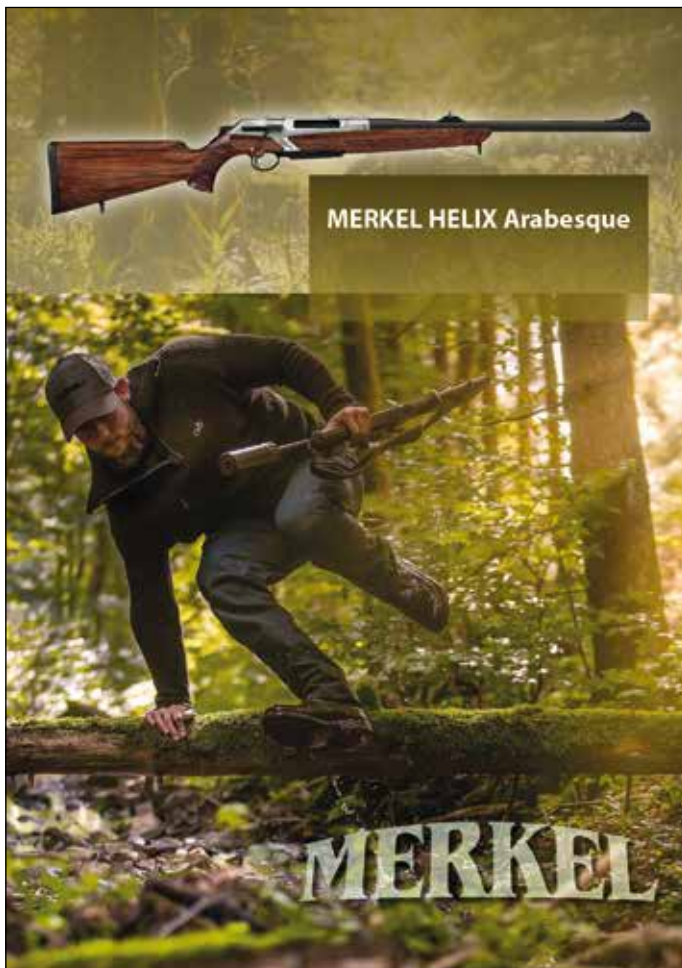
Po zaključku natečaja bo prispele fotografije pregledala komisija, ki bo izbrala trinajst najustrežnejših sezonskih fotografij prostoživečih živali, ki bodo uvrščene v koledar Lovske zveze Slovenije za prihodnje leto.

Nagrade in avtorske pravice

1. nagrada: 500 evrov
2. nagrada: 300 evrov
3. nagrada: 200 evrov

Preostale neizbrane kakovostne fotografije, ki jih boste poslali za koledar, bomo shranili v našem arhivu in jih ob objavah v Lovcu ali knjigah LZS honorirali po ceniku Lovske zveze. Ob fotografijah bodo objavljena imena in priimki avtorjev.

Lovska zveza Slovenije

Prodaja vrhunskih izdelkov

Optike: Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, ...

Puške: Blaser, Steyr Mannlicher, Merkel, Haenel, CZ, Heym, ...

Strelivo: RWS, Geco, Blaser, Rottweil, Sax, LFB, ...

Oblacila: Chevalier, Sitka, Blaser, Merkel Gear, ...

Izvajamo vsa puškarska dela

Puškarnstvo Špendal d.o.o.

Gramozna pot 9
1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307

www.guns-spendal.si

email: puskarstvo@siol.net info@guns-spendal.si

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik CVII., št. 4
april – mali traven

Lovlec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.

ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 0001 5687 097 (NLB, d. d.)
ID za DDV: SI 23864516

Priprava in tisk
Tiskarna Gracer, d. o. o., Celje
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

V. d. odgovornega urednika:
Boris Leskovic

UREDNIŠKI ODBOR:
Predsednik: dr. Arpad Kóveš
Martin Hočevar, Ivan Kuljaj, Igor Pičulin,
Franc Rotar, Branko Tucovič,
Franc Wakounig, dr. Jane Weber

Lektorica in korektorica:
Marjetka Šivic
Tehnični urednik: Milan Samar
Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija. Ta številka je izšla v 22.000 izvodih. Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovlec pošljite na e-naslov lovlec@lovska-zveza.si v Wordovem dokumentu, podpisane in žigosane uradne dopise pa skenirane ali po navadni pošti. Fotografije sprejemamo prav tako po e-pošti v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografije, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, lahko svoje fotografije, namenjene za banko fotografij revije Lovlec ter Zlatorogove in Strokovne knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem dogovoru po katerem od elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij pred objavo v reviji Lovlec oziroma Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovlec
Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovlec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovlec

Foto: Marjan Tos

IZ VSEBINE:

<i>M. Gselman:</i>	Z uresničljivimi načrti hrabro na delo!	160
MNENJA IN PREDLOGI		161
<i>B. Avbar:</i>	Lovlec z lovsko izkaznico, pa ni član Lovske zveze Slovenije	161
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		162
LOVSTVO		164
<i>M. Toš:</i>	»Varujmo prirodo« ¹	164
<i>B. Vasa:</i>	Štiriinpetdeset let uspešne vzreje fazanov v LD Poljskava	167
OSUPLJIVI GOZDNI SVET		170
<i>M. Kišek Vovk:</i>	Spet vrnilo se lastovke!	170
LOVSKO OROŽJE		173
<i>G. Hodnik:</i>	Pištole slovenskega podjetja Arex	173
PO LOVSKEM SVETU		177
<i>B. Leskovic:</i>	Srnjad in zgodnja pomlad	177
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		178
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		179
<i>M. Toš:</i>	Grlice in srake	179
LOVSKO PESNIŠTVO		183
<i>S. Grč:</i>	Iz nahrbtnika	183
LOVSKA ORGANIZACIJA		184
<i>B. Ačko:</i>	Strelska tekma v spomin na poslednji boj Pohorskega bataljona	184
<i>M. Toš:</i>	Zgledno sodelovanje športnih in lovskih strelcev	185
<i>M. Toš:</i>	Upravljanje z divjadjo v Slovenskogoriškem LUO v letu 2023	185
<i>F. Rotar:</i>	V koroških in štajerskih loviščih vedno več jelenjadi in divjih prašičev	186
<i>B. Tucovič:</i>	Tradicionalni lov na divje prašiče v Žumberku in na Gorjancih	188
<i>U. Lepej, M. Gselman:</i>	Kulturni praznik po lovsko	188
<i>B. Tucovič:</i>	Prijateljski lovi dveh LD na obronkih Gorjancev	189
<i>B. Tucovič:</i>	LD Čatež ob Savi se je pobratila z Lovračko udrugo Kraljevec na Sutli	190
JUBILANTI		191
MLADI IN LOVSTVO		192
<i>P. Medvešek, D. Janko:</i>	Prav poseben dan v vrtcu Zidani Most	192
<i>M. Kišek Vovk:</i>	Sol za živali	193
LOVSKA KRIŽANKA		194
LOVSKI OPRTNIK		195
<i>F. Krivec:</i>	Lovci rešili življenje voznici	195
<i>M. Zemljčič:</i>	Darilo Krojaštva Šmigoc članoma LD Luče ob Savinji	195
<i>M. Toš:</i>	Bloudkovo priznanje Francu Ekarju	196
<i>F. Klajne:</i>	Lov in 70-letnica na Dolenjskem	197
<i>J. Gregorič:</i>	Tradicionalni Lov na lisico v LD Lijak	197
<i>M. Krevh:</i>	Strelski »likof« LD Podvelka	197
<i>I. Kuljaj:</i>	Četrta Mednarodna lovška salamijada	198
<i>M. Stojanovič:</i>	Program Svit je na dobri poti!	199
<i>Optics Trade:</i>	Predstavljamo – Pulsar Krypton 2 XQ35	199
<i>M. Toš:</i>	19. oktober naj postane spominski dan slovenskega lovškega muzeja	200
<i>Žan in Eva:</i>	Divjačinski burger	200
V SPOMIN		201
LOVSKA KINOLOGIJA		202
<i>S. Vodnik:</i>	Teden lova na plenice	202
<i>J. Verčko:</i>	Spominsko tekmovanje psov barvarjev po naravni krvni sledi na Poljskem	203
<i>KZS:</i>	Predvidena legla lovskih psov	204

SLIKA NA NASLOVNICI:

Divji petelin (*Tetrao urogallus L.*)

Foto: Oton Naglost

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovlec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije. Uredništvo se je potrudilo, da bi našlo vse imetnike avtorskih pravic. Če mu kljub trudu to morda ni v celoti uspelo, avtorje prosimo, naj stopijo v stik z uredništvom. Morebitni priloženi letaki niso povezani z uredniško politiko Lovca in niso publikacije, ki bi jih izdala Lovska zveza Slovenije ali uredniški odbor. Za njihovo vsebino odgovarja naročnik storitve (oglaševalec).

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014

Srna	srnjak, lanščak: 1. 5.–31. 10.
srna, mladici obeh spolov:	1. 9.–31. 12.
mladica:	1. 5.–31. 12.
Navadni jelen	jelen: 16. 8.–31. 12.
košuta:	1. 9.–31. 12.
teleta:	1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 1.
Damjak	damjak: 16. 8.–31. 12.
košuta:	1. 9.–31. 12.
teleta:	1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:	1. 7.–31. 1.
Muflon	oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov: 1. 8.–28. 2.
ovca:	1. 8.–31. 12.
Gams	kozal, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov: 1. 8.–31. 12.
Kozorog	kozal, koza, kozlički obeh spolov, enoletni obeh spolov: 1. 8.–31. 12.
Divji prašič	merjasec: 1. 1.–31. 12.
svinja:	1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:	1. 1.–31. 12.
Poljski zajec	1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica	1. 11.–28. 2.
Jazbec	1. 8.–31. 12.
Lisica	1. 7.–15. 3.
Šakal	1. 7.–15. 3.
Rakunasti pes (enok)	1. 8.–31. 3.
Navadni polh	1. 10.–30. 11.
Alpski svizec	1. 9.–30. 10.
Pižmovka	1. 1.–31. 12.
Nutrija	1. 1.–31. 12.
Fazan	1. 9.–28. 2.
Poljska jerebica (gojena)	1. 9.–15. 11.
Raca mlakarica	1. 9.–15. 1.
Šoja	1. 8.–28. 2.
Sraka	1. 8.–28. 2.
Siva vrana	1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

Z uresničljivimi načrti brabro na delo!

Marjan Gselman,
podpredsednik LZS

Bilo je veliko preštevanja, tehtanja, tudi lobiranje in udarce pod pasom ... Dan D se je zgodil in ni bilo apokalipse; le glasen odziv delegatov smo slišali glede na tesen volilni izid. Sčasoma so se strasti zelene bratovščine. Nekaj pa jih še vedno težko sprejema dejstva ...

Bila je konstitutivna seja UO LZS, kjer tudi ni bilo apokalipse. Padle so maske, glej ga, zlomka, ker ni bilo apokalipse! A kljub vsemu nekateri še kar preštevajo in preštevajo glasove. Tisti, ki

ne preštevamo/jo glasov, pa smo že zavihali rokave in začeli z delom.

Konstituirali smo vse komisije LZS, ki jih je potrdil UO, konstituiral se je tudi Uredniški odbor lovskega založništva.

Če nekoliko podrobneje pogledamo sestave komisij, je mogoče ugotoviti, da so nekatere nekoliko številčnejše kot doslej. To izključno zato, da se ponudi možnost sodelovanja in dela vsem, ki so pripravljene za tvorno sodelovanje in delo. Še stari pregovor pravi: »Več glav, več ve!« A več članov komisij ponuja tudi možnost, da se bomo v prihodnje brez težav zahvalili komu, ki ne bo pokazal pričakovane volje in zanimanja za konstruktivno delo; da je bil pač le na seznamu članov komisije in je želel le v senci čakati, da bi mu potekel mandat in da bi si po preteku morebiti pripel še kakšno lovsko odlikovanje ali dobil priznanje.

Treba je tudi zapisati, da so zaposleni delavci na LZS, ki so zadolženi za operativno delo v določeni komisiji ali odboru, v tem mandatu enakopravni člani komisij s pravico razprave, sodelovanja in glasovanja.

Popolni sestavi posameznih komisij in odborov so objavljeni na spletni strani LZS: <https://www.lovska-zveza.si/lzs/organiziranost/upravni-odbor/komisije-in-delovna-telesa/>; je pa prav, da na tem mestu predstavimo vsaj predsednike in strokovne sodelavce LZS, ki operativno skrbijo za nemoteno delo teh organov:

– predsednik Uredniškega odbora glasila Lovec, Zlatorogove in Strokovne knjižnice ter Spletnih strani LZS je dr. Arpad KÖVEŠ, odgovorna urednica pa Jasna Kovačič Siuka (LZS)

– Komisija Mladi in lovstvo; predsednica je Tina MATE, Gregor Bolčina (LZS)

– Komisija za finančno in gospodarsko področje; predsednik Tibor HREN, mag. Nataša Oven (LZS)

– Komisija za izobraževanje; predsednik Ivan ŽIŽEK, Gregor Bolčina (LZS)

– Komisija za lovskočuvajsko službo; doc. dr. Srečko Felix KROPE, Barbara Ložar (LZS)

– Komisija za lovsko kinologijo; Ian Martin KOŠTOMAJ, Tilen Hvala (LZS)

– Komisija za lovsko kulturo; mag. Jani ŠALAMON, Urška Kmetec (LZS)

– Komisija za lovsko strelstvo in orožje; Matija JANC, Barbara Ložar (LZS)

– Komisija za lovskoinformacijski sistem; Vedran PRODAN, Gregor Bolčina (LZS)

– Komisija za mednarodne odnose; Silvo BATAGELJ, Urška Kmetec (LZS)

– Komisija za organizacijska in pravna vprašanja; Goran ŠULER, mag. Nataša Oven (LZS)

– Komisija za priznanja in odlikovanja; Franc KRIVEC, Gregor Bolčina (LZS)

– Komisija za upravljanje divjadi; Boštjan PLAZNIK, Gregor Bolčina (LZS)

– Strokovnoznanstveni svet; prof. dr. Boštjan POKORNY, Urška Kmetec (LZS)

– Zeleni sklad; Florijan ROJNIK, Urška Kmetec (LZS)

– Odbor etičnega kodeksa; Niko ŠUŠTARIČ; mag. Nataša Oven (LZS)

– Razsodišče; Danimir REBEC, mag. Nataša Oven (LZS) Nadzorni odbor; Dušan LESKOVEC

Po prvih konstitutivnih sejah so se komisije sestale že na svojih prvih sejah, kjer so pregledali načrte dela, ki so jih prevzele od prejšnjih sestavov komisij. Vsebinsko in finančno so pregledali pripravljene načrte, jih po potrebi dopolnili, spremenili, skratka jih pripravili tako, da jih bo Komisija za finančno in gospodarsko področje lahko pregledala, analizirala ter pripravila za morebitno razpravo na seji UO LZS.

Verjamem, da bo večina članov komisij tvorno sodelovala pri udejanjanju smernic delovanja slovenske lovske organizacije. Že na tem mestu pozivam vse, ki imajo kakršnokoli idejo, pobudo, tudi konstruktivno kritiko, naj jo naslovi na naslov LZS oz. neposredno na delavce LZS, zadolžene za posamezne komisije.

Tista manjšina, ki pa še kar preštevava glasove, bo to gotovo počela tudi še naprej; in to ne samo za čas tega mandata, marveč tudi v naslednjih, ker pač drugače ne znajo in se stvarnostjo ne zmorejo sprijazniti. A nič zato, saj nas druge to samo krepi in nam daje novo energijo ter zagon za še boljše in učinkovitejše delo.

Čeprav moj prvi zapis ni namenjen opisovanju in ocenjevanju okoliščin glede vile Zlatorog na Župančičevi ulici (in ne Kozorog, kot jo napačno imenujejo nekateri zunanji pisci), pa ne morem mimo nekaterih osebnih ugotovitev. Kar nekaj mandatov že delujem v organih LZS, pa mi je komaj letos uspelo, da sem si to našo hišo natančneje ogledal »od pete do glave«, torej od kleti do podstrehe. Moja skromna in nestrokovna ugotovitev je, da v stanju, v kakršnem je zgradba zdaj, je bolje, da se je njena prodaja ustavila ... Tudi če prodajamo avto, ga prej gotovo malo uredimo in vsaj operemo!

Veliko lovskih doživetij vam želim!

Lovec z lovsko izkaznico, pa ni član Lovske zveze Slovenije

Pravica do svobodnega združevanja

Ustava Republike Slovenije v svojem 42. členu določa, da ima vsakdo pravico, da se svobodno združuje z drugimi. Pravica do zbiranja in združevanja v lovstvu je udejnjana v 62. členu Zakona o divjadi in lovstvu¹ (ZDLov-1), ki določa, da ima oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, pravico do pridobitve lovске izkaznice. *Pravico pridobitve lovске izkaznice ima tudi oseba, ki izpolnjuje enake pogoje, pa ni član oziroma članica lovске družine oziroma delavec oziroma delavka upravljavca lovišča s posebnimi nameni.* Novost, da lahko lovsko izkaznico pridobi tudi oseba z lovskim izpitom, ki ni članica lovске družine, je prinesel lovski zakon z dne 20. 2. 2004. Zato se postavlja vrsta vprašanj, ki jim niso sledila Pravila LZS; zlasti vprašanje, kakšne pravice ima lovec, ki je pri krovni lovski zvezi pridobil lovsko izkaznico, čeprav nima svoje lovске družine oziroma ni včlanjen v nobeno od lovskih družin?

Postopek, kako lovec, ki ni član lovске družine, pridobi lovsko izkaznico

Pomembno pravno in dejansko vprašanje je zamegljeno v 62. členu ZDLov-1, ki je, gledano ustavno-pravno, nedorečen. Zakonodajalec je s citirano odločbo na svojevrsten način rešil pravico pridobitve lovске izkaznice za osebe, ki izpolnjujejo pogoje po 60. členu ZDLov-1. Po našem pravu ima pravico do lovске izkaznice in s tem udeleževanja na lovu državljani Republike Slovenije ali tuji državljani s stalnim bivališčem v Sloveniji (lovec), ki ima opravljen lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico, ali je zaposlen v lovišču s posebnim namenom (LPN). Kdor nima lovskega izpita, sme loviti le v spremstvu osebe, ki ima lovski izpit in veljavno lovsko izkaznico ali je zaposlen v LPN. Lovsko izkaznico lahko pridobi tudi lovec, ki ni včlanjen v lovsko družino. Vsakdo, ki je član LZS, bi moral imeti poleg pravic tudi

¹ Uradni list RS, št. 16/2004 z dne 20. 2. 2004: 62. člen ZDLov-1.

Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON-C: ZDLov-1-NPB3.

Avtorje besedil, namenjenih za objavo v rubriki *Mnenja in predlogi*, obveščamo, da uredništvo sprejema besedila z največ 4000 znaki brez presledkov. Mnenja avtorjev niso nujno tudi stališča uredništva ali vodstva LZS.

Uredništvo

dolžnosti, kar pa ruši pravna ureditev s pravico, da lahko lovec z lovskim izpitom, ki ni včlanjen v lovsko družino, pridobi lovsko izkaznico enako kot člani lovskih družin.

Postopek pridobitve lovске izkaznice (ki je enaka kot za lovce v lovski družini) za lovce, ki niso člani lovске družine, je preprost. Na spletu LZS sta objavljena obrazca, na podlagi katerih prosilec pri Ministrstvu za pravosodje RS pridobi potrdilo o nekaznovanosti iz kazenske evidence, ki ga z vlogo pošlje na naslov krovne lovске organizacije. Po plačilu stroškov za lovsko izkaznico z nalepko za tekoče leto mu jo po pošti pošlje strokovna služba LZS. Prejemnik takšne lovске izkaznice sme na povabilo gostovati na lovih v vseh lovskih družinah in LPN v državi ali pa v tujini svobodno izvaja turistični lov, kjer ga glede na predloženo veljavno izkaznico LZS štejejo, da je član slovenske lovске organizacije z vsemi pravicami (čeprav ni član LZS). Takšen lovec pa nima nobenih obveznosti do LZS, kot je plačilo letne članarine oziroma da bi moral opravljati obvezne gojivne delovne ure v lovišču (kar pa je v nasprotju s temeljnim izhodiščem slovenskega lova, ki si prizadeva za ohranjanje in varstvo divjadi kot naravnega bogastva; ohranjanje in povečevanje biološke in krajinske pestrosti ter stabilnosti življenjskih združb; preprečevanje in povračilo škode od divjadi in na njej; in trajnostno gospodarjenje z divjadjo). Torej imamo imetniki lovске izkaznice, ki nismo člani lovске družine, v odnosu do varstva divjadi kot naravnega bogastva in njenega naravnega okolja privilegirano položaj, saj nimamo obveznosti v loviščih, v odnosu do pravice (polnopravnega) članstva v LZS pa smo diskriminirani.

Lovska izkaznica

Lovska izkaznica je pomemben lovski dokument, ki omogoča osebi, da zakonito izvaja lovsko dejavnost in sodeluje v lovskih dejavnostih s pripomočki za lov (pravica do pridobitve lovskega orožja in streliva). Po določbi 62. člena ZDLov-1 imajo tudi posamezniki z opravljenim lovskim izpitom, ki niso člani lovске družine oziroma upravljavca lovišča, kot že zapisano, pravico do pridobitve lovске izkaznice, nakar smejo po lastnem preudarku (brez članskih obveznosti) sodelovati pri lovskih dejavnostih kjerkoli, doma na povabilo ali v turističnem aranžmaju v tujini.

Vprašanje, ki se odpira, pa je, kako naj ob ustavno-pravno nedorečenem

62. členu ZDLov-1 k lovskemu izpitu pristopi oseba, ki ni članica lovске družine. Glede tega je v lovskem zakonu in v pravih krovne lovске zveze nastala pravna praznina, ker je osebam brez lovске družine onemogočena pridobitev lovске izkaznice, kar je lahko ustavno-pravna težava. Ustava v svojem 14. členu jasno določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Gre za usodno vprašanje razlikovanja med državljani, ki se svobodno združujejo v lovске organizacije, in državljani, ki imajo enako pravico do izobraževanja na interesnem področju lovstva kot tisti, ki niso vključeni v lovске družine. Slednji se izobražujejo po programih, ki vsebujejo teoretično in praktično izobraževanje o lovski zakonodaji, zgodovini lova, lovski etiki in običajih, o orožju in varnem rokovanju z njim, o divjadi in varstvu naravnega okolja in narave ter drugih pomembnih vidikih lovskih dejavnosti. Po končanem lovskem tečaju mora oseba opraviti lovski izpit pred komisijo, ki preveri njegovo znanje, kar je podlaga za pridobitev lovске izkaznice. Enako pravico do pridobitve lovskega izpita in s tem lovске izkaznice pa ima, upoštevajoč človekove pravice in svoboščine, sleherni državljan ne glede, ali je član lovске družine ali pa ni del njenega članstva.

Pridobitev lovске izkaznice po določbi 62. člena ZDLov-1

Pridobitev lovске izkaznice po določbi 62. člena ZDLov-1 ne pomeni vključitve v lovsko družino, ker je članstvo v lovski družini ločena pravica. Določen je tudi drugačen postopek. Kandidat mora po sprejemu v lovsko družino najprej opraviti pripravništvo, nato pa po uspešno opravljenem lovskem izpitu v lovski družini po teoretičnem izobraževanju, po navadi na lovski zvezi, opravljati lovski izpit. Glede na obstoječo prakso analitično zaključujem, da besedilo lovskega zakona ni usklajeno s sprejemom v lovsko družino. Zakaj? Ker ni jasno, kako naj bi oseba, ki ni članica lovске družine, opravila praktični del lovskega izpita pri upravljavcu lovišča. Iz navedenega razloga so bili očitno vsi imetniki lovskih izkaznic, ki so pridobili lovsko izkaznico in so ostali brez lovске družine, najprej člani lovске družine, kjer so tudi opravili lovski izpit po

utečenem programu, zatem pa so odšli iz lovске družine in si uredili lovsko izkaznico, kot jim jo je omogočil 62. člen ZDLov-1. Slednja določba pa je nedorečen pravni predpis, ki vsebuje dvoumno določbo glede njenega pravnega pomena. Očitno LZS ni bila pozorna na vsebinski pomen določbe, ker je v nekem trenutku z izdajanjem dveh vrst lovskih izkaznic poleg svojega članstva v lovskih družinah ustvarila novo vrsto lovcev, ki so postali imetniki lovskih izkaznic brez obveznosti, ki jih določa sleherni članstvo. Enako je slovenska lovska organizacija vsebinsko prezrla 64. člen ZDLov-1, ki določa, da so lovске organizacije lovске družine, LZS, lovišča s posebnim namenom, javni zavodi ter območno združenje upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom, združenih v lovskoupravljavskem območju (LUO). Zato so prevladujoč vpliv v lovstvu še naprej ohranile območne lovске zveze, ki pa po zakonu niso lovске organizacije, kar vse iz načela zakonitosti in hierarhije pravnih aktov terja prenovo Pravitel in organizacijske strukture LZS.

Vsi imetniki lovskih izkaznic, ki niso tudi člani lovске družine, pa imajo pravico, da se njihov status uredi v pravnih aktih LZS, ker je sicer grobo kršena njihova pravica do združevanja, načel enakosti in enakega obravnavanja. Nesprejemljivo je, da ima lovec, ki ni član lovске družine, pravico do lovске izkaznice LZS, čeprav ni član te lovске zveze. Takšen lovec zakonito lovi v tujini, kjer ga štejejo kot člana Lovske zveze Slovenije. Takšnega statusa pa tak lovec nima doma, ker je članstvo oseb, ki niso članice lovске družine, pri nas urejeno na nepregleden način, ki stremi k kršitvi temeljnih ustavnopravnih načel. Rešitvi sta le dve: na predlogu zakonodajalca, da 62. člen ZDLov-1 uredi na način, ki bo preстал ustavno presojo, in na pravni ureditvi v svojih pravih z zaščito pravic imetnikov lovskih izkaznic, ki nimajo svoje lovске družine. Očitno je 62. člen ZDLov-1 brez spoštovanja temeljnih pravnih načel in zaradi kršitve ustavne nedorečenosti izgubil svojo smer, svojo notranjo podstat. Izneveril je svojo predvidljivost in pomensko trdnost, s čimer je na področju človekovih pravic okrnil načelo enakosti in enakega obravnavanja. Za zaključek: »Redki so srečni časi, ko lahko misliš, kar hočeš, in govoriš, kar misliš.« (*Rara temporum felicitas, ubi sentre, quae velis, et quae sentis, dicere licet.*)²

Bojan Avbar

² Latinski pravni rek.

Foto: Daniel Cek

Lovci LD Rižana, rešitelji življenja ponesrečene voznice.

BEZOVICA: S POGUMNIM REŠEVANJEM SO TRIJE LOVCI REŠILI ŽIVLJENJE 73-LETNI VOZNICI

PRIMORSKE NOVICE in VEČER, 6. 2. 2024 (Danijel Cek) – Najprej so njen avto privezali, da ni zgrmel po strmini navzdol, nato sta jo lovca potegnili iz avta in jo delno na sebi, delno na tleh držala in grela štirideset minut. Obema lovcema so noge po štiridesetih minutah klečanja v visečem položaju popolnoma otrpnile, zato je bilo treba z brežine pomagati tudi njima. Policija je kraj zavarovala, usmerjala promet in opravila ogled. Gasilci Gasilske brigade Koper so vozilo izvlekli do varnega mesta. Na pomoč sta prihitela tudi predsednik LD Rižana **Fabio Steffe** in lovec **Tomaž Rutar** ter pomagala pri izvleki vozila. Na koncu so ponesrečeno 73-letnico z nosili s strme brežine potegnili gasilci, ki so morali z vrvmi potegniti tudi enega od dveh lovcov - reševalcev. Eden od treh pogumnih lovcov je povedal: »Nisem spal, vso noč se mi je pred očmi vrtel ta prizor.« Pogumno reševalno akcijo lovcov LD Rižana (**Mladen Miklavčič, Boris Cunja, Tomaž Rutar,**

Bojan Švab in Fabio Steffe) je istega dne predstavila tudi **POP TV** v osrednji informativni oddaji **24 ur**.

ZAKAJ VILA ZA VEČ MILIJONOV V SREDIŠČU LJUBLJANE NI VEČ V PRODAJI?

Www.n1info.si/novice/slovenija/, 11. 2. 2024 (Marko Rabuza) – Kar nekaj časa je bila najdražje oglaševana hiša na največjem spletnem portalu za nepremičnine vila Zlatorog v središču Ljubljane. Stoji na križišču Župančičeve in Puharjeve ulice ter je v lasti Lovske zveze Slovenije, ki jo je prodajala za štiri milijone evrov. Oglas že nekaj časa ni več aktiven, vseeno pa vila ni zamenjala lastnika. »Prodajamo in ne prodajamo,« odgovarja predsednik Lovske zveze Slovenije **Alojz Kovšca**, sicer nekdanji predsednik Državnega sveta. Lovska zveza Slovenije se je po menjavi predsednika odločila, da vile v središču Ljubljane ne bo več oglaševala. Kovšca je bil konec lanskega decembra izvoljen za novega predsednika LZS, mandat pa je začel 15. januarja letos. Prav z zamenjavo na vrhu zveze je povezano dejstvo,

da hiše nasproti Osnovne šole Prežihovega Voranca ni več na nepremičninskem portalu. Novi predsednik lovcov pojasnjuje, da se bodo z novim vodstvom najprej dogovorili, kako in kaj naprej. Ni skrivnost, da je bila največja težava pri prodaji vile zasedenost enega od stanovanj, kjer ima žena pokojnega prejšnjega imetnika stanovanjske pravice prijavljeno stalno prebivališče in plačuje neprofitno najemnino. Le-ta je enaka, kot je bila določena z najemno pogodbo za nedoločen čas s pokojnim imetnikom stanovanjske pravice. Novi kupec bi moral namreč prevzeti vse pravice in obveznosti iz opisanega razmerja, kar je verjetno ohladilo kupce. »Če bomo ta problem obstoječe stanovanjske pravice v stavbi razrešili, potem bo cena lahko realna. Ostajamo pri oglaševani ceni štiri milijone evrov. Verjamem pa, da bo ta cena s časom lahko tudi višja,« je prepričan Kovšca, ki ob tem dodaja, da so dobili več konkretnih ponudb, ki pa so bile primerne situaciji, da stavba ni povsem prazna. »Vrednost te stavbe ni samo v njeni arhitekturi, ampak tudi v njeni lokaciji v centru Ljubljane in njeni zgodovinski vrednosti – za nas ima tudi sentimentalni pomen. Če bomo našli kupca, ki bo prepoznal njen pomen, jo bomo prodali, pod ceno komurkoli pa ni nobene potrebe,

ker nismo v krizni situaciji in bi namjuno potrebovali denar,« meni Kovšca.

ZBOR BELOKRANJSKIH LOVCEV

Www.radio-odeon.com, 13. 2. 2024 – V soboto, 10. februarja, je bil v Domu krajanov Adlešiči zbor belokranjskih lovcov, ki sta ga organizirali območna Zveza lovskih družin (ZLD) Bela krajina in Lovska družina Adlešiči. Podelili so številna priznanja, pokale in odlikovanja za dosežke v lovstvu. Prav tako je Etični kodeks slovenskih lovcov podpisalo kar nekaj mladih lovcov, ki so lani uspešno opravili lovski izpit. Med govorniki so bili predsednik Lovske zveze Slovenije **Alojz Kovšca**, župan Občine Črnomelj **Andrej Kavšek**, predsednik ZLD Bele krajine **Miroslav Hudak**, predsednik Lovskega kinološkega društva Bela krajina **Igor Grašak** in drugi. Ubrano je zapel Lovski pevski zbor Bele krajine, za lokalni pridih pa so poskrbeli tamburaši KUD Božo Račič – Adlešiči.

LETOS NE BO IZLOVA NUTRIJ

DNEVNIK, 17. 2. 2024 (Miha Turk) – Zaradi premajhnega zanimanja lovcov za lov nutrij v

naselijh znotraj Krajinskega parka Ljubljansko barje so se odločili, da letos ne bodo zaprosili za nadaljevanje ukrepa. Predlagajo spremembo zakonodaje, pri čemer naj bi nutriji odvzeli status divjadi, njihovo iztrebljanje pa bi prevzele profesionalne ekipe. Ministrstvo vztraja, da je obstoječa ureditev ustrezna. Izlov nutrij, tujerodne invazivne vrste, znotraj naselij na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje (KPLB) je potekal od septembra do decembra lani. V treh mesecih so s pastmi ujeli 321 nutrij.

LOVCI MEČEJO NA CESTO VDOVO NEKDANJEGA FUNKCIONARJA

Www.preiskovalno.si/clanek/, 18. 2. 2024 in **REPORTER**, 19. 2. 2024 – Iz ene najvrednejših vil v centru Ljubljane, ki je v lasti Lovske zveze Slovenije in je ocenjena na štiri milijone evrov, lovci mečejo na cesto 80-letno najemnico, ki tam živi že 54 let in plačuje najemnino. Brez strehe nad glavo bi ostala tudi njena hči, čeprav ju varuje najemna pogodba. 22. novembra 2023 je odvetnica **Mojca Starec** po pooblastilu Lovske zveze na najemnico stanovanja naslovila Zahtevo za izpraznitve

in izročitev stanovanja, ki je na Župančičevi ulici 9, v prostori Lovske zveze Slovenije, v kateri najemnica živi že 54 let. Gre za elitno vilo Lovske zveze Slovenije v središču Ljubljane, ki je v neposredni bližini razvpitega kompleksa Schellenburg. 80-letna najemnica in njena hči, ki že vsa leta plačujeta neprofitno najemnino, sta na robu obupa, saj nimata kam. V 13. členu Najemne pogodbe, ki je bila sklenjena že pred desetletji, namreč jasno piše, da je Lovska zveza Slovenije dolžna najemnikom v primeru selitve ali prodaje zagotoviti ustrezno stanovanje. Tega niso storili, očitno so se odločili, da bodo s pravnimi akrobacijami in ustrahovanjem uspeli z deložacijo. Tako so jima poslali grozeče pismo z obtožbami in zahtevo po izselitvi. Kam naj gresta najemnici, pa jih ne zanima. Pritiski so se začeli že pred kakšnim letom, ko so najprej zahtevali, da vrmeta daljinec pomičnih vrat, skozi katera je lahko 54 let pred njun vhod pripeljal avto. Daljinec sta vrnila, a pri tem se ni končalo. Z najemom odvetnice se pritiski stopnjujejo. Za odziv smo se obrnili na novega predsednika Lovske zveze Slovenije, ki je vjati te organizacije prevzel januarja letos, **Alojza Kovšco**, nekdanjega politika, predsednika Državnega sveta in nekdanjega podpredsednika stranke

Konkretno. Najemnica in njena hči veliko upov polagata prav v novega predsednika in v razumen dogovor, saj ne zahtevata ničesar, kar ne bi bilo zapisano v pogodbi. Torej nadomestno stanovanje. Alojz Kovšca zadeve še ni proučil, se bo pa skozi dokumentacijo prebil do naslednje seje upravnega odbora, ki bo 20. marca. Uradno stališče upravnega odbora še čakamo; med lovci krožijo neresnične zgodbe o zahtevah najemnice in njene hčere, čeprav je edino, kar si želita, (najemno) stanovanje v središču Ljubljane.

NERESNIČNE INFORMACIJE O DOSELJEVANJU VOLKOV

KMEČKI GLAS, 23. 2. 2024 (**Franc Fortuna**) – V javnosti so se nedavno pojavile govornice o izpustih volkov v naravo. Zato je Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) posredoval sporočilo za javnost, v katerem piše: »Zavod za gozdove Slovenije še nikoli ni odlovil volkov za preselitev ali jih izpuščal v naravo. ZGS sicer v okviru projekta LIFE WolfAlps EU in nacionalnega monitoringa skupaj s partnerji spremlja populacije volkov in s tem pridobiva pomembne informacije o gibanju in življenju volkov v Sloveniji.

ZGS poleg svojih osnovnih nalog usklajuje tudi spremljanje volčje populacije v Sloveniji. Konec minulega leta je s partnerji pripravil poročilo rezultatov monitoringa za leti 2022/2023, ki bo v kratkem objavljeno na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za ohranjanje narave. Podatki so pokazali, da so v tem obdobju na območju SZ Slovenije živeli trije tropi volkov, in sicer na območju Jelovice, Pokljuke in Cerkljanskega hribovja. Poleg tega je na širšem območju Kranjske Gore prisoten še trop križancev. Genetika je jasno pokazala, da so volkovi na Jelovici potomci slovenskih volčjih tropov (z Vremščice in iz Trnovskega gozda), volkovi na Pokljuki pa iz italijanskih Alp (reproduktivni samec) in z južnih Dinaridov (reproduktivna samica). **Miha Marenče**, vodja sektorja za načrtovanje razvoja gozdov na ZGS, ob tem dodaja: »V javnosti so se večkrat pojavile npreverjene informacije, da smo volkove na Gorenjskem naselili ljudje in celo da prihajajo iz živalskega vrta. Zavod za gozdove Slovenije še nikoli ni odlovil volkov za preselitev ali jih izpuščal v naravo. Rezultati genetskih analiz jasno kažejo, od kod izhajajo posamezni volkovi.«

Pripravil:
dr. Marjan Toš

Foto: Marjan Toš

Krajinski park Jezero Komarnik je pomembno zatočišče vodne in obvodne perjadi.

»VARUJMO PRIRODO«¹

Spomenica Odseka za varstvo prirode in naravnih spomenikov 1920 – vodnik prihodnosti

Januarja leta 1920 je trinajst uglednih posameznikov in strokovnjakov Odseka za varstvo prirode Muzejskega društva v Ljubljani javno objavilo **Spomenico Odseka za varstvo prirode in naravnih spomenikov 1920** in z njo pozvalo Pokrajinsko vlado Slovenije, naj začne sistematično varovati naravo v tedanji Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS).² Spomenica je še vedno uporaben vodnik za prihodnost. Veliko njenih ciljev je že doseženih. Na nekaterih območjih pa bomo morali vložiti kar nekaj naporov, da bomo vrste obvarovali pred izumrtjem ali vsaj zaustavili negativne težnje. Na tem področju imamo veliko odgovornost prav člani lovske organizacije. V letih 1919–1920 so takratni voditelji SLD aktivno sodelovali pri njenem nastajanju in kasnejšem uresničevanju.

Ob tehtnem analiziranju vsebine Spomenice se moramo strinjati z mnenji naravovarstvenih stro-

kovnjakov, da je to še vedno uporaben vodnik za prihodnost. Mnogo ciljev iz njenih treh poglavitnih zahtev je bilo sicer uresničenih, nekaj zadev pa je še vedno odprtih in nanje moramo biti zelo pozorni tudi v naši lovski organizaciji. Sploh ker

gre po eni strani za obvarovanje nekaterih živalskih vrst pred izumrtjem in na drugi za prizadevanja, da bi vsaj upočasnili težnje njihovega neprestanega številčnega zmanjševanja. Na tem področju se poti naravovarstvenikov in lovcev – ki smo že lep čas del verige slovenskih naravovarstvenikov – križajo. Naj omenim samo več kot kritične razmere pri poljskih in gozdnih (koconogih) kurah, katerim se ponekod že majejo tla pod nogami, saj so drastične spremembe v okolju krepko poslabšale njihov značilen življenjski prostor (habitate) in resno ogrozile njihov obstoj. Ob spominjanju na čas nastanka Spomenice ne bo odveč zapisati, da lahko dandanes zaradi dobrega dela generacij pred nami in njihove skrbi za uresničevanje ciljev Spomenice govorimo o naši dejanski odgovornosti do narave. Spomenica, ki je zorela leta 1919 in zagledala luč sveta januarja 1920, je bila prvi naravovarstveni program na Slovenskem, ki je po konkretnosti in celovitosti sodil med najtehtnejše naravovarstvene dokumente tistega časa sploh. To nam zdaj priznava svetovna stroka, zato smo lahko na ta dokument resnično ponosni in hkrati izredno hvaležni njenim avtorjem, ljudem, ki so videli daleč v prihodnost!

¹ Stanislav Bevk, Lovec VI (ur. Janko Lokar), št.2/1919, Ljubljana 1919, 50.

² Spomenica je nastala že leta 1919 in je bila delo takratnih zavzetih naravovarstvenikov na čelu z dr. Stanislavom Bevkom. Med njenimi soavtorji je bil tudi nestor slovenskih lovcev dr. Ivan Lovrenčič, ki je že na ustanovnem zboru Slovenskega lovskega kluba (SLK) leta 1907 poudaril, da je še »edino lovec, ki prosti naravi in njenim spomenikom prinaša obolus spoštovanja, ki ve ceniti njeno krasoto«. Njegovo temeljno izhodišče je bilo, da »način lova mora biti tak, da ž njim nista spojena le užitek in zabava, ampak tudi varstvo in skrb za divjačino.

Človeštvo se danes peha za materialnim blagom, peha se za kruhom in nima časa občudovati lepoto proste narave. Zato njena poezija gine in ž njo ginejo tudi njeni spomeniki, ginejo, ker jih nihče ne goji«. (prim. Poročilo dr. Lovrenčiča za pripravljalni odbor Slovenskega lovskega kluba v Ljubljani na ustanovnem občnem zboru v Hotelu Ilirija, v: Lovec ob petindvajsetletnici, Ljubljana 1932, 16).

In še nekaj je treba izpostaviti – čeprav je bilo v tistem času področje varstva narave pravno in predvsem organizacijsko še povsem neobdelano, so takratne oblasti Spomenico obravnavale z vso resnostjo in odgovornostjo. To najlepše potrjuje že leta 1924 zavarovana Dolina Triglavskih jezer. *Ministrstvo za šume in rudnike* pri beograjski vladi Kraljevine SHS je namreč 4. aprila 1924 na pobudo Odseka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov, ki je deloval v okviru Muzejskega društva za Slovenijo, potrdilo izločitev in zavarovanje približno 1.400 hektarov velikega območja v Dolini Triglavskih jezer. To so bili temeljni zdajšnjega Triglavskega narodnega parka. S podpisom pogodbe je bil 1. julija 1924 ustanovljen Alpski varstveni park. Tako je bil prvič na Slovenskem vzpostavljen pravni varstveni režim, katerega cilj je bil ohranjanje narave.³ Zakupna doba je bila določena na dvajset let, to je do 1. julija 1944, določena je bila tudi letna zakupnina, označene so bile meje parka in navedene katastrske parcele, ki so tvorile park. Le-ta ni bil razglašen za stalno, saj po takrat veljavnih zakonih ni bilo mogoče trajno odvzeti pašnih površin njihovemu prvotnemu gospodarskemu namenu. Alpski varstveni park je obsegal 1.400 hektarov, zdajšnji *Triglavski narodni park* (TNP) pa se razteza na skoraj 84.000 hektarih oziroma na štirih odstotkih slovenskega ozemlja. Sl. 1

Lahko smo ponosni, da so bili med snovalci Spomenice in njenimi odločnimi zagovorniki tudi tedanji nadvse spoštovani varuhi narave in lovski voditelji: dr. **Ivan Lovrenčič**, dr. **Stanislav Bevk**, dr. **Janko Ponebšek**⁴ in ribiški nestor prof. **Ivan Franke**. Vsi so bili velike avtoritete svojega časa, spoštovani in cenjeni v strokovnoznanstvenih krogih. Zato so se takoj znašli v družbi uglednih soprodlagateljev in soavtorjev Spomenice, kot so bili sodni nadsvetnik **Anton Bulovec**, tehnik **Josip vitez Gorup**, nadgeometer **Alfons pl. Gspan**, notar **Mate Hafner**, muzejski ravnatelj prof. dr. **Josip Maniuan**, prof. **Alfons Paulin**, višji šolski nadzornik dr. **Leopold Poljanec**, finančni nadsvetnik dr. **Janko Ponebšek**,⁴ prof. dr. **Gvidon**

³ www.tnp.si z dne 28. 2. 2024. Pobude za zavarovanje posameznih naravnih znamenitosti, ki so se pojavile v drugi polovici 19. stoletja, so bile spontan odziv na vedno večje grožnje zaradi širjenja človekovega vpliva po industrijski revoluciji. Prizadevanja za zavarovanje dela Julijskih Alp segajo v leto 1906 in so plod zamisli seizmologa in naravoslovca Albina Belarja.

⁴ Dr. Janko Ponebšek (1861–1935) je bil slovenski ornitolog. Leta 1892 se je začel sistematično ukvarjati z ornitologijo in zbral obsežno zbirko ptičjih mehov in jajc, ki jih je predal v zbirko v Narodni muzej Slovenije. Kot priznani ornitolog je pisal za vse pomembnejše evropske in celo japonske ornitološke časopise. Veliko člankov ornitološke in lovske vsebine je objavil tudi v kratkornem slovenskem časopisu in v revialnem tisku. Izjemno pomembno je bilo njegovo organizacijsko delo. Leta 1910 je uredil

Vir: Wikipedia

Dr. Stanislav Bevk, pionir slovenskega naravovarstva

Sajovic in prof. **Ferdinand Seidl**. Postali so člani *Odseka za varstvo prirode in prirodnih spomenikov* v Jugoslaviji, ki je bil ustanovljen pri *Muzejskem društvu za Slovenijo*.⁵ Avtorji Spomenice so se naslonili na izkušnje in prakso drugih evropskih držav, ki so bile na področju varstva narave med vodilnimi. Zato so tudi v uvodnem delu – preambuli zapisali, da so skoraj »vse kulturne države so uvidele potrebo ohranitve prirodnih spomenikov in so v ta namen ustanovile same ali pomagale ustanoviti v večjimi denarnimi prispevki ali z odstopom zemljiških kompleksov prirodovarstvene parke (rezervate, Naturschutzparke), kjer uživa vse živalstvo in rastlinstvo popolno varstvo, dalje ustvarile zakone za absolutno varstvo gotovih živali in rastlin, tipičnih za dotične pokrajine ali izpostavljenih uničenju ter končno neposredno ali posredno po društvih za varstvo prirode poučevalo ljudstvo, da se omeji zatiranje tudi onih živali in rastlin,

prvo številko glasila *Lovca* in deseti letnik glasila leta 1923. V *Lovcu* je tudi redno objavljaj svoje prispevke; največ jih je bilo povezanih s pticami. Njegova poročila osvetljujejo nekdanje razmere glede različnih vrst ptic. Posebno pogosto je pisal o kljunačih, pa tudi o pojavljanju nekaterih redkih vrst ptic na Kranjskem. *Lovce* je redno obveščal o delu in uspehih Ornitološkega observatorija v Ljubljani, ki je bil leta 1926 ustanovljen na njegovo pobudo. To je bil začetek organizirane ornitološke aktivnosti na Slovenskem. Dr. Ponebšek je zbral tudi obširno gradivo za jugoslovansko ptičjo terminologijo ter zasnoval *Kompendij Ornis Sloveniae*, ki naj bi obsegal sistematičen opis vseh slovenskih ptic, a ga ni dokončal.

⁵ Leta 1839 je bilo ustanovljeno Društvo Kranjskega deželnega muzeja, ki predstavlja začetke slovenskega Muzejskega društva. Muzejsko društvo za Kranjsko se je leta 1919 preimenovalo v Muzejsko društvo za Slovenijo. Sedež ima v Narodnem muzeju Slovenije, ki ima svoje korenine v Kranjskem deželnem muzeju iz leta 1821. Odsek za varstvo prirode pri Muzejskem društvu za Slovenijo je bil ustanovljen na pobudo Ferdinanda Seidla in mu je predsedoval dr. Stanislav Bevk.

ki jih zakon imenoma ne štiti. Da je tudi v naši državi, ki prednjači ostalim evropskim državam tako v florističnem kakor v favnističnem in geološkem oziru, nujna potreba v enakem smislu začetni resno delo, oteti znanstvenemu raziskovanju, kar se še oteti da, je jasno, ako se hočemo obraniti sicer opravičenemu očitku nekulturnosti in nepojmovanja važnosti prirodnega varstva.«⁶

Zahteve Spomenice so bile naslednje: (I) ustanovijo naj se varstveni parki, (II) zavaruje naj se rastlinske in živalske vrste, (III) varuje naj se podzemne jame in njihovo živalstvo ter (IV) spodbudi naj se širšo javnost za varstvo narave. V Spomenici je bilo tudi poglavje o financiranju odseka za izvajanje nalog za dosego ciljev oziroma upravljanje. Takrat so predlagali nekaj deset rastlinskih in živalskih vrst, ki naj bi jih zavarovali; do danes se je seznam zavarovanih vrst dopolnil do nekaj tisoč vrst. Vse štiri točke so tudi dobro vsebinsko in strokovno utemeljili. Spomenica je bila prvi javni poziv za sistemsko varstvo narave na Slovenskem. Pod dokument se je podpisal ugleden šolnik in naravovarstvenik dr. Stanislav Bevk, ki ga upravičeno uvrščamo med pionirje slovenskih naravovarstvenikov. Na občnem zboru Muzejskega društva za Slovenijo je bil leta 1919 imenovan v Odsek za varstvo prirode pri tem društvu. Predsednik Odseka za varstvo prirode je bil do leta 1922, ko je moral funkcijo opustiti zaradi prezaposlenosti. Vsekakor je nosilni avtor Spomenice – torej prvega celovitega naravovarstvenega programa –, ki so jo 20. januarja 1920 predložili deželni vladi za Slovenijo. O glavnih zahtevah Spomenice je dr. Bevk seznanil slovenske lovce v drugi številki *Lovca* leta 1919.⁷ V članku se je še pred izidom Spomenice zavzel za ustanovitev parkov za varstvo narave. Po njegovem mnenju so bili prav lovci poklicani za varstvo domorodnega živalstva in rastlinstva ter za ohranitev prvotnosti in pristnosti naših pokrajin. Bevk je bil med prvimi, ki se je odločno zoperstavil delitvi na koristne in škodljive vrste, češ da takšna delitev

⁶ Spomenica Odseka za varstvo prirode in naravnih spomenikov 1920, *Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo*, 1 (1920) 1–4; 69–75. Pod Spomenico je podpisan dr. Stanislav Bevk (1875–1956). Bevk sodi med vidne šolnike na področju naravoslovja in med pionirje slovenskega naravovarstva. Bil je organizator sistemskega urejanja varstva narave in pobudnik načrtnega ornitološkega raziskovanja na Slovenskem. Leta 1936 je postal častni član Slovenskega lovskega društva. Bil je soustanovitelj revij *Lovca* in *Ribiško-lovski vestnik*. S strokovnimi prispevki je aktivno deloval v lovstvu, še posebno na področju varstva narave in ohranjanja ogroženih živalskih vrst. V letih 1935–1936 je bil tudi urednik *Lovca*. Podpisoval se je s psevdonimom Josip Beran.

⁷ Spomenica je vsebinsko nastajala v letu 1919, ko je bila dokončno usklajena in urejena pod Bevkovim uredniškim vodstvom ter nato januarja 1920 predložena Pokrajinski vladi za Slovenijo.

nima znanstvene podlage, ter se zavzemal za ohranitev narave, da nad njo ne bi zavladali hladnokrvni računarji.⁸

V tem članku je izredno premišljeno in za tisti čas izjemno daljnosežno opozoril na vlogo lovcev na področju varstva narave. Zapisal je, da »smo v prvi vrsti, mi lovci, poklicani, da varujemo domače živalstvo, da ohranjamo prvotnost in pristnost v naših pokrajinah. To pa dosežemo, če izvršujemo pravilno lov. Za pravilno izvrševanje lova nikakor ne zadostuje, da poznamo na lovski karti označene lovne živali in da se držimo prepovedanega lovskega časa; dolžnosti pravega lovca so veliko večje in obširnejše. Tu poudarjamo le, da je spoznavanje narave in ljubezen do nje prvi pogoj za častni pridevek »pravega lovca«. Pravi lovec podpiraj naravo v njenem delovanju in stremljenju, pomagaj ji tam, kjer jo drugi ljudje ovirajo. Tako prideš vsestransko na svoj račun, obenem pa imaš sladko zavest storjene dolžnosti. Če si natančno preučil naravo in njen ustroj,

⁸ Lovec, XCIII. (ur. Boris Leskovic), št.1/2010, Ljubljana 2010, 17.

*prideš tudi do zaželjenega odstrelka, ki sicer ni namen lova, pač pa njega bistven del in eden izmed največjih užitkov, ki se nudijo lovcu».*⁹ Za konec vizionarskega razmišljanja, kakršno dandanes pogrešamo, je dr. Bevk še dodal: »Prva pot, ki bi vodila do te izpremembe naše narave, bi bil prosti lov. Prosti lov bi ne imel s svojimi priveski samo v narodnogospodarskem oziru najslabših posledic, marveč bi uničil tudi privlačnost naših dežel, ki obstaja ponajveč v pristnosti njihovih naravnih lepot. Zadnji čas je, da se strnemo lovci z drugimi ljubitelji narave in dvignemo svoji domovini v čast in korist svoj glas v varstvo prirode s tem, da zahtevamo lovišča za lovce ter ugovarjamo vsaki nameri prostega lova!«¹⁰

⁹ Stanislav Bevk, Varujmo prirodo, v: Lovec VI. (ur. dr. Janko Lokar), št.2/1919, Ljubljana 1919, 50–53.

¹⁰ Ibid.,53. Zelo pomenljivo še dandanes zvenijo njegove besede, da „razdelitev živali v koristne in škodljive nima ne znanstvene podlage, niti ni upravičena s samopašnega stališča človeka. Če bi uničili vse tisto, kar je „škodljivo“ in „strupeno“, bi uničili posredno tudi večino tistega, kar prihaja iz kuhinje na mizo. Posamezne vrste živali so druga

Namesto zaključka naj povzamemo, da so prve začetne korake na področju varstva narave naredili napredni posamezniki, ki so z opisovanjem naravnih lepot in z opozarjanjem o njihovem ogrožanju ter z javnimi pobudami za njihovo varovanje poskušali obvarovati posamezne dele narave. V dobrih sto letih se je prvotna nepovezana in z razgledanimi posamezniki povezana ideja začela širiti in povezovati. Ne glede na to, da je splošna ohranjenost slovenske narave, primerjalno z drugimi državami, sorazmerno še v ugodnem stanju, pa je dejstvo, da so dandanes pritiski na naravo neprimerljivo večji kot pred nekaj več kot sto leti. Posledično je marsikateri sestavni del narave in ekosistemov ogrožen in tudi marsikateri rastlinski ter živalski vrsti ne gre več dobro. Biotska raznovrstnost se žal zmanjšuje globalno in tudi v Sloveniji.¹¹ To pa mora še kako skrbeti tudi našo lovsko organizacijo!

Dr. Marjan Toš

na drugo in na nekatere vrste rastlin tako navezane, da je ena pogoj obstanka drugih. V naravi ni ničesar premalo in ničesar odveč».

¹¹ www.ekodezela.si/eko/ z dne 28. 2. 2024.

Dolina Triglavskih jezer (na sliki Dvojno jezero), zdaj del Triglavskega narodnega parka, je bila sploh prva zavarovana krajina na Slovenskem.

Foto: Oton Naglost

ŠTIRIINPETDESET LET USPEŠNE VZREJE FAZANOV V LD POLSKAVA

Predstavitev LD Polskava in njenega lovišča

Lovska družina Zg. Polskava je bila ustanovljena leta 1946, tako kot sta bili tudi LD Sp. Polskava in LD Pragersko, vse z lovišči ob reki Polskavi. Ker nobena od naštetih lovskih družin ni izpolnjevala pogojev, kot jih je določal tedanji novi slovenski Zakon o lovu leta 1947, predvsem glede števila članstva in lovnih površin, je Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije z odločbo z datumom 28. 4. 1950 združilo vse tri imenovane LD v enotno lovsko družino z imenom **Lovska družina Polskava**. Ime je povzeto po reki Polskavi, ki povezuje celotno lovišče LD Polskava, upravlja pa 3.880 hektarov zemljišč, od katerih je lovnih površin 2.400 hektarov.

Tedaj je bilo lovišče LD Polskava zelo slikovito, saj je bila polovico lovišča obsežna ravnina, prepredena z rodovitnimi njivami in travnatimi pašniki, ki so bili obdani z živimi mejami. Druga polovica lovišča pa je ob vznožju Pohorja in je obdana s pašniki in gozdovi. Takšna pokrajina je bila v tistih časih pravi raj za

Vse foto: Branko Vasa

Pogled na del lovišča Čret po melioraciji: povsod monokultura, vse do koder seže pogled ...

vse vrste prostoživečih živali v njej, saj so v njej našle kritje in hrano.

Gibanje števila fazanov v lovišču

Čeprav so v našem lovišču stalno prisotne vse vrste domorodne parkljaste div-

jadi, kot so srnjad, divji prašiči, prehodno tudi jelenjad, od poljske male divjadi pa poljski zajec, jerebica, prepelica in fazan, se bom osredotočil le na gibanje števila tujerodnih fazanov zato, ker je ta vrsta pernate divjadi bila in je še vedno med lovci najbolj lovno zanimiva in privlačna.

Odrasli fazani v obori, ki stoji v revirju Rakitnik.

Enodnevni fazanji kebkči v ogrevanih družinskih prostorih

Ko naravno okolje v našem lovišču še ni bilo oskrunjeno, so fazani našli svoje domovanje na celem lovišču, tako v nižinskem kot tudi v višinskem predelu. V tistem obdobju smo skrbeli samo za občasno osveževanje krvi fazanov, da so bili odpornejši. Tako nam je naš član **Jože Ingolič** leta 1957, ko je bil zvezni minister za kmetijstvo, priskrbel štirinajst fazanjih družin iz Srbije. Že leta 1960 smo izpustili še trideset fazanjih družin, ki smo jih kupili v Fazaneriji Beltinci. Leta 1966 smo iz Gojitvenega lovišča Jelen pri Beogradu dobili še petdeset fazanjih družin. Vsa naša takratna vlaganja so se bogato poplačala, saj se je v tistem obdobju bistveno povečala številčnost fazanov v lovišču. To potrjujejo tudi statistični podatki o odstrelu fazanov po letih.

Leta 1960 smo v našem lovišču odstrelili 288 fazanov,
 leta 1961 357 fazanov,
 leta 1962 382 fazanov,
 leta 1963 376 fazanov,
 (zaradi hude zime je bil velik pogin)
 leta 1966 613 fazanov in
 leta 1967 659 fazanov.

Po tistem obdobju pa so na celotnem ravninskem območju našega lovišča začeli z obsežnimi melioracijskimi deli. Nekdanje prijazne njive in travnike, ki so jih obdajali gozdni in grmovni zaščitni (protivetrni) pasovi z bogato podrastjo in so nudili hrano ter varno zavetje divjadi, so zamenjale nepregledne obsežne njivske površine z vmesnimi odtočnimi kanali, spremenjene za monokulturno pridelavo žit. Na golih površinah po spravi pridelka se ni mogla več obdržati nobena divjad, še najmanj pa poljska mala divjad, ki je brez ustreznega zavetja postala lahek plen plenilcev. Zaradi takih razlogov je prej naravni fazan začel hitro izginjati iz našega lovišča. Če smo želeli še nadalje zagotoviti prisotnost fazanov v lovišču kot tradicionalne in priljubljene lovne

divjadi, smo se morali lotiti edinega učinkovitega načina dela, to je intenzivne vzreje in vlaganja umetno vzrejenih fazanov. Za uspeh na tem področju pa je bilo treba prej zagotoviti tehnične in tudi strokovne razmere, predvsem pa vzbuditi zanimanje in pripravljenost lovcev, da bi vse to pomagali ustvariti. Za izvedbo take zamisli je bilo treba zagotoviti tudi potrebna finančna sredstva in si pridobiti potrebna strokovna znanja za izvajanje odgovornega projekta.

Ko smo si pridobili pripravljenost pri posameznih lovcih in ker smo po letu 1970 ostali dejansko skoraj brez naravnih fazanov v lovišču, se je zamisel o umetni vzreji fazanov v našem lovišču začela krepiti in uresničevati, in sicer postopoma po preišljenih in načrtovanih korakih.

Začetki umetne vzreje fazanov

Začetki umetne vzreje fazanov v lovišču LD Polskava segajo v leto 1970, ko smo začeli z vnašanjem (izpuščanjem) odraslih fazanov v lovišče. Odrasle fazane smo kupovali v fazaneriji Vurberk ali jih pripeljali iz fazanerije v Beltincih. V ta namen smo zgradili prvo prilagojevalno oboro za fazane v drevesnem parku pri graščini na Pragerskem. Po statističnih podatkih je LD v letu 1971 kupila 95 odraslih fazanov, ki smo jih vzrejali v obori na Pragerskem. V naslednjem letu smo oboro povečali, tako da je bila prilagojena za sprejem 300 fazanov. Leta 1972 smo v njej vzredili 250 odraslih fazanjih petelinov in kur. A že v naslednjih nekaj letih smo jo povečali za sprejem kar 600 fazanov. Ob obori smo zgradili tudi večji koruznjak za spravilo koruze. Vso potrebno koruzo in pšenico za krmljenje fazanov smo pridelali sami na lastnih (družinskih) njivskih površinah. Tam shranjena krma je bila namenjena za zalaganje fazanjih krmišč v lovišču, ki smo jih v tistih časih imeli 44.

Ker smo postopoma prehajali iz zadrž-

vanja in dohranjevanja odraslih fazanov v oborah tudi na vzrejanje fazanjih kebkčkov, smo morali za tak projekt zagotoviti ustrezne nove namestitvene prostore. Zato sta bili v ta namen letu 1979 zgrajeni dve novi prilagoditveni obori v revirjih Bregi in Privred, primerno veliki za vzrejo 250 do 300 fazanjih kebkčkov. Zaradi zanimanja in realnih potreb smo število fazanov v umetni vzgoji vsako leto povečevali. Tako smo v obdobju od leta 1979 do leta 1994 v naših oborah na leto vzredili okrog 600 fazanov, kar pa je bilo tedaj vse namenjeno le lastnim, družinskim potrebam.

Prehod na lastno popolno umetno vzrejo fazanov

Ker je LD Polskava kmalu postala prepoznavna prav po uspešni vzreji fazanov, se je porodila ideja, da bi zagotovili vse potrebne razmere za popolno umetno vzrejo fazanov, to je od oblikovanja vsakoletne t. i. matične jate, valjenja, vzreje kebkčkov vse do odraslosti fazanov, ki bodo namenjeni in prilagojeni za izpust v lovišče in kasneje za lov našim članom, del pa za lovni turizem in za prodajo kebkčkov in odraslih fazanov drugim interesantom. Da bi dosegli tak cilj, se je leta 1994 članstvo LD odločilo za gradnjo večje osrednje vzrejne obore v gozdu pri lovskem domu na Zg. Polskavi. Zgrajena je bila še istega leta v velikosti 45 x 24 m, v kateri je bilo mogoče vzrejati okrog 600 fazanov. Ob vhodu v osrednjo oboro smo dogradili še prehodno in izpustno oboro za prehod primerno starih in telesno primernih fazanov v osrednjo oboro.

V tej obori je prva matična jata s 130 fazani prezimila leta 1996. Od matične jate se je spomladi leta 1997 iz pobranih jajc izvalilo okrog tisoč fazanjih kebkčkov. Ker smo tedaj pobrana jajca valili še drugod, se je LD odločila, da bi za lovskim domom zgradili nov objekt, v katerem bi uredili kurilnico, zbiralnico in hladilnico za uplenjeno divjad ter prostore s talnim gretjem za izpust enodnevnih fazanov.

Odraščajoči fazani v prehodni obori

Objekt je bil zgrajen še istega leta. Novi valilnik, ki smo ga kupili v Italiji, smo namestili v kletne prostore lovskega vikenda. Hkrati smo obnovili in povečali tudi vse prilagoditvene obore v Privredu, Rakitniku in tudi v Bregih. Ob osrednji obori smo postavili dva večja koruznjaka za spravilo in sušenje koruze. H koruzi in pšenici smo dokupili le vitaminske dodatke in pripravljena je bila popolna krma za krmljenje fazanov. Tako je bila LD Polskava povsem pripravljena za celoten letni cikel umetne vzreje lastnih fazanov.

Že v letu 1998 smo od matične jate 230 fazanov lahko pobrali toliko jajc, da se je iz njih izvalilo 2.100 fazanjih kebkov. Le-te smo vzredili in jih namenili: 230 kur in petelinov za novo matično jato, 260 osemtedenskih kebkov in 165 odraslih fazanov pa smo prodali sosednjim lovskim družinam. Za naše love smo namenili 460 fazanov, nekaj smo jih namenili tudi za lovni turizem, preostale pa smo pustili v prilagoditvenih oborah za izpust v lovišče. Od leta 1998 naprej so bili zagotovljene vse materialno-tehnične razmere in tudi nekaj lovcev se je usposobilo za tovrstno odgovorno delo.

Po dveh poizkusnih letih sta postali vsakoletna vzreja in vzgoja umetnih fazanov v LD Polskava stalnica. Še večjo prepoznavnost pa si je LD pridobila leta 2011, ko je prenehala obratovati fazanarija Lovske zveze Maribor v Vurberku. Tedaj je LD Polskava ostala edina, ki se je ukvarjala z umetno vzrejo fazanov na območju LZ Maribor. Zato smo v tistem obdobju število na leto vzrejenih fazanov še bistveno povečali in se je gibalo od 2.500 do 4.000 kebkov. V tistem času se je bistveno povečala tudi ponudba naše pernate divjadi, saj smo

Osrednja obora, v kateri prezimi tudi izbrana matična fazanja jata.

poleg fazanov vsako leto vzredili tudi okrog 600 poljskih jerebic, ki so bile namenjene za izpust v lovišče in lov. Obenem smo popestrili ponudbo fazanov, ker smo iz fazanarije v Subotici, ki je delovala v okviru tamkajšnjega Gojitvenega lovišča Vojvodinašume, pripeljali več "francoskih" fazanov podvrste (*Phasianus colchicus tenebrosus*), ki so lažji od mongolskih fazanov, so pa spretnejši letalci in čudovito temno modro-zeleno operjeni. Kot taki so zelo zanimivi za lov.

Tedaj je bila vsa vzreja namenjena za lastne potrebe in tudi za potrebe sosednjih lovskih družin ter za lovni turizem. Morda je prav, da to poglavje strnem z lanskimi podatki. V letu 2023 se je iz matične jate 200 fazanov izvalilo 2.000 fazanjih kebkov in vsi so bili za navedene namene.

Ob koncu sestavka moram še zapisati, da je za uspehe pri umetni vzreji fazanov v naši LD zaslužna le peščica zavzetih lovcev, ki imajo ustrezno znanje in so pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za to zahtevno ter odgovorno delo. Že vrsto let opravljajo to zahtevno in odgovorno delo v naši LD skoraj vsi isti lovci zanesenjaki, na čelu z **Mirkom Draškovičem**. Lovska družina Polskava je tako še vedno edina daleč naokrog, ki se že dolgo neprekinjeno ukvarja z umetno vzrejo fazanov, zato smo tudi po kakovostnih fazanih prepoznavni v širšem okolju. Ker vsako leto vzredimo res lepe, zdrave in bogato operjene fazane, smo tudi v prihodnje zainteresirani za odprodajo fazanov sosednjim lovskim družinam in tudi za prirejanje reprezentančnih lovov v našem lovišču, kot je npr. lov za člane Kluba prijateljev lova – Celovec, za člane Lovsko-kinološkega društva Maribor

in razne druge interesne skupine, pa tudi za lovni turizem. Vsi omenjeni so namreč naši že stalni vsakoletni cenjeni lovski gosti.

Vsi lovci, ki spremljamo ali občasno sodelujemo pri delih in opravilih, ki so povezana z umetno vzrejo fazanov, smo upravičeno zaskrbljeni, kako dolgo bo lahko naša lovska družina še obdržala primat pri umetni vzreji fazanov. Z zaskrbljenostjo namreč opažamo, da je zdajšnja ekipa zanesenjakov že utrujena, med mlajšimi lovci pa za to dejavnost ni pravega zanimanja. Zato je za vodstvo LD Polskava velika odgovornost, kako ukrepati, da bi dejavnost, ki je v naši LD že dolgo uveljavljena, ohranili tudi v prihodnje.

Branko Vasa

SPET VRNILE SO SE LASTOVKE!

Ko se v večerni zarji v prvih toplejših spomladanskih dneh lastovke spreletavajo nad domačimi hišami, je ljudem toplo pri srcu. Nekaj je takrat gotovo – zime je nepreklicno konec in prihaja tisti toplejši, bolj sončen, živahnejši in v vseh pogledih lepši del leta. Lastovke se vedno znova vračajo domov. Vedno priletijo v isto gnezdo, pod isto streho. Kako je sploh mogoče, da najdejo pot v domače gnezdo? V katerih krajih so naše lastovke v zimskih mesecih in kako dolgo traja njihovo potovanje na drugi konec sveta in nazaj? Zanimiv način življenja ptic selivk ljudi navdaja s pristnim navdušenjem in občudovanjem. Spoznajte, kako živijo večni pernatí popotniki, ki so nenehno v iskanju ustreznega življenjskega okolja.

V daljne južne kraje jih peruti nesejo ...

Že najmanjši otroci v vrtcu znajo zapeti pesmico *Ptice lastovice odletele so, v daljne južne kraje jih krila nesejo!* Kje pa so tisti daljni južni kraji, kamor se naše lastovke odpravijo na toplo? Kmečka lastovka (*Hirundo rustica*) odleti naravnost v podsaharsko Afriko. Ker so pri nas v jeseni dnevi vse hladnejši, je vse manj aktivnih žuželk, ki so glavni vir hrane za lastovke. Te ptice tako vse težje napolnijo svoje želodčke in že slutijo, da se približuje čas, ko se bodo morale odpraviti nekam, kjer bo hrane dovolj. Jasen opomnik, da je čas za selitev, je vse krajši dan. Manj svetlobe pomeni, da se v telesu ptice sprošča vse več melatonina; to je hormon, ki nastaja v žlezi češariki v možganih in pri mnogih vrstah uravnava biološki ritem. Pri pticah selivkah sproži selitev. Lovci dobro poznamo spreminjanje biološkega ritma različnih živalskih vrst iz naših gozdov. Srnjakom in jelenom vsako leto znova odpada rogovje, planinski zajci in velike podlasice se pozimi oblečejo v bele kožuhe, polhi padejo v globoko zimsko spanje. To je le nekaj najizrazitejših primerov sprememb biološkega ritma iz našega živalskega sveta.

Vse krajši jesenski dnevi v pticah selivkah vzbudijo nemir. Vedo, da se bliža čas, ko se bodo v jatah odpravile na južni del afriške celine, kjer je za žuželčji svet dovolj toplo in je posledično tudi dovolj hrane za ptice. Potovanje kmečkih lastovk traja do štiri tedne. V enem dnevu lahko preletijo okrog tristo kilometrov, nato pa se morajo ustaviti in si odpočiti. Pri selitvi pticam selivkam služijo dovršeni sistemi navigacije in orientacije v njihovih možganih in si jih ljudje ne znamo povsem pojasniti. Pri določanju svoje lokacije in smeri poti si pomagajo z zaznavanjem magnetizma Zemlje in s položajem sonca ter zvezd. Opazujejo reliefne značilnosti pokrajine in na tak način na pomlad spet najdejo svojo pot domov – pod domači krov.

Kjer lastovke gnezdijo, so dobri ljudje doma

Čeprav je evolucija ptice opremila z dovršenim navigacijskim sistemom, pa je selitev na jug in nazaj izjemno težavna in naporna. Vsako leto se vrneto le dve

Foto: Milica Vogrin

Na pomlad so se spet vrnile kmečke lastovke in bodo vzredile nov zarod.

Gnezdo kmečke lastovke z lačnimi mladiči

Foto: Lejzi Avsenik

v naših gozdovih. Opazovanje selitve, prehranjevanja in prenočevanja pinož pri nas je pravi spektakel ter nepozabno doživetje predvsem zato, ker smo zelo redko priča temu dogodku (le enkrat ali dvakrat na desetletje). Jate pinož so tako zelo velike, da ob preletu prekrijejo nebo kot veliki temni oblaki. V jati je lahko tudi več milijonov ptic. Če nam je sreča naklonjena in najdemo kraj, kjer pinože prenočujejo, množica teh ptic ob zori in v mraku leta tik nad našimi glavami. Lahko slišimo prhutanje njihovih peruti in veter, ki ga povzročajo ob tem. Neizogiben rezultat množičnega prehranjevanja v naših gozdovih je tudi množica iztrebkov, ki kot dež padajo na tla pod drevesi, kjer prenočujejo. Raziskovalci celo opisujejo, da se v času prenočevanja zaradi iztrebkov spremeni vonj gozda, pod drevesi pa je lahko iztrebkov za prst na debelo. Pinože prenočujejo predvsem v bukovih gozdovih, kjer se hranijo z žirom.

tretjini ptic, preostale na poti poginejo ali postanejo hrana plenilcem. V nekaterih državah se lastovke celo znajdejo na muhi pušk divjih lovcev.

V že skoraj ponarodeli pesmi narodno-zabavnega Ansambla Franca Miheliča, iz katere je izposojen tudi naslov prispevka, se lastovke vračajo predvsem k dobrim ljudem. No, zagotovo je nekaj resnice tudi v tem, saj moramo imeti ljudje v številnih primerih kar nekaj potrpežljivosti, da lahko sobivamo z lastovkami. Pogosto si namreč uredijo gnezda pod strehami, balkoni ali na dvoriščih in s svojimi iztrebki in blatom, ki ga uporabijo za gradnjo gnezd, kar precej onečedijo prostor pod njim. Če spoštujemo črko zakona, potem nimamo druge izbire, kot da potrpežljivo čakamo, da nesnaga mine in pod gnezdom redno čistimo. V Sloveniji živi pet vrst lastovk in vse so zavarovane. Njihova gnezda je strogo prepovedano odstranjevati v obdobju, ko valijo in vzrejajo mladiče. Kasneje, ko je prazno, si pa izjemoma lahko vzamemo pravico, da gnezdo odstranimo, če je res moteče.

Mnogi se sprašujejo, zakaj lastovke ne ostanejo v južnih krajih vse leto? Zakaj ubirajo težjo pot in potujejo na tisoče kilometrov sem ter tja? Te modre ptice imajo dobre razloge za to! Naše pomladi in poletja so precej ugodnejša za vzrejo mladičev in iskanje hrane, kot je vreme vroče podsaharske Afrike. Pri nas so poleti svetli deli dneva veliko daljši kot v Afriki in ptice imajo zato več časa za lovljenje žuželk, da nahranijo sebe in svoje nenasitne mladiče.

Foto: Milan Vogrin

Velika jata pinož se je posedla po vejah.

Za nekatere vrste ptic so »topli« kraji pri nas

Ker pri nas lastovke ne morejo preživeti revne ponudbe hrane pozimi, odletijo drugam. Za nekatere druge vrste ptic selivk pa so naši kraji dovolj gostoljubni tudi v manj prijaznih zimskih mesecih. Pinože (*Fringilla montifringilla*) so ptice iz družine ščinkavcev, velike so kot vsem dobro znani vrabci. Gnezdiijo v iglastih skandinavskih gozdovih. V obdobju, ko so tam zelo nizke temperature, priletijo južneje in se ustavljajo tudi

Po navadi pridejo v velikem številu v semenskih letih bukve, ko je hrane v izobilju. V gozdu ostanejo tako dolgo, dokler še lahko kaj najdejo za v kljun, potem pa odletijo naprej.

Ptice, ki jih lahko pri nas vidimo pozimi, so tudi kosi. Morda se zdi ne navadno, zakaj v prispevku, ki se nanaša na ptice selivke, pišem o njih, če pa so pri nas vse leto. Toda kosi, ki poleti kradejo maline in ribez z vrtov, niso isti kot tisti, ki v sivi zimi iščejo pozabljeno hrano na vrtu. Naši »poletni« kosi so precej zmrzljivi, zato zimo preživijo

Foto: Milan Vogrin

Črni hudournik

v najbližjih toplih krajih nekje na italijanskem škornju. K nam pa v zimskih mesecih pridejo njihovi severni bratje, ki so bolj trdoživi in navajeni nižjih temperatur. Te ptice namreč svoja poletja preživljajo na hladnejšem Finskem in Norveškem.

Edinstvene, neulovljive in nedoumljive

Po svetu se tako ali drugače seli več kot polovica znanih ptičjih vrst. Med našimi bolj znanimi pticami selivkami so še štoklja, kukavica in

slavček. Vsako pomlad se vračajo v domače loge, kjer se pariyo, gnezdiyo, valijo in vzgajajo mladiče ter s svojo prisotnostjo nemalokrat tudi razveseljujejo domačine, ki jih ob prvih spomladanskih dnevih že nestrpno čakajo. In vsako jesen jih tisto nekaj nedoumljivo v njih zopet žene na topele jug. Selitve ptic so eden najbolj občudovanih in hkrati proučevanih pojavov v naravi. Če se dobro zazremo v skrivnostna življenja teh pernatih bitij, tega niti ni težko razumeti. Ptice selivke so prav zares edinstvene, neulovljive in nedoumljive predstavnice živalskega sveta.

Dr. Mateja Kišek Vovk

Viri in literatura:

<http://www.davorintome.si/in-zdaj-se-invazija-migrantov-s-severa/>

<https://www.modra-akademija.si/zakaj-se-nekatere-ptice-selijo/>

<https://www.ptice.si/oznaka/kmecka-lastovka/>

<https://www.kpss.si/o-parku/narava/zivali/gospodarji-neba/jadralci/crni-hudornik>

Ste vedeli ...

... da polarna čigra (*Sterna paradisaea*) vsako poletje gnezdi na Arktiki in prezimuje na Antarktiki?

Polarna čigra je ptica z najdaljšo selitveno potjo. Pred dolgimi arktičnimi nočmi in ledenim vetrom zbeži kar čez celoten planet na skrajni jug, na Antarktiko. Njena pot je dolga osupljivih 20.000 km! Najstarejša polarna čigra, ki so jo ornitologi opremili z obročkom, je dočakala 34 let. V življenju je preletela neverjetnih 2,4 milijona kilometrov, kar je takšna razdalja, kot da bi šla trikrat do Lune in nazaj!

... da se bičja trstnica (*Acrocephalus schoenobaenus*) na poti v Afriko niti enkrat ne ustavi!

Bičja trstnica je ptica pevka iz družine trstnic. Na svoji poti v Afriko se niti enkrat ne ustavi. Pred selitvijo svojo težo podvoji, tri tisoč kilometrov pa preleti v treh do štirih dneh.

... da črni hudournik (*Apus apus*) večino svojega življenja preživi v zraku?

Pri nas so črni hudourniki prvi znanilci pomladi. Mnogi jih celo zamenjajo s prvimi lastovkami, saj so si med letom

na prvi pogled precej podobni. Toda te ptice pri nas le izvalijo in vzgojijo mladiče in ne čakajo jeseni. Že sredi poletja se vračajo v južno Afriko. Črni hudourniki so tako zelo prilagojeni na življenje v zraku, da v zraku tudi spijo,

se hranijo in pariyo. To pomeni, da večino časa sploh ne potrebujejo svojih nožic, zato so postale povsem zakrnele. Na trdnih tleh so črni hudourniki le v času gnezdenja in takrat se lahko naokoli le nerodno plazijo.

Bičja trstnica svojo dolgo pot v Afriko preleti v treh do štirih dneh.

(Vir: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/91/Acrocephalus_schoenobaenus_-_Sweden-8.jpg)

PIŠTOLE SLOVENSKEGA PODJETJA AREX

*Med lovci ima uporaba kratkocevnega orožja svoje omejeno mesto in namen, a premajhnega, da bi pogosto predstavljal (ali preizkušal) kratkocevno orožje. Izjemo bom naredil pri pištolah (samokresih) podjetja **Arex, d. o. o.** Zakaj? Ker gre za slovensko podjetje, ki je izdelalo prvo slovensko pištolo in si že zato zasluži omembo. Podjetje **Arex** iz Šentjerneja je sponzor mnogih lovskih strelskih tekmovanj, lovskih prirediteljev in za pomoči potrebne lovce podarja kose orožja za licitacije. Ker so poleg tega to kakovostni izdelki, ki so vzbudili pozornost tudi na največjem trgu na svetu, ZDA, je prav, da predstavim podjetje in njihove pištole. V preveč tehnične podrobnosti se ne bom spuščal, laiku ne bi nič pomenile, poznavalec pa bo zlahka našel preostale podatke. Če mi bo pištole podjetja **Arex** uspelo predstaviti z vidika lovske uporabnosti za nas lovce, toliko bolje.*

Zgodovina, nastanek podjetja **Arex** iz Šentjerneja

Podjetje **Arex, d. o. o.**, je nastalo pred dvema desetletjema iz družbe **Iskra Pons**, orodjarskega dela **Iskre**; ustanovila sta ga **Aleš Wachter** in **Ivan Kralj**. Slednji je nato v celoti prevzel vodstvo podjetja. Iz civilnega programa se je **Arex** sčasoma začel usmerjati v vojaško industrijo in je od leta 2017 lastniško v rokah češkega podjetja **RSBC Defence**. Na domačem trgu je **Arex** postal znan zaradi tesnega sodelovanja z znanim belgijskim podjetjem **FN**, za katerega so izdelovali določene zahtevne dele za vojaško orožje. Vsi deli, vključno s hladno kovanimi cevmi, so izdelani v podjetju.

Lovci in strelci smo za polavtomatske pištole domačega proizvajalca **Arex**, s katerimi je to slovensko podjetje v izredno kratkem času prodrlo na najzahtevnejše tržišče, v ZDA, izvedeli z nastankom pištole **REX Zero 1**. Le-ta se je izkazala kot izjemno vzdržljiva, prestala je zahtevne postopke preizkušanja po standardih NATO, kot zanesljivo orožje se je izkazala tudi pri vseh testih raznih revij o orožju in drugih orožarskih zanesenjakov, ki svoje podvige in opažanja objavljajo na spletu, predvsem na kanalu YouTube. V enem izmed »testov« je v zanesljivosti premagala celo znamenito pištolo **Sig Legion P226**, s katero si delita zasnovo. Sam posojenega orožja nisem testiral, saj pištole podjetja **Arex** veljajo za zanesljive in natančne, orožje sem le »preizkusil« v meri, da sem ga otipal, z njim rokoval in na strelišču poskušal zadeti čim bolj v sredino, kar mi je brez težav tudi uspelo.

Na tak način sedaj pištole podjetja **Arex** tudi lažje predstavim in podam osebno mnenje.

REX Zero 1

REX Zero 1 je prva slovenska polavtomatska pištola. Konstruirali so jo leta 2014 in temelji na švicarsko-nemški pištoli **SIG Sauer P226**. V bistvu je izboljšava različice **CZ99**, ki jo je jugoslovansko podjetje **Crvena Zastava** (zdaj **Zastava**

Arms, Srbija) izdelalo na temelju pištole **SIG Sauer 226**. Posodobitev je bila tako priljubljena, da so ideje inženirja **Božidarja Blagojeviča** doživele nadgradnje (**CZ999**) in so jo kopirali še Izraelci (**KSN Golan**) in Južnoafričani (**Tressitu TZ99**). Tudi **REX Zero 1** so ne dolgo nazaj nadgradili v **AREX Zero 2**.

V **Arexu** so pištolo **REX Zero 1** razvili kot odziv na potrebo po varni, vzdržljivi in natančni polavtomatski pištoli s sprožilnim mehanizmom enojnega in dvojnega delovanja. Pištola deluje na osnovi preizkušene **Browningovega** sistema s kratkim trzanjem cevi in ima klasično zunanje kladivce (7). Z orožjem sem streljal kmalu po predstavitvi; izkazalo se je kot zelo natančno, opazen je bil samo nekoliko debelejši ročaj, kot sem ga bil navajen pri drugih pištolah.

Pištola **REX Zero 1** ima vrsto neodvisnih in podvojenih varnostnih mehanizmov, vključno z blokado udarne igle, ki deluje kot pasivna varovalka pri morebitnem padcu pištole. Šele ko sprožilec pritisnemo povsem do konca, varnostni mehanizem odblokira (sprosti) udarno iglo. Blokada udarne igle tako preprečuje, da bi igla dosegla netilko ob padcu ali udarcu. Na ogrodju **REX Zero 1** je obojestranska ročna varovalka (6), ki prekine vez med sprožilcem in kladivcem, kar pripomore k preprečevanju neželene sprožitve celo, če uporabnik nehote pritisne na sprožilec. Drug pasiven varnostni mehanizem (prekinjevalo) prepreči sprožitev, če zaklep pištole ni povsem zaprt.

Vir: AREX
REX Zero 1

Vir: AREX

REX Zero Compact

Na pištoli **REX Zero 1** so glavni upravljalni vzvodi obojestranski. Vzvoda ročne varovalke (6) sta nad platnicama ročaja, tako da ju zlahka dosežemo s palcem leve ali desnice. Lahko dosegljiva sta tudi obojestranska gumba utrjevala nabojnika (9), ki sta na ročaju tik za brankom sprožilca. Vzvod zadržala zaklepa (4), ki ima hkrati vlogo odpenjala kladiivca, je na levi strani ogrodja, pred ročno varovalko.

Vzvod za razstavljanje deluje (3) kot varnostni mehanizem, ki onemogoča razstavljanje pištole Zero 1, če zaklepa pištole ne potegnemo do konca nazaj. Pri tem se praviloma izprazni ležišče in iz njega izvrže morebiten naboj ali tulec. Za osnovno razstavljanje ne potrebujemo orodja.

Pokazatelj polnega ležišča, ki je na zgornjem delu zaklepa pištole **REX Zero 1**, uporabniku omogoča, da s pogledom ali otipom preveri, če je v ležišču naboj. Na zadnjem delu ohišja nabojnika so oštevilčene luknjice, skozi katere lahko uporabnik preveri, koliko nabojev je v nabojniku, ne da bi ga moral izprazniti.

REX Zero 1 ima edinstven večnamenski vzvod (4), ki služi kot zadržalo zaklepa, hkrati pa omogoča varno spuščanja kladiivca. Gre za mehansko odpenjalo za varno popuščanje napetega kladiivca. Vzvod je namenjen predvsem za utrditev zaklepa v odprtem položaju, za njegovo sproščanje iz odprtega položaja in za varno spuščanje napetega kladiivca. S tako rešitvijo so zmanjšali število zunanjih upravljalnih vzvodov, ne da bi se odrekli kateri od varnostnih funkcij. S pritiskom na ta več funkcijski vzvod najprej sprostimo in zapremo zaklep (če je odprt) in potem po potrebi še povsem varno – tudi če je naboj v cevi – spustimo kladiivce.

REX Zero 1 Compact je pomanjšana izvedba modela REX Zero 1 Standard. Krajša cev in manjši ročaj sta namenjena dolgotrajnemu nošenju. Kljub temu pištola ohranja nabojnik z zmogljivostjo petnajstih nabojev in polno funkcionalnost standardnega modela.

REX Zero 1 Tactical (in AREX Zero 2 Tactical) je tovarniško opremljena z višjimi namerilnimi napravami, kar omogoča uporabo hkrati z vgrajeno optično name-

rilno napravo, za katero so v Arexu predvideli ustrezen utor na zaklepu in vrsto vmesnikov. Optični namerilniki z rdečo piko omogočajo hitrejšo in natančnejšo zadevanje, predvsem pa ni omejitev, ki jih imajo mehanski merki, ki so različno oddaljeni od strelčevega očesa. Podaljšana hladno kovana cev modela **AREX Zero 1**

Foto: Gregor Hodnik

AREX Zero 2 S tactical

Tactical zagotavlja višjo raven natančnosti in možnost pritrditve dodatne opreme, kot ju omogoča dušilec poka (na navoj M 13,5 x 1 LH je nameščena zaščitna matica).

Arex Zero 2 Standard

Je naslednik modela pištole Rex Zero 1 in ima vse pozitivne lastnosti predhodnice ter namesto imena REX nosi polno ime podjetja – **AREX Zero 2**. Pištola ima manjši ročaj, izboljšane obloge ročaja za še boljši oprijem, izboljšani obojestranski gumb za izmet nabojnika in izboljšani zadnji merk. Pištola ima letev picatinny na spodnjem delu ogrodja za namestitev svetilke. Cev je dolga 108 mm (4,25"), široka 37 mm (1,4"), skupna teža z nabojnikom pa je 890 g. V kompletu sta dva nabojnika za sprejem osemnajstih nabojev.

Za preizkus so posodili pištolo **AREX Zero 2 S Tactical**. Z njo (in drugima) sem nekaj časa preživel v lovišču, nato pa sva jo s prijateljem preizkusila tudi na strelišču z dušilcem poka podjetja A-TEC in brez njega. V začetku je bilo vse normalno, kmalu pa sva opazila, da so bili zadetki vse bolj levo. Takoj sva ugotovila, da se je iz prečnega utora na zaklepu premaknil prednji mehanski merk, zato sva kmalu prenehala s streljanjem. **Zero 2 S** ima še vedno značilen dokaj širok ročaj, kar je najpogostejša kritika te pištole. Za nekoga, ki ni navajen toliko vzvodov in zunanjih kontrol, dveh načinov proženja, popuščanja kladiivca, naj ta pištola ne bo prva izbira. Model **Delta** je namreč prav tako uporaben, varen, a precej bolj enostaven. Če že kupujete orožje za lov ali strelišče in vam je všeč, je nakup vsekakor smiseln. Poleg širšega ročaja je nameščena še zunanja ročna varovalka, ki služi ...? Varnosti? Hmm ... Če lovec ne upošteva osnovnih varnostnih pravil in

ima prst na sprožilcu, ko ga ne bi smel, orožje pa je obrnjeno v smer, ki ni varna, mu ne pomaga nobena dodatna varovalka. Če pa je varovalka aktivirana (zapeta), jo bo lovec v stresu zelo hitro pozabil odpeti. Pištola Sig Sauer 226 (tudi 228 in 229), katerih zasnovno posnema Zero 2, nimajo dodatne ročne varovalke in za to je najbrž razlog. Ne pozabimo, da imajo vse pištole podjetja Arex varovalko na udarni igli, ki onemogoča premik igle; če sprožilec ni pritisnjen vse do konca, iglo blokira tudi pri padcu ali udarcu. Domnevam, da je Arex le želel uporabniku ponuditi dodatno možnost in morda zadovoljiti še zakonske potrebe katere od ameriških zveznih držav. Pri orožju se moramo sami odločiti, kaj nam lepo sede v roko, kaj nam je všeč. Kupiti moramo tisto, kar nam je všeč, in ne, kaj je všeč našemu lovskeemu mentorju, prijatelju ali ženi.

Foto: Gregor Hodnik

Alpha Race

Pištola AREX Alpha Race

Na posodo je bila tudi ta povsem športna pištola podjetja Arex. Pištolo **Alpha Race** so v Arexu razvili za tekmovanje v praktičnem streljanju. Aluminijasto ogrodje so zamenjali z jeklenim, kar se odraža na teži orožja (1130 g). Ročaj omogoča krajšo razdaljo do sprožilca in višji položaj strelne roke. K višjemu položaju pripomore tudi spodrezan brank sprožilca. Vse skupaj pa omogoča manjši odsun in boljšo kontrolo zaporednih hitrih strelcev. Podaljšani rep ročaja sodi med posodobitve ergonomije pištole. Podaljšani zaklep pokriva petcolska cev in z daljšo razdaljo med muho in merkom omogoča natančnejše strele. Na zaklepu so zmanjšali maso zaklepa in omogočili hitrejšo gibanje zaklepa.

Sprožilec je tovarniško dodelan za vsako pištolo posebej, in sicer za gladek poteg pri dvojnem delovanju pa tudi za tekmovalno proženje in kratko ponastavitev sprožilca (ang. reset) pri enojnem delovanju sprožilca. Tudi v pištolo **AREX Alpha Race** je vgrajenih več varnostnih mehanizmov, vključno z blokado udarne igle, ki deluje kot pasivna varovalka pri morebitnem padcu pištole na trdo podlago. Če sprožilca

Alpha Race

Foto: Gregor Hodnik

Delta gen. 2 OR

Foto: Gregor Hodnik
Vir: AREX

Pokazatelj naboja v cevi

Foto: Gregor Hodnik

ne pritisnete do konca, varovalka blokira udarno iglo ob padcu ali udarcu.

Na pištoli AREX Alpha Race sta obojestransko nameščena povečana vzvoda ročne varovalke, ki prekine vez med sprožilcem in kladivcem. Pištola lepo sede v roko in ima res izjemno gladko proženje v enojnem in tudi v dvojnem delovanju sprožilca. Ima odlične merke, ki olajšajo merjenje. Nanjo nimam pripomb. Zaradi mase (1130 g) je manj primerna za aktivnega lovca, ki bi orožje pogosto nosil, je pa odlična pištola za orožarskega zanesenjaka.

AREX Delta

Polavtomatska pištola AREX DELTA Gen. 2, kalibra 9 × 19 mm, je druga generacija tega modela. Je nadgradnja pištole s polimernim ogrođjem iz pištole družine

Pokazatelj napetosti udarne igle (spodaj), merki (zgoraj)

AREX, katere prožilni mehanizem deluje po sistemu Striker Fired (ang.). Za razširjenost tega sistema proženja je odgovorno predvsem znano avstrijsko podjetje Glock.

AREX Delta uporablja edinstven sprožilni mehanizem dvojnega delovanja, kjer posebna udarna igla (ang. striker) povsem nadomesti zunanje kladivence in klasično udarno iglo. Poimenovali so ga SDA (ang. Striker Double Action), kar bi v prevodu pomenilo dvojno delovanje sprožilca brez kladivca. Pri repetiranju (ko zaklep potuje

Ročajni vložki različnih velikosti

Foto: Gregor Hodnik

nazaj in naprej) se udarna igla napne le delno. Šele s pritiskom na sprožilec jo najprej do konca napnemo in ko sprožilec pritisnemo do konca, nazadnje tudi sprostimo udarno iglo, ki udari po netilki. **Dvojno delovanje** (kot pri revolverju) pomeni, da s pritiskanjem na sprožilec vzmet udarne igle **napnemo in sprožimo**. Orožje s takim dvojnimi delovanjem sprožilca lahko varno nosimo pripravljeno za uporabo z nabojem v cevi. Na pištoli sta pokazatelj napolnjenosti naboja v cevi in pokazatelj napetosti udarne igle na zadnjem delu zaklepa. Kot večina novejših pištole brez zunanjega kladivca ima tudi pištola Delta na sprožilcu manjši vzvod (varovalka na sprožilcu), ki popolnoma prepreči premik sprožilca, če prst ni na sprožilcu.

Ročaj pištole AREX Delta lahko prilagodimo svoji roki z izbiro enega od

Nekatere izpeljanke pištole Delta 2

Vir: AREX

štirih ročajnih vložkov, ki zagotavljajo, da se nam pištola dobro prilega. Ustrezna izbira velikosti ročajnega vložka nudi oprijem, ki omogoči naravno usmerjanje pištole. Ob prijemu se pištola tako že sama in bolje »poravnava« s ciljem in ni potreben večji popravek, kar olajša namerjanje pri hitrem strelu. Pri pištolah Delta druge generacije (Gen. 2) je površina ročaja izboljšana in omogoča nedrsljiv oprijem, a se hkrati ne zatika ob oblačila, če pištolo AREX Delta nosimo pod oblačili. Oprijem je res dober, pištola ostane v roki tudi pri hitrih zaporednih streljih. Nizko ležeča cev in dobra uravnoteženost zagotavljata hitre in natančne zaporedne strelje. Pred branikom sprožilca ima pištola **AREX Delta** letev (standard picatinny MIL-STD-1913), ki omogoča hitro in enostavno pritrjevanje dodatne opreme, kot so taktične svetilke.

Pištola je zelo lahka, saj izvedenka M tehta slabih 614 gramov in je široka 30 mm ter kot taka zelo prijetna in nemoteča za nošenje. Na zaklepu so nizko-profilni jekleni merki, na sprožilcu je varovalka, štiri izmenljivi nastavki za prilagajanje širine ročaja, obojestranski gumb za izmet nabojnika, obojestranski gumb za sprostitvev oziroma utrjevanje zaklepa in pokazatelj (indikator) naboja

Delta 2 Grey Wolf v lovišču

Foto: Gregor Hodnik

Pištole podjetja Arex na strelišču; razdalja 10 m

Foto: Gregor Hodnik

v ležišču cevi. V kompletu sta dva nabojnika; eden z zmogljivostjo petnajst nabojev in drugi za sedemnajst nabojev s podaljšanim dnom. Generacija 2 ponuja tudi izvedenke Optics Ready. Na voljo je več izvedenk, ki se razlikujejo po velikosti (M, L.) in po barvi polimernega ročaja ter dodatkih, kot so mehanski merki z optičnimi vlakni in izboljšan sprožilni mehanizem.

V testiranje sem dobil, po mojem mnenju, najbolj izpopolnjeno različico modela Delta Gen. 2, model **Grey Wolf** (sivi volk). Pištola se odlikuje z izjemnim sprožilcem, odličnimi športnimi mehanskimi merki LPA, s prednjim merkom z optičnim vlaknom. Pištola **Grey Wolf** spada v kategorijo »L«, kar pomeni, da je cev z zaklepom malo daljša od kompaktne različice. Oprijem ročaja je čudovit, zame zelo prijeten in dejansko nedrseč, a hkrati ne tako grob, da bi ročaj »cufal« oblačila. Opremljena je z letvijo za pritrditvev svetilke in na vrhu zaklepa ima izrez za pritrditvev rdeče pike. Oznaka OR je kratica za Optic Ready (ang.), kar pomeni, da je pripravljena za namestitvev optične rdeče pike. Na dnu ročaja je bil pritrjen oranžen »usmerjevalnik« ali vodilo nabojnika, ki omogoča lažje vstavljanje nabojnika pri hitri menjavi pri športnem streljanju. Omogoča tudi, da se podaljšan devetnajst-strelni nabojnik poravnava z dnom vodila nabojnika. Če bi katero od navedenih pištol obdržal, bi ravno navedeno. Za lovsko nošnjo za pasom bi odstranil samo vodilo, ki je sicer namenjeno športnim strelcem in pri nošnji za pasom v bolj prilagajočem usnjenem toku štrli iz sicer ozkega profila pištole.

Pištola se je odlično izkazala tudi na strelišču brez nameščenega dušilca poka in z njim. Razlog so dobro vidni merki in

odličen sprožilec. Tarča je bila nameščena na razdalji deset metrov. S strelskim kolegom nisva ravno med najboljšimi v natančnem streljanju, a oba sva brez težav dosegla lep strelski rezultat.

Preizkus

V novembru 2023 sem v izposajo za deset dni prejel tri pištole podjetja **Arex: Zero 2 S Tactical, Alpha Race ter Delta Gray Wolf**, vse kalibra 9 x 19 mm. Vse pištole so bile popolnoma nove, z vsemi skupaj sem s prijateljevo pomočjo na strelišču izstrelil več kot tristo nabojev omenjenega kalibra. Nekaj nabojev je bilo tovarniških s kroglo mase 8 g in hitrostjo krogle okrog 350 m/s, večino pa sem ročno napolnil s poliestrom prevlečeno svinčenko mase 9,2 g in (podzvočno) hitrostjo 290 m/s. Na izrecno vprašanje, ali lahko uporabljam ponovno napolnjene naboje, je oseba za stik podjetja Arex povedala, da je njihovo orožje namenjeno tudi športnim strelcem in da nimajo take omejitve. Čeprav je bilo orožje novo, ni bilo nobenih zastojev ali težav, razen že omenjenega premika prednjega merka na **Zero 2 S Tactical**. Ob vrnitvi pištol se je izkazalo, da določeni modeli dušilcev poka niso primerni, saj vplivajo na delovanje. Pred nakupom pištol podjetja Arex z zunanjim navojem na cevi se morebitni kupci pozanimajte, kakšna so proizvajalčeva priporočila, če želite uporabljati dušilce poka.

Zaključek

Pištole Arex pri svojem delu uporabljajo delavci FURS, mnogi športni strelci in lovci. Mnoga strelska društva jih uporabljajo kot delovno – uradno orožje za usposabljanje. Podjetje Arex razvija novo generacijo pištole, s katero želi Slovenska vojska (SV) zamenjati svojo kratkocevnorožje. Zaradi cene in zanesljivave delovanja so pištole podjetja Arex iz Šentjerneja zelo priljubljene v Evropi in predvsem na največjem trgu orožja – v ZDA.

Gregor Hodnik

Viri:

<https://www.recoilweb.com/arex-zero-2s-the-slovenian-shooter-review-175864.html>

<https://globalordnance.com/arex-zero-2-s-black/>

<https://www.americanriflesman.org/content/review-global-ordnance-arex-delta-gen-2-m/>

<https://www.arex.si/delta-gen-2>

<https://si.bloombergadria.com/intervju/novice/30050/iintervju-tim-castagne-arex/news>

Delta 2 Grey Wolf na strelišču; z dušilcem poka

Foto: Gregor Hodnik

Srnjad in zgodnja pomlad

Zaradi podnebnih sprememb se pomlad za srnjad začne prezgodaj

Medtem ko se lesne rastline zaradi podnebnih sprememb olistajo vse prej, se čas kotitve srnjadi spreminja oziroma prilagaja počasneje. To pomeni, da se zaloga hrane, ki je na voljo,

ševske živali lahko najdejo kakovostno hrano: nežne, lahko prebavljive trave in zelišča z visoko vsebnostjo energije ter beljakovin. Ker se zaradi podnebnih sprememb razvoj vegetacije začne vse prej, na švicarski planoti opažajo vedno večjo neuskklajenost med časom, ko je živalim na voljo najboljša hrana, in obdobjem, ko se koti srnjad. To dokazujejo rezultati študije, ki jo je

rastne (vegetacijske) sezone in datumi, ko je bila opravljena prva košnja na travnikih. To obdobje namreč zagotavlja optimalne prehranske vrednosti rastlinja za doječe srne.

V povprečju se je vegetacijska sezona vsako leto začela 0,45 dneva prej, prvo seno pa je bilo pokošeno tudi 0,32 dneva prej. To pomeni, da se je v 45 letih, ki jih je zajela študija, **začetek vegetacijske**

pa podnebne spremembe ne vplivajo.

Obdobje kotitve in optimalne razmere se razlikujejo

Na nižjih nadmorskih višinah je začetek obdobja poleganja srnjadi vsako leto bolj potisnjen zunaj obdobja, ko je srnam na voljo najboljša oz. kakovostna rastlinska hrana, na višjih nadmorskih višinah pa ostajajo razmere optimalne. Po mnenju raziskovalcev so posledice tega pojava negotove. »Razmeroma majhna izbira različnih kmetijskih rastlin, ki rastejo v različnih obdobjih, pomeni, da srnjad lahko še vedno najde dovolj hrane tudi, ko so razmere na travnikih že mimo najboljših,« so povedali raziskovalci. Mogoče pa je, da bo srnjad v prihodnosti na švicarski planoti postala redkejša, medtem ko se bo populacija v hribovitih krajih in gorah morda lahko še povečevala, saj se na takih območjih razvoj vegetacije začne pozneje in se zato tudi bolj ujema s časom poleganja mladičev.

Ali bo neskladje med časom kotitve srnjadi in travniškimi spremembami na koncu vplivalo na populacijo, bo odvisno ne samo od drugih kmetijskih kultur, temveč tudi od vremena pozimi in prehranskih razmer v času vodenja že večjih mladičev. Raziskovalci zato priporočajo, naj se tovrstno spremljanje srnjadi nadaljuje in da ga je treba okrepiti predvsem na nižjih nadmorskih legah. »To bo zagotovilo, da bodo spremembe v populaciji srnjadi pravočasno ugotovljene in da bo mogoče ustrezno prilagoditi upravljavske prakse in lov,« je še povedal Rehnus, glavni avtor študije.

Pripravil – **Boris Leskovic**.

Vir:

<https://www.wsl.ch/en/news/climate-change-spring-starting-too-early-for-roe-deer/>

Foto: Michael Migos

Zgodnejša vznik in rast vegetacije spreminjata ponudbo kakovostne hrane, ki mora biti srnjadi predvsem na voljo v dobi poleganja. Sicer bi to lahko povzročilo večjo smrtnost mladičev in povečane premike te vrste na višje nadmorske višine.

ko srne vzrejajo naraščaj in dojjijo mladiče, spremeni. Posebno prizadete so populacije srnjadi na nižjih nadmorskih višinah, je pokazala študija švicarskega Zveznega inštituta za raziskovanje gozdov, snega in krajine (Swiss Federal Institute for Forest, Snow and Landscape Research -WSL) že leta 2020.

Prostoživeče živali skotijo svoje potomce praviloma v času, ko okoljske razmere omogočajo najboljše možnosti za uspešno razmnoževanje in razvoj mladičev. Mlada srnjad se torej skoti na začetku rastle (vegetacijske) sezone, ko star-

vodil **Kurt Bollmann**, biolog za prostoživeče živali/divjad pri WSL.

V uhelj označeni srnji mladiči

V Švici od leta 1971 mladičem srnjadi v uhelj nameščajo značke in beležijo podatke o njihovih mestih in času poleganja. Za svojo raziskavo sta **Maik Rehnus** iz WSL in **Marta Peláez** s Tehnične univerze v Madridu primerjala datume skotitev 8.983 srnjih mladičev med letoma 1971 in 2015 z dolgoročnimi podatki o začetku

dobe premaknil za dvajset dni naprej, košnja sena pa za štirinajst dni. Nasprotno pa so datumi kotitve mlade srnjadi napredovali le za 0,06 dneva na leto ali skupaj tri dni. Hitrost spreminjanja kotitvenih datumov je bila torej sedem- ali petkrat počasnejša od rasti rastlinja na vseh nadmorskih višinah. Eden od razlogov za počasno prilaganje časa kotitve srnjadi je dejstvo, da je **razmnoževalno obdobje srnjadi odvisno od razmerja med dnevom in nočjo (dolžine dnevne svetlobe/fotoperiode), na kar**

Na kratko iz tujega tiska ...

Nemčija: Nemška lovsko zveza (DJV) je objavila podatke o odstrelu divjadi v lovskem letu 2022/23. Uplenili so 74.822 glav jelenjadi (-1 % v primerjavi z lovskim letom 2021/22), 64.686 damjakov (-5 %), 3.211 glav sika jelenjadi (+5 %), 1.305.828 glav srnjadi (+2 %), 462.220 divjih prašičev (-33 %), 4.635 gamsov (+3 %), 7.816 muflonov (-4 %), 238.210 poljskih zajcev (+10 %), 63.989 divjih kuncev (-10 %), 84.231 jazbecev (-0 %), 408.954 lisic (-3 %), 27.146 rakunastih pssov (-2 %), 202.822 rakunov (+0 %), 47.585 kun belic (-1 %), 7.970 kun zlatih (-1 %), 7.763 dihurjev (-2 %), 739 minkov (-8 %), 3.287 velikih podlasic (-6 %), 1.477 poljskih jerebic (-8 %), 88.177 fazanov (-0 %), 275.176 golobov grivarjev (-8 %), 1.953 labodov grbcev (+4 %), 144.160 divjih gosi (+12 %), 232.865 divjih rac (-12 %), 12.133 velikih kljunačev (+22 %), 3.595 črnih lisic (-10 %), 2.402 galebov (-11 %), 407.895 vran (-6 %), 928 sivih čapelj (+5 %), 90.902 nutrij (-2 %). Posebej izstopa nekaj podatkov: odstrel srnjadi še nikoli v preteklosti ni bil večji, odstrel divjih prašičev pa je najmanjši v zadnjih desetih letih, medtem ko se odstrel poljskih zajcev po katastrofalnem letu 2020/21 še vedno povečuje.

(Deutsche Jagd Zeitung, 3/2024)

Avstrija: Pri naših severnih sosedih lovsko statistika za leto 2022/23 izkazuje, da so uplenili 291.289 glav srnjadi (+2 %), 57.736 glav jelenjadi (+3 %), 343 glav sika jelenjadi (-20 %), 1.180 damjakov (+9 %), 2.266 muflonov (-3 %), 20.887 gamsov (+7 %), 680 alpskih kozorogov (+14 %), 43.814 divjih prašičev (-15 %), 60.666 lisic (-13 %), 10.386 jazbecev (-5 %), 22.633 kun obeh vrst (-4 %), 6.396 velikih podlasic (-10 %), 4.080 dihurjev (-13 %), 9 rakunov (-40 %), 53 rakunastih pssov (-12 %), 101.665 poljskih zajcev (+14 %), 5.220 divjih kuncev (-26 %), 6.884 alpskih svizcev (-3 %), 276 divjih petelinov (-32 %), 1.510 ruševcev (+2 %), 69 gozdnih jerebov (0 %), 2.008 slok/velikih kljunačev (+40 %), 52.289 fazanov (+12 %), 12.877 golobov grivarjev (-1 %), 32.166 divjih rac (-9 %), 1.109 divjih gosi (-27 %) in 278 črnih lisic (+3 %).

Foto: Michael Migas

Skupno število izgub divjadi pri vseh vrstah je znašalo 119.200 živali, kar je 4 % manj kot v lovskem letu 2021/22. Največ izgub so zabeležili pri srnjadi (71.494 živali) in pri poljskih zajcih (24.697 živali). V lovskem letu 2022/23 je bilo izdanih 134.700 lovskih kart, kar predstavlja 1,2 % povečanje.

(Statistics Austria internet)

Nemčija: Po podatkih nemške lovske zveze (DJV) je divjačina v tej državi vse bolj priljubljena. V lovskem letu 2022/23 so v Nemčiji za prehrano porabili približno 25.000 t mesa uplenjene divjadi. Glede na zbrane podatke je najbolj priljubljeno meso divjih prašičev (11.700 t), sledijo srnjad (9.500 t), jelenjad in damjak. Glede na porabo je zelo priljubljeno tudi meso uplenjenih golobov grivarjev in divjih rac. Opravljena javnomnenjska raziskava je še pokazala, da kar 84 % vprašanih meni, da je divjačina zdrav in naraven vir prehrane. Pred približno dvajsetimi leti je tako stališče zagovarjalo zgolj 70 % vprašanih. Divjačina naj bi bila sicer vsaj enkrat na leto na krožniku 55 % Nemcev.

(Pirsch, 4/2024)

Nemčija: Januarja letos je nesreča s smrtnim izidom nastala med lovom na gamse v bližini kraja Bad Reichenhall na Bavarskem. Po uplenitvi gamsa,

ki je zdrsnil po strmini približno 50 m, se je 49-letni lovec poskušal spustiti do njega. Pri tem mu je zdrsnilo, tako da je padel okoli šestdeset metrov globoko, potem pa še drsel dvesto metrov po strmini. Po padcu je nesrečni lovec z mobilnim telefonom še uspel poklicati na pomoč. Takoj so bili obveščeni reševalci, ki so s helikopterjem prileteli na kraj nesreče, vendar je prisotni zdravnik lahko samo ugotovil smrt ponesrečenega.

(Pirsch, 4/2024)

Nemčija: Konec januarja letos je 77-letni voznik točil gorivo na bencinski črpalki v predmestju Stuttgarta, ko ga je napadel divji prašič. Takoj po dogodku je voznik poiskal prvo pomoč v bolnišnici, kjer so mu oskrbeli rane na nogi. Nekaj minut pred napadom je sicer policija prejela nekaj telefonskih klicev posameznikov o opažanju divjega prašiča na ulicah v predmestju. Pojav divjih prašičev v tamkajšnjem predelu mesta, imenovanem Heschlach, sicer ni tako neobičajen, vendar doslej ni bilo napadov. Policija je po dogodku preiskovala okolico napada, vendar napadalnega divjega prašiča niso uspeli odkriti.

(Pirsch, 4/2024)

Švica: Potem ko so v več primerih na jugu Nemčije potrdili okužbo ljudi s tulare-

mijo (zajčjo mrzlico), so se s to bakterijsko boleznijo okužili tudi ljudje v kantonu Zürich v Švici. Po navadi okužba nastane z okuženimi poljskimi zajci, v zadnjem času pa so okužbo potrdili tudi pri nutrijah. Ljudje se najpogosteje okužijo z okuženimi glodavci in zajci, včasih pa tudi prek zunanjih virov (voda ...) ali pa prek ugrizov okuženih klopotov. Bolezen zdravijo z antibiotiki.

(Wild und Hund, 4/2024)

Nemčija: Lovca in imetnika veljavne lovne karte iz okrožja Neu-Ulm je pred tremi leti z visoke preže oddal tri strele na kovinsko tarčo, ki jo je namestil na tla. Dva strela tarče nista zadela, sta pa zadela nekaj sto metrov oddaljeno trgovsko skladišče, kjer pa druge nesreče k sreči ni bilo. Pristojni organi so lovca odvzeli orožne listine in lovno karto, decembra lani pa je bila znana tudi končna odločitev sodišča, ki je potrdilo odločitve na nižjih ravneh, prav tako so lovca odvzeli lovsko izkaznico. Skladno z odločitvijo sodišča bo omenjeni lovec lahko ponovno zaprosil za lovsko izkaznico šele leta 2028.

(Wild und Hund, 4/2024)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

MARJAN TOŠ

Grlice in srake

*Grlica poje pesem o resnični svobodi.
Kaže nam pot, po kateri bi morali hoditi
vsi ljudje ...*

Stari Pihler je bil bogaboječ mož. Ko je ura odbila poldne, se je ustavil, snel klobuk s sive glave in se pokrižal. Enako so storili vsi dninarji, ki so bili pogosto pri njem na delu. Preklinjal ni nikoli. Edina kletvici podobna besedica, ki mu je ušla, ko je bil res togoten ali slabe volje, je bil zamolkli ‚krucinal‘. Bil je trden kmet, ki je ljubil zemljo in vse, kar je bilo povezano z njo. Že zdavnaj je pozabil na krivico, ki se mu je zgodila, ko mu je leta 1946 povojna oblast odvzela kar dve viničariji in dva lepa vinograda.

»To je bila božja volja,« je dejal včasih, ko se je z nostalgijo spominjal mladih let in toplih poletnih večerov, ko so fantje na vasi prepevali, da se je slišalo vse do Sv. Antona. Tudi on je bil izjemno dober pevec; pel je na koru v cerkvi in pel je v dobri družbi. A nikoli med pijanci, tudi pri Vurcerju ne. Pri njem je včasih spočil konje, ko se je z garčnikom vozil v Bišečki Vrh. V miru je popil svoj kozarček vina, pojedel svežo žemljo in hitro odšel do svojih lepih kobil na dvorišču stare vaške gostilne. Vsaki je dal sladkorček za popotnico, ju pobožal in nadaljeval pot navkreber.

Oblasti so mu vinograd z viničarsko hišo vred v Bišečkem Vrhu odvzele, pustile pa so mu lep sadovnjak in majhno njivico. Zato je večkrat napregel konje in se odpeljal tja gor, kjer je »božji mir in kjer se lahko naužijem narave,« kot mi je pripovedoval, ko sva sedela pod staro košato jablano. Na dvorišču mogočne domačije ob Drvanji jo je posadil že njegov ded, ko se mu je rodil prvi sin. Jablana je bila ponos njegove domačije in vsako drugo leto mu je dajala okusne sadove. Za ozimnico, za štrudl, ki ga je pekla njegova žena Tončka, in še bolj za kuklo, ki je je bilo v njegovi domači kleti vedno dovolj za delavce, ko so se potili ob košnji ali žetvi na njegovih travnikih in njivah. K njemu so radi hodili na tavr, saj niso bili nikoli ne lačni ne žejni, pa še odmor jim je privoščil. Bil je eden redkih, ki je imel do dninarjev človeški odnos. A ne samo do njih, tudi do divjadi in narave nasploh.

I.

Jablana na njegovem dvorišču je bila nekaj posebnega. Ni bila zgolj mogočno staro

drevo, pač pa tudi varen dom za mnoge ptice, med katerimi so se zelo varno počutile tudi grlice. Dva para teh ptic sta vsako pomlad gnezdila na tistem drevesu, kar je bilo nenavadno, saj je nedaleč stran rasla tudi visoka smreka. Stari Pihler je bil ptic vesel. Živo stvarstvo mu je nekaj pomenilo in vedno je našel lepo besedo tudi za srne, čeprav so njegovi družici Tončki, vestni in marljivi kmečki gospodinji, objedale fižol ob robu njive s krompirjem.

»Pa saj mora stvar nekaj jesti, bomo imeli vsi dovolj, mi in tudi srne,« jo je umirjeno tolažil, ko je vsa razjarjena pridrvela z motiko na dvorišče in bentila čez srne. – »A tako, zdaj bodo pa srne več vredne kot jaz in moj znoj, ki ga prelivam za ta grunt,« je bila še kar naprej glasna gospodinja. – »Počasi, ljuba moja, počasi se lepo umiri, zajemi sapo in pojdi v kuhinjo, da ne bomo brez večerje,« je bil njegov zadnji pomirjujoč stavek.

Potem ko se je gospodinja le ohladila in res odšla v veliko kmečko kuhinjo, je on izza vogala hiše pogledal proti njivi s fižolom. Tri drobene živali so pridno objedale fižol. »To bo najbrž mama s ta mladima,« si je govoril in počasi odšel proti jablani, s katere je venomer zvenela ista melodija, kot bi poslušal staro lajno – 'hu-hu-hu, hu-hu-hu, hu-hu-hu'!

Stari Pihler je bil razgledan kmet, imel je naročen Kmečki glas in knjige Mohorjeve družbe. Zelo rad je prebiral zapise o pticah in tako je nekaj malega vedel tudi o grlicah. Celto, da niso selivke. Spomnil se je svojega očeta, ki se je kot golobradi mladenič boril za rajnko Avstrijo in bil med prvo svetovno vojno kot avstro-ogrski vojak težko ranjen nekje v Karpatih, kjer so menda grlici pravili kukuruc. »Bo že držalo, če so ata tako rekli,« je menil in ime nosil globoko v spominu in srcu. Nekje je prebral, da je ta ptica znana kot pogost prebivalec človekovih naselij, ki skoraj nikoli ne gnezdi daleč od hiš. Kot svobodoljubljen in razgledan mož je celo vedel, da grlica predstavlja in poje pesem o resnični svobodi. »Kaže nam pot, po kateri bi morali hoditi vsi ljudje – to je pot miru in ljubezni, ki prinaša izkušnje in srečo v življenju ter nudi resnično svobodo,« je učeno razpredal s sosedovo Mimo.

On je bil na svoji zemlji svoboden človek. Svoboden kot ptice na nebu in na njegovi stari jablani. Prvi par grlic se je ljubeče stiskal in si čistil perje, drugi pa popravljaj gnezdo za naraščaj. »A jih vidiš, kako se imajo rade!« je ves vzhičen govoril Neru, ki je leno postopal po dvorišču in bil vedno rad v bližini gospo-

darjevih nog. »Ljudje bi morali biti enaki, ne pa da se sosed s sosedom prepira in da sin ne pogleda očeta, ker mu še ni prepisal grunta. Jaz ga nimam komu prepisati ... Mogoče vnuku, ki je še v plenica, če bo hotel ostati na kmetiji,« se je potožil zvestemu kosmatincu Neru in se zagledal nekam daleč tja proti Türnožu. Tja, kjer je v mladih letih stikal za vranami okrog praznika sv. Vida. Rad se je vračal v spomine, v mlada leta in v čas, ko je bil ponosen gardist pri kralju Aleksandru v Beogradu. Na konju, saj je znal s konji in so ga vojaške oblasti poklicale h konjenici. S konji je znal tudi njegov sin, ki mu je mlad umrl, ostala mu je še hčerka z dvema vnukoma. Na gruntu pa sta bila sama z ženo Tončko, ki se je uradno vedno podpisovala Antonija Pihler. Zmogla sta vse delo, saj so jima mnogi dninarji radi priskočili na pomoč, ker sta bila do njih vedno dobra, za tisti čas celo širokosrčna. Tončka je izvrstno kuhala in poznala stare recepte na pamet. Ko je še živel sin, so kupili prvi traktor, a je žal kmalu ostal brez volnika. Stari Pihler se ni nikoli usedel za volan. Traktor je prepustil zetu, sam pa je vedno bolj in bolj tonil v spomine. V čas, ki ga ni bilo več in ki mu je na rokah pustil veliko žaljev in na čelu globoke gube. Govoril je, da se življenje vsakemu ustavi, da pa so spomini večni. To je rad ponavljal ...

II.

Onstran njegovega dvorišča je bila majhna kovačija, v kateri je sosed včasih popravljaj orodje in koval konje. Tega dela je bil več in kmetje so k njemu radi prihajali z ‚bosimi‘ konji, da jih je ‚obul‘. Podkopal je še tako vročekrvnega žrebca, čeprav je bil majhne rasti in droben možic. Govorili so, da se je tega dela naučil od svojega očeta, ki je bil pred prvo svetovno vojno v Gradcu kovaški vajenec in v Galiciji podkovski podnarednik.

Ob kovačnici, ki je po smrti Kovača, tako so ga imenovali v vasi, samevala in jo je začelo preraščati trnje, sta rasla visoka topola. Stari Pihler in Kovač sta bila dobra soseda, le da je bil Pihler včasih hud na Kovačeve srake, ki so vreščale, kradle jajca drugim ptičem in tudi njegovim grlicam na stari jablani niso prizanesle. Tatvino je še nekako prenesel, saj sta na jablani gnezdila dva para grlic, ni pa prenesel, ko so mu sosedove srake iz gnezda pometale že izvaljene neobgljene ptičke. Takrat pa je bil togoten in njegov ‚krucinal‘ je kar odmeval po dvorišču. To se je dogajalo iz leta v leto in ko mu je bilo vsega dovolj, se je odločil za obisk pri ‚jagru‘

Lipiču, da bi se mu malo potožil nad srakami. Dobro sta se poznala in če je bilo treba tiste čase kdaj pospremiti na drugi svet bolno mačko ali lisico, ko se je vsa obnemogla ali celo garjava zavlekla v parmo v štali, ga je vedno poklical in zadeva je bila urejena. Z jagri, nikoli jih ni drugače imenoval, ni imel težav, saj so ga vsi poznali kot velikega zavetnika divjadi, sploh srnjadi, ki je je bilo včasih zelo malo. Jagri so bili na njegovem dvorišču vedno dobrodošli gostje, sploh v jeseni, ko so okoli Drvanje lovili zajce in fazane. Zato je zaradi kradljivih in vreščočih srak pri Kovaču odšel do Lipiča, da bi naredil red in zavaroval grlice na svoji jablani. Beseda je dala besedo in nekega popoldneva se je Lipič s svojo nabijačo pripeljal s starim kolesom na Pihlerjevo dvorišče. Bilo je soparno in ubogi kolesar si je brisal potno čelo ter iskal senco, v kateri bi pustil kolo. Stisnila sta si roki in posedla na klop pod staro jablano. Tončka je postregla s kruhom in kuklo, kot je bilo v navadi pri hiši. Jager Lipič je kmalu zaslišal vreščanje srak na topolih pri Kovaču in tuhtal, kaj mu je storiti. Vedel je, da tudi srake gnezdiijo in da v gnezdo ne sme streljati. Tega se je držal kot pijanec plota in okaral vsakogar, ki je mislil drugače in si je drznil uničevati ptičja gnezda. Tudi sračja so bila domovanje živih ptič, ki jih je ustvaril Bog.

»Kaj mi je storiti?« ga je vprašal Pihler in čakal na odgovor. – »Nič, pusti ptiče, se bodo že pogovorili med seboj, da bo prav,« mu je odvrnil Lipič in si vnovič brisal potno čelo. Puško je imel naslonjeno ob mizo in ko mu je bilo vreščanja dovolj, je dvakrat ustrelil v zrak. Srake so strahoma zletele v neznanu, Nero se je stisnil k Pihlerjevim nogam, grlice na jablani pa so tudi prestrašeno preletavale široko krošnjo.

»Tako, zdaj bo mir,« je zagodrnjal Lipič, popil kupico kukle, se poslovil in šel do kolesa. »Pihler, če bodo prišle nad gnezda tvojih grlic, pa me le spet poklič, takrat bodo tudi one že izvalile zarod in moja puška ne bo zgrešila. Zdaj pa ne, naj v miru spravijo na svet mladiče, saj so tudi one del našega stvarstva,« je modro sklenil besedovanje ob slovesu. Pihler je molče pomahal jagru v slovo in se zagledal v modro nebo. – »Ja, prav imaš, vse je Božje stvarstvo, vse mora živeti, ljudje, ptice in tudi sme, zaradi katerih se jezi moja Tončka.«

Dnevi so minevali, grlice in srake so se izvalile, njihovi starši so jih pridno krmili in čez čas so ptice nerodno zapustile gnezda; srake na hitro, grlice precej previdneje in počasi.

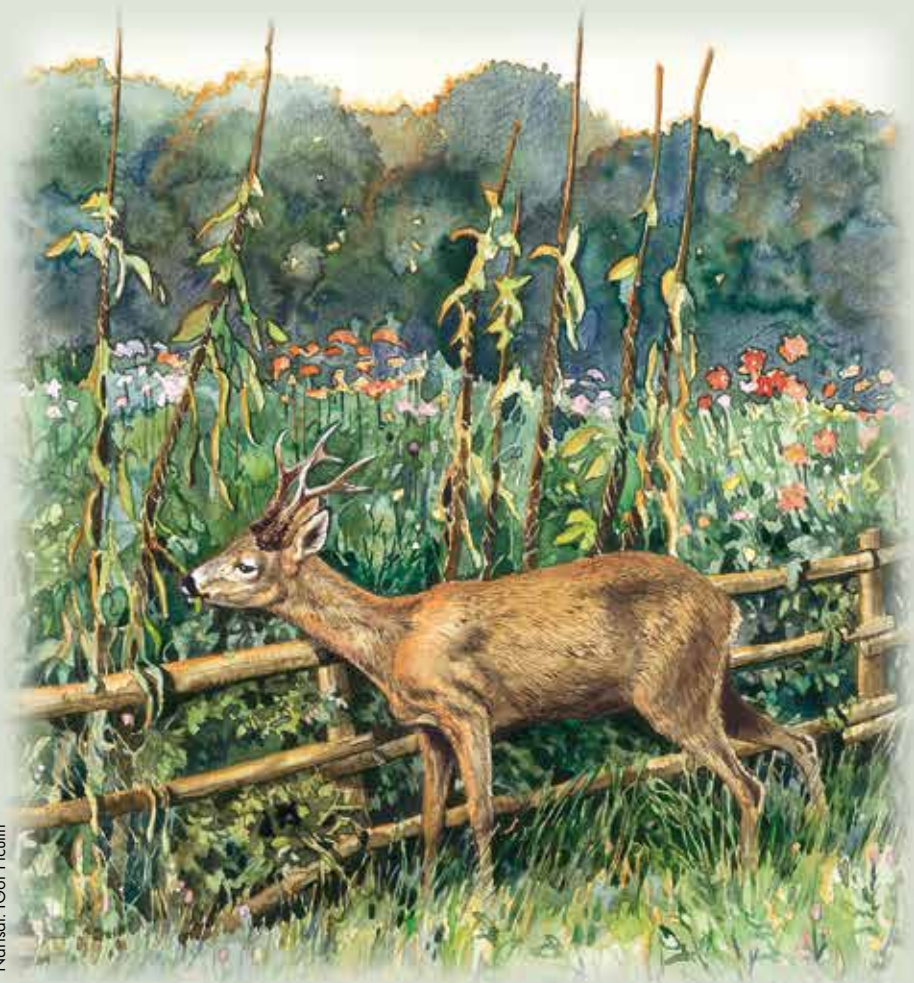
Tisto leto so srake Pihlerjeve grlice pustile pri miru, niso ukradle nobenega jajca in iz gnezda niso izvrgle nobenega puhastega ptička. »Krucinal, kaj pa če je imel Lipič prav in je njegov strel umiril strasti vreščočih srak?« si je govoril Pihler v brk, ko je šel v konjski

hlev, kjer sta stali njegovi lepotici Heniga in Čila. Kobili, kakršnih ni bilo daleč naokoli. Ostali sta pri hiši kot spomin na čase, ko so konji opravljali vse težaško delo. Nanju je bil neizmerno ponosen in ko so ga jagri v jeseni prosili, da bi jim odpeljal uplenjene zajce in fazane, mu je bilo to v posebno čast. Konjska oprema se je svetila kot nekoč, ko je bil kraljevi gardist v Beogradu. Mali lojtnik je okrasil s smrekovimi vejicami, kot je to velevala stara lovska navada. Počasi je peljal skozi vas poln mali lojtnik fazanov, jerebic in zajcev. Tudi sam si je za to priložnost nadel zelen klobuk, ki ga je hranil samo za jesenske lovske prevoze. V čast si je štel, da so jagri izbrali ravno njega, da je smel voziti ‚divjačino‘ – kot so rekli uplenjeni divjadi –, do lovskega doma sredi Dobrave. Tam je

bi bil, moj fant, v zelenem gvantu, pa še zapel bi z jagri,« se mu je motalo po osiveli glavi, ko je kobilama ponujal malo ovsa in sena, jo pustil privezani ob praznem vozu in šel z jagri na kupico vina. Eno je popil, se vljudno poslovil in se odpeljal proti domu.

Če bi vedel, da je bil to njegov zadnji lovski praznik, bi najbrž popil še eno kupico dobrega kapelčana. Tako pa ni niti slutil, kaj se bo kmalu zgodilo ...

Počasi in leno se je vozil po prašni cesti in topot kopit njegovih kobil je enakomerno odzvanjal naokoli. Varno je prispel domov, izpregel kobili, ju pokril in jima nasul ovsa ter naložil sena v jasli. »Danes smo doživeli lep lovski praznik,« jima je govoril, ko je po slabi uri pospravil pokrivala z njunih hrbtov, ju še zadnjič pobožal in jima zaželel

Narisa: Igor Pčulin

bil vedno lovski praznik, ki mu je iz jeseni v jesen vlival novega upanja, saj je videl, kako spoštljivo so se lovci po lovu vedno poklonili uplenjeni divjadi. Ob zvenu lovskega roga so se mu orosile oči, saj ga je to spomnilo na čas, ko se je v kraljevi konjušnici na Dedinju v jutranji budnici oglašala vojaška trobenta. Star je postajal, zato so mu ob takšnih dogodkih vedno privreli na dan spomini in so ga prevzela čustva.

»Škoda, da je moral moj sin tako mlad umreti, morda bi bil danes skupaj z jagri in bi se tudi on poklonil uplenjeni divjadi. Lep

lahko noč. To je vedno storil v znamenje spoštovanja.

Tisto noč je mirno spal in sanjal o svojih grlicah, kako mu priletavajo na rob postelje in nežno grulijo ‚hu-hu-hu;hu-hu-hu‘ in spet ‚hu-hu-hu‘ ... ter ploskajo s perutmi v lahnem letu. Kako božansko, se mu je dozdevalo v sanjah.

III.

Preprosto vaško življenje je kmalu zmotilo strašno brnenje, ki se je zaslišalo od Ketiševega in Belnejevega mlina.

»Kaj neki je to?« so modrovali vaščani in se boječe spogledovali. – »Pa ja niso prišli z bagri in buldožerji, da bi nam uničili našo dolino?« je zaskrbljeno govorila Golobova Micka, ki je pri zadnji nedeljski maši slišala, da bodo travnike spremenili v njive. – »Najbrž bo res, kar praviš,« ji je pritrdila Kovačeva Mima, ki je tudi nekaj malega vedela o tem. – »Ja, ljudje dragi, res je, kar pravita Micka in Mima, v našo dolino prihajajo veliki krti, ki bodo rili po zemlji in jo preobrnili na glavo,« je resno odgovarjal stari Pihler.

On je bil za vse najbolj učen mož v vasi in v njegovi hiši so vedno potekale volitve. Včasih se je ustavil na občini, kjer so mu razgumili načrte bodočega videza doline.

»To ne bo dobro, uničili boste vse, posekali boste grmičevje, posekali boste vrbe in jelše,

zaskrbljen. Ni se hotel vključevati v pogovor, molčal je in sedel na klopi pod jablano. Ozrl se je tja gor proti grlicam in se zamislil. »Kako dolgo boste imele vsaj ve varen dom?« se je spraševal in ni slišal Tončke, ki je spet vpila na ves glas: »Mati božja, ves fižol mi bodo pojedle tvoje srne, nekaj naredi, idi po jagre in rešite me te nadloge,« je bila ostrá kot še nikoli. – »Ne deri se, baba stara, pusti srne pri miru, počasi še midva ne bova imela kje posedeti ... Kaj ne vidiš, kaj se dogaja,« ji je odvrnil. – »A tako, stara baba sem, to mi zdaj po tolikih letih govoriš zaradi tvojih srn! Pa jih imej, pripelji jih kar na dvorišče in jih krmi,« je jezno zaloputnila z vrati in se zavlekla v svojo kuhinjo.

Hrumenje strojev je postajalo vse glasnejše, bagri in buldožerji so bili vse bližje nekoč

gorke solze. To je prej naredil samo enkrat v življenju, takrat, ko mu je bridka smrt pobrala mladega sina. Zdaj se mu podira njegov svet, vse gre k hudiču, stroji dan za dnem rinejo v zemljo in kopljejo. So že mimo njegove gmajne, hitijo proti Drbetincam in naprej pod andraševsko faro mimo Bolfenka proti Pacinju. Izginjal je njegov svet, izginjala je njegova dolina, počasi se je ustavljalo njegovo življenje. Rane so bile globoke, celile so se počasi, a nikoli dokončno zacelile. Pihler je venel kot mlada oljčna vejica, ki so jih ženice ponujale na trgu pred cvetno nedeljo. Najraje je posedal pod jablano in zrl v njeno še vedno košato krošnjo, kjer so se zadrževale njegove grlice.

A neko septembrsko noč se je razbesnelo strašno neurje. Bliskalo in gremelo je, veter je odnašal vse pred seboj in podrl oba topola pri sosedovi kovačnici. Načel je tudi vrh njegove jablane in odlomil ravno tisto vejo, na kateri je bilo eno od grličinih gnezd. Tončka je molila, on je nervozno postopal po temni veži, saj je zmanjkalo elektrike, in čakal, kdaj bo sodni dan mimo. »Vedel sem, da se bo nekaj zgodilo, mati narava neusmiljeno vrača, a žal tolče tudi po nas, ki nismo ne krivi ne dolžni, da je doživela tako skeleče rane. Bog mi grehe odpusti, a naj se le razbesni, naj pokaže svojo moč in neuničljivost z vso silo, ki jo premore,« je govoril sam sebi, saj ga Tončka zaradi groma in strel ni slišala v kuhinjo.

Dolgo je trajalo besnenje vetra, dežja, groma in strel. Zgodaj zjutraj je nočni bes narave pokazal pravi obraz: podrtá sta bila topola pri Kovaču, odkrita kovačnica, odlomljena največja veja Pihlerjeve jablane, zalite so bile njive in poplavljeni so bili travniki. »Pa so mi rekli, da bodo nove struge vse vode pobrale in jih odnesle z novo Pesnico tja dol proti Dravi,« je Pihler zmajeval z glavo, ko je videl, kakšno razdejanje je napravilo neurje. »Tako bomo plačevali v prihodnje vse naše neumnosti in grehe, narava nam ne bo odpustila. Bog nam pomagaj preživeti na tem norem svetu,« so bile besede, ki jih je jezno zinil zetu, ki je ves zaskrbljen prišel naokoli, da bi videl, kako je z domačijo. Le-ta je še vedno trdno stala, le stara jablana je z onečlašeno in okleščeno krošnjo potrjevala moč in veličino naravne sile, ki se je zgrnila nad dolino. »Uboge grlice, eno gnezdo je šlo, le kam so odletele ptice, so našle varno pribežališče?« se je spraševal stari Pihler.

Po jutru se je naredil lep dan, kot da se ni nič zgodilo. Kar naenkrat sta se na klopi pod jablano prikazali grlici in se oglasili ter Pihlerju 'zaigrali' najlepšo in najljubšo melodijo: 'hu-hu-hu; hu-hu-hu, huhu-hu!' Vznemirjen od veselja je kar poskočil po pest prosa in jima ga natrosil. »Tu imata, ubogi ptici, najejta se, samo da sta preživeli. In kje sta drugi dve?« se je zaskrbljeno vprašal. Ptici sta zobali proso in mu nista odgovorili. Šel je

kje bodo imeli svoj mir ptiči, kje bodo zvečer posedali fazani? Ne bomo več slišali žabjega kvakanja, saj boste staro strugo Drvanje zasuli, posekali boste jerebiko in pregnali race,« je rahlo togoten odkimaval z glavo, ko so mu pisarniški škrici pripovedovali pravljice o novih zmagah socializma. »Zmaga že, tudi kruha bo več, to imate prav, a kaj bo z vsem drugim, kar še sodi v to dolino? Ste kaj pomislili, da imajo vsa bitja pravico do življenja?« jim je očitajoče ugovarjal. Vsi so ga trepljali po ramenih in mu razložili, da bodo po melioracijah – tako so učeno imenovali posege v dolini – ob vseh novih potokih zasadili grmovnice, vrbe in jelše in za vse bo dovolj prostora pod soncem. Pihler temu ni verjel; vedel je, kaj se zgodi, ko pregloboko zarežeš brazdo v ilovnato zemljo in ko preveč pohlepno posekaš še zadnji hrast ob travniku, ki je dolga desetletja dajal senco koscem in grabljicam, jeseni pa pastirjem. »Ne, tovariši, to se ne bo dobro končalo, preveč globoko orjete,« jim je dejal ob slovesu. Zato je bil ob poslušanju hrumenja motorjev velikih bagrov in buldožerjev toliko bolj žalosten in

spokojni dolini in z njimi so prišli tudi mnogi delavci, ki so hodili z motornimi žagami okoli vrb in hrastov ter jih podirali. Drevo za drevsom, grmovje za grmovjem. Pihler je prizore nemo opazoval in ko so se težki buldožerji lotili še velikanske stare vrbe na tromeji med njegovim, Prdūclovim in Nedeljkovim travnikom, je starec skoraj ponorel. To ni bil več tisti umirjeni stari mož, ki je znal prenesti sleherno bolečino tega sveta.

»Prekleti, pustite mi vsaj to drevo, da bom imel kje poležati in se odpočiti po napornem poletnem delu. Pustite ga za ptice, pustite ga za bodoči rod! Moj dedek so že vedeli za to vrbo, pa moj oče, pa jaz in tudi moj vnuk ve, koliko nam vsem v vasi pomeni,« je togoten kot še nikoli taval okoli mogočnega debela in jih prosil, naj vrbe vendar ne podrejo. Še enkrat je zaklel, drugič v življenju, a nič ni zaleglo, grobo so ga odrinili, motorke so zapele, buldožerji so potisnili in stoletne vrbe ni bilo več.

Starec se je milo razjokal, ko se je vračal proti domu. Odšel je v konjski hlev, potrepljal Henigo in Čilo, se naslonil na jasli in točil

Narisi: Igor Pichler

malo naokoli, na prvem vogalu štale je našel prvo, mrtvo, in na zadnjem vogalu še drugo negibno grlico. Mrtvi ptici je pobral, nežno vzela v roke in ju zakopal na robu cvetličnega ograda, tam, kjer Tončka ne bo nikoli kopala, saj je imela na tistem robu ograda najlepše gartrože. Vso travo je samo populila, da ne bi poškodovala prekrasnih dišečih rož, ki jih je imela za na grob pokojnega sina.

IV.

Življenje je teklo naprej in dolina je celila rane. Počasi je tu in tam pognal kakšen grm in, glej ga, zlomka, kmalu so prišli nepridipravi s sekirami in ga spet posekali. Pihler je zmajeval z glavo in postajal vedno bolj otožen.

Naneslo je, da je moral v enem letu prodati obe kobilici, Henigo in Čilo. Jokal je za njima kot za sinom, ni se mogel pomiriti in še dolgo je zrl za tovornjakom ter mahal svojima ljubicama v slovo. Kovačnica na drugi strani okola se je sesedala vase, srak ni bilo več od nikoder in počasi je pogrešal njihovo vreščanje. Jagri niso več prihajali v dolino. Vedel je, da nimajo tam kaj iskati. Le stari Lipič je občasno lazil okoli kovačnice in čakal na kune, belice, ki so se menda namnožile. Pihler je ob večerih posedal pod jablano in opazoval veje, ki so počasi odpadle. Druga za drugo, nazadnje tista, na kateri je bilo zadnje gnezdo grlic. Le-te so preletavale dvorišče in iskale zrnje in ko so zvečer priletele nazaj do jablane, so nemirno preletavale okrog okleščene drevesa in hiše. Nekaj dni so še ostale in ko je stari Pihler v nedeljskem jutru v mašnem gvantu spet sedel na klop pod nekdanjo mogočno jablano, da bi počakal Tončko, s katero bi skupaj odšla k božji službi, se je od nekod vzel par grlic. Prhutale so in se počasi spustile do klopi, vsaka na svojo stran moža, ki je potočil solze veselja in nežno pobožal obe ptici. 'Hu-hu-hu, hu-hu-hu, hu-hu-hu', se je še zadnjič slišalo z dvorišča in ptici sta odleteli v neznano. »O, moj Bog, lahko doživim še kaj lepšega,« si je govoril in sanjavo pogledoval proti dolini, kjer je nekoč rasla njegova vrba velikanka. Ptičjega orkestra ni bilo več slišati, žabji zbor je utihnil, le tu in tam se je v visoki travi oglasila kakšna prepelica s svojim značilnim pet-pedi, pet-pedi. To je bilo tudi vse.

Ko sta se opoldne vračala s Tončko od svete maše, jo je pustil samo v kuhinji, sam pa vnovič sedel na klop in zrl tja v neznano, v svojo dolino. Ni slišal gospodinje, ko ga je klicala k mizi. Zadremal je in sanjal, sanjal, da vozi lojtrnik, poln fazanov in zajcev jagrom pred lovski dom, in sanjal je, da okoli njega preletavajo njemu tako ljube grlice. Doživljal je prepoved doline, ki je bila spet vsa zelena, polna življenja. A to so bile samo sanje ...

Vedno bolj je hiral osiveli starec in edino veselje mu je bil še počasen sprehod do

zgornje njive, kjer je tiho posedal na stolčku in čakal srne. Prihajale so vsak večer: včasih tri, včasih štiri, z njimi tudi kakšen srnjak. To mu je bilo olajšanje. »Vsaj ve ste se varno umaknile v gozdove in ostale boste z nami. Kar pridite, drage živalce, pri Pihlerju je bilo vedno dovolj fižola za vas in za nas. Tukaj boste imele mir in jaz bom pazil na vas,« je šepetal.

A ne dolgo. Neki večer je sedel na klopi in spet zrl v dolino, kjer je valovala pšenica in rasla koruza. Prepelici ni več slišal, tudi njegove jablane ni bilo več. Zet jo je moral posekati, da ne bi poškodovala ostrejša hiše. Kovačnica je povsem zlezla vase in tiho je zaspal tudi stari Pihler. Našla ga je gospodinja in zagledala blažen obraz, ki je oznanjal, da je mož odšel v večnost spokojno, pomirjen z

deča kloaka in divje odlagališče odpadkov. Franček je bil po značaju podoben staremu Pihlerju: nadvse je cenil naravo in ji skušal hvaležno vračati za vse njene darove. Dokler je šlo, kajti tudi on je ostarel in omagal. »Odšel je za Pihlerjem tja, kamor na koncu odidemo vsi,« je dejal ob zadnjem slovesu Tone in se obema na večni njivi počitka dostojno poklonil z dvignjenim lovskim klobukom. »Življenje se konča, spomini pa ostajajo,« so bile njegove zadnje misli, ko je otožno zapuščal Lasbaherjev odprti grob.

Še zadnjič se je spomnil Pihlerjevih besed in njegovih grlic, glasnic miru, ljubezni, svobode in nežnosti ... Ptica, ki vedno znova sporočajo nauk, da ne smemo soditi drugim in tudi ne sebi, saj vsak hodi po svoji poti življenja ...

Narisa: Igor Pičulin

vsem svetom, a najbrž z grenkim priokusom zaradi doline, ki so mu jo vzeli. Njemu in materi Naravi.

Dostojno so ga pokopali in na zadnji poti ga je spremljalo tudi veliko jagrov. Ko so se razhajali, je Ernest dejal Lasbaherju: »Veš, Franček, zdaj smo pokopali enega od nas. Čeprav ni sedel med nami, je bil v svojem srcu večji lovec kot marsikdo od naših. Če bi imeli takšne v naših vrstah, bi lažje premagovali tegobe tega časa, ko veljata samo še pohlep in denar. Odšel je mož, ki je živel z naravo in za naravo, zdaj si nam ostal samo še ti.«

Tako je polaskal Lasbaherju, ki je bil doma v sosednji vasi. Tudi on je globoko spoštoval rodno grudo. Dobro desetletje in pol so k njemu zahajali jagri, ki so v njegovi kmečki izbi ob domačem kruhu in kozarcu vina obujali spomine. Na čase, ko je bila tudi dolina ob Pesnici polna življenja, ne pa navadna smr-

Nekatere manj znane ali narečne besede:

garčnik – malo boljši kmečki voz z lesenimi kolesi za prevoz lažjega tovora, jabolk ali krompirja in včasih manjšega soda pijače

gartrože – vrtnice

kovati, je koval – podkovati, je podkoval

kukla – narečni izraz za jabolčnik, pijačo iz jabolk, ki so jo na veliko pridelovali in jo pili vse leto

kupica – kozarec

ograd – vrt

okol – ograjeni pašnik ob gospodarskem poslopju

parma – prostor za slamo znotraj gospodarskega poslopja, kjer so tudi mlatili žito

štala – gospodarsko poslopje

tavrh (tudi tabrh) – dnina; hoditi na tavrh je bilo včasih običajno opravilo malih kočarjev in viničarjev

STANISLAV GRL*Iz nahrbtnika*

Iz nahrbtnika so listi,
svoje verze dajem vanje;
priletijo kakor ptički,
vedno čas si vzamem zanje.

Poln nahrbtnik listov nosim,
na njih mast je od klobase;
vedno kaj nahrbtnik nosi,
moram misliti tudi nase.

Nahrbtnik je moj spremljevalec,
on in jaz sva neločljiva;
sva dosti skupaj doživela,
a še vedno se učiva.

Ta moj nahrbtnik! Le kateri
je po vrsti zdaj ta novi?
Vse se menja, jaz in oni,
a lovi enaki so v osnovi.

Strelnska tekma v spomin na poslednji boj Pohorskega bataljona

Osmea januarja 1943 je okrog dva tisoč nemških vojakov in policistov obkolovalo bataljonski tabor partizanov Pohorskega bataljona pri Osankarici. Prvi hud spopad je nastal nekaj minut pred poldnevom. Partizani so se borili dve uri in pol, vendar so Nemci vse pobili, le ranjenega partizana **Franca Kunaverja** - Sulca so ujeli živega. Julija 1943 so tudi njega kot talca ustrelili na Ljubnem v Savinjski dolini. V poslednjem boju je padlo devetinšestdeset borcev Pohorskega bataljona. Vse mrtve borce so Nemci odpeljali v avstrijski Gradec in jih pokopali na tamkajšnjem pokopališču. Ko je 17. januarja 1943 v Št. Vidu nad Valdekom (zdaj Završe) padla še bataljonova patrulja, na Pohorju do konca vojne ni bilo več večjih partizanskih enot. Padec Pohorskega bataljona, ki je tudi v zadnji bitki zadal Nemcem dokaj velike izgube, je zelo prizadel narodnoosvobodilno gibanje na Štajerskem. Toda neustrašen poslednji boj borcev Pohorskega bataljona je bila velika moralna spodbuda drugim borcem v nadaljnjih bojih z okupatorjem. Sedem članov

Pohorskega bataljona so razglasili za narodne heroje.

V spomin na Pohorski bataljon, ki je leta 1943 v celoti padel pri Treh žebljih na Osankarici, je **LD Šmartno na Pohorju** 7. 1. 2024, dan pred datumom, ki ga navajamo kot njihov zadnji boj, organizirala tradicionalno memorialno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Tekmovanje je potekalo na sneženo in zelo vetrovno nedeljo in je bilo že triništiridesetič po vrsti. Začetki tega strelskega tekmovanja segajo daleč nazaj, tudi še ko je bilo v organizaciji **LD Polskava**, ki je pobratena z LD Šmartno na Pohorju. Ko je LD

Polskava ostala brez strelišča, so organizacijo tekmovanja prenesli na LD Šmartno na Pohorju, kjer je potekalo vse do zdaj.

Strelnsko tekmovanje je odprl starešina LD Šmartno na Pohorju **Jože Fric** s sodelovanjem strelskega referenta **Branka Fidlerja**. V uvodnem govoru je povedal, »da je bil Pohorski bataljon (uradno 1. bataljon Pohorskega odreda) ustanovljen 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. Poveljnik bataljona je bil **Rudolf Mede**. V nastanku je bataljon štel 90 borcev in bork. Od nastanka je izvedel okoli 105 različni vojaških akcij in je bil velik trn v peti tretjemu

rajhu na Štajerskem. Nemci so ga večkrat poskušali uničiti vendar jim to dolgo ni uspelo. Šestega januarja 1943, so v Mariboru izdali ukaz o uničenju ali zajetju Pohorskega bataljona, ki si je že pred božičem v gozdovih uredil tabor, v katerem je nameraval prezimiti, pri Treh žebljih v bližini Osankarice. 8. januarja 1943 se je začel odvijati tragičen boj Pohorskega Bataljona z Nemci, ki je trajal dve in pol uri in v katerem je padlo vseh 69 borcev in bork. O veličastnosti in poslednjega boja borcev te enote so pisali tudi v nemških poročilih. Nemci so imeli takoj 4 mrtve in 5 ranjenih. Sedem

Foto: Branko Ačto

Skupinska fotografija zmagovalcev strelcev na glinaste golobe (vseh kategorij) spominske strelske tekme v čast Pohorskega bataljona, ki je padel leta 1943.

Foto: Branko Ačko

Strelska ekipa LD Oplotnica 7. 1. 2024 na strelišču LD Šmartno na Pohorju

padlih borcev Pohorskega bataljona so kasneje razglasili za narodne heroje. Partizani so se borili dve uri in pol, dokler niso bili vsi ubiti. Le ranjenega partizana Franca Kunaverja - Sulca so Nemci ujeli živega in ga kot talca ustrelili na Ljubnem v Savinjski dolini. V poslednjem boju je padlo 69 borcev Pohorskega bataljona. Po nemških virih pa so Nemci imeli po končanem boju 16 mrtvih in 15 ranjenih pripadnikov policije, enega mrtvega in dva ranjena pri-

padnika vojske in dva mrtva ter tri ranjene pripadnike Vermašufta. Dne 4. julija 1959 so na kraju poslednjega taborišča in zadnje bitke Pohorskega bataljona odkrili spomenik, ki stoji v neposredni bližini nekdanji zemljanki štaba tega bataljona. Z večjimi granitnimi kvadri so označena mesta drugih zemljank, z manjšimi pa položaji okrog taborišča. Na teh so vklesana partizanska imena bork in borcev, ki so padli v zadnjem boju.«

Zgledno sodelovanje športnih in lovskih strelcev

Marjan Perko zmagovalec Osek 2024

Na strelišču **Streškega društva (SD) Osek** v Slovenskih goricah je bilo tradicionalno ponovoletno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe za pokal Osek 2024. Kot je povedal predsednik SD **Vlado Steinfelser**, se je vnovič zbralo veliko športnih in lovskih strelcev iz vseh koncev Slovenije. Med njimi so bila tudi

Foto: Marjan Toš

Vlado Steinfelser: »Športni strelci in lovci izjemno uspešno sodelujemo.«

Zaradi negovanja spomina in spoštovanja vrednot padlega bataljona imamo vsako leto strelsko tekmo kljub najpogostejše slabemu in mrzlemu vremenu v začetku januarja. Tekmovanja se udeležijo veliko strelcev iz vseh krajev Slovenije. Tudi nedelja na dan strelske spominke tekme je bila zelo mrzla, s sneženjem, ko je močan severovzhodni veter nosil snežinke vodoravno prav proti strelcem; bil je tako močan, da je prevračal vse pred seboj in zelo spreminjal let glinastih golobov. Zato so bili tudi strelski rezultati slabši. A ne glede na to so si lovci, ki so prihajali na strelišče neposredno ob lovskem domu LD Šmartno na Pohorju, stiskali roke, si voščili vse najlepše v novem letu in si zaželeli dobre strelske uspehe. Na golobe so streljali iz začetne lovske države puške, in sicer vsak na deset golobov, posamezna ekipa pa je štela štiri strelce. Tekmovali so v kategorijah: pokalno – posamezniki, veterani (več kot 55 let) in superveterani (več kot 65 let). Za posamezno in veteransko tekmovanje so veljali rezultati dveh serij po deset golobov.

Rezultati tekme ekipo so bili: 1. **LD Oplotnica**, 2. **SD Osek** in tretje mesto **LD Šmartno na Pohorju**. Naslednji mesti sta zasedli: LD Slovenska Bistrica in LD Poljskava.

Pokalno – posamezniki: 1. **Jurij Dovnik** – LD Šmartno na Pohorju,

2. **Alen Mikelič** – SD Osek in 3. **Tomaž Rogina** – LD Slovenska Bistrica.

Veterani: 1. **Darjan Vesenjaj** – LD Gaj, 2. **Janez Gošnjak** – LD Oplotnica in 3. **Vlado Dovnik** – LD Šmartno na Pohorju.

Superveterani: 1. **Andrej Marhold**, 2. **Branko Ačko** – LD Slovenska Bistrica in 3. **Alojz Gostenčnik** – LD Slovenska Bistrica.

Strelski referent Branko Fidler je s svojimi pomočniki in lovci LD Šmartno na Pohorju zelo dobro organiziral tekmo. Pokale sta podeljevala starešina **Jože Fric** in Branko Fidler.

Vzdušje je bilo prijetno in sproščeno, za kar je poskrbela dobra malica, prilegli pa so se tudi topli napitki.

Branko Ačko

nekatera zvoneča imena v strelski disciplini *trap* in seveda lovski strelci veterani. Po športnem merjenju moči je pokal Oseka osvojil prekaljeni strelca **Marjan Perko** pred **Nejcem Kajzarjem** in **Alojzom Miheličem**, vsi SD Osek. V ekipni konkurenci so slavili domačini iz **SD Osek** pred **LD Videm ob Ščavnici** in **SD Velka**. Zanimivo je bilo tudi tekmovanje v športni disciplini *trap*, v kateri je zmagal **Peter Hul** iz **SD Sokol** pred bratom **Štefanom Hulom** iz istega SD in **Alojzom Miheličem** iz SD Osek.

Zaradi velikega obiska strelcev

so morali nekatere celo odkloniti, je povedal Vlado Steinfelser in se vsem strelcem zahvalil za športno sodelovanje. Na strelišču SD Osek pridno trenirajo tudi mnogi lovski strelci in ekipe LD od Benedikta do Male Nedelje ter od Negove do Dobrave. V nobeni LD v osrednjih Slovenskih goricah namreč ni uradno registriranega strelišča za streljanje na glinaste golobe. Zato so lovci veseli, da so jim vedno na stežaj odprta vrata strelišča pri Vladu Steinfelserju. Zgledno sodelovanje, vredno posnemanja.

M. Toš

Upravljanje z divjadjo v Slovenskogoriškem LUO v letu 2023

V loviščih prevladuje srnjad, vse več je divjih prašičev

Na sedežu Lovske zveze Maribor so opravili letni pregled kategorizacije trofejnih delov uplenjene divjadi in analizo vsega odvzema divjadi (povozi in pogini ter drugi vzroki izgub) iz lovišč, ki sodijo v **X. Slovenskogoriško lovskoupravljavsko območje (LUO)**. Lovišča tega LUO, ki ležijo v severovzhodnem delu

Slovenije in obsegajo ravninski svet Dravskega polja in gričevnati svet zahodnih Slovenskih goric ter Dravinjske gorice, so lovišča, kjer z divjadjo upravljajo lovske družine (LD) **Kungota, Šentilj, Paloma – Sladki Vrh, Kamnica, Malečnik - Košaki, Pesnica - Jarenina, Jakob, Velka, Sv. Ana, Sv. Jurij, Pernica, Lenart, Benedikt, Dobrava, Voličina, Duplek, Pobrežje - Miklavž, Starše, Rače, Poljskava, Črešnjavec, Cigonca in Laporje**. Skupna površina lovišč omenjenih LD znaša 72.965 ha, od tega je okrog 90 % lovni površin. Zaradi nenehne urbanizacije

in novega ograjevanja površin pa se delež lovni ponekod že zmanjšuje.

Na celotnem območju je najštevilčnejša vrsta divjadi srnja/srnjad, ki je za vse LD tudi poglaviti vir prihodkov za plačilo stroškov upravljanja. Del odstrela trofejnih srnjakov LD namenjajo tujim lovskim gostom v okviru lovnega turizma. Skupni odvoz srnjadi v Slovenskogoriškem LUO v letu 2023 je znašal 1.246 glav srnjadi obeh spolov in vseh starostnih struktur, kar je 97,5 % uresničitev načrta. Poleg odstrela, ki je znašal 911 glav srnjadi obeh spolov, so v LD zabeležili še 211 povozov sr-

njadi na cestah, 36 srn in srnjakov so usmrtili psi brez nadzora, 29 evidentiranih jih je poginilo pod kosilnicami (v času košnje), deset glav pa je poginilo zaradi raznih bolezni. Vzroka za preostanek izgub pa ni bilo mogoče ugotoviti. Najzanimivejše srnjače rogovje prihaja iz LD Benedikt (srnjaka je uplenil starešina te LD **Silvo Prosič**). Uplenitelj srnjaka z zanimivim rogovjem je povedal, da ga je povsem po naključju zagledal na sprehodu mimo pokopališča. Šel je domov, se lovsko opravil in, glej ga, zlomka, srnjak je bil še vedno na travniku.

V loviščih LD so uplenili skup-

Foto: Božidar Kunej

Komisije lovskih družin in OZUL so skrbno ocenile in pregledale vse trofeje in podatke o odstrelu ter opravile kategorizacijo po vrstah velike divjadi.

no tudi šest šakalov, 1.221 lisic obeh spolov, 41 jazbecev, deset kun zlatih in 108 kun belic, 64 poljskih zajcev, 385 fazanov, 198 mlakaric in 1.461 sivih vran. Uplenili so tudi šest jelenov – damjakov, ki so pobegnili iz obor in jih lastnikom ni uspelo vrniti v obore. Primerjava rezultatov odstrela in skupnega odvzema male poljske divjadi iz lovišč s prejšnjimi leti kaže, da je njena številčnost že na spodnji meji. Zato so vsi strokovni ukrepi LD

in LUO usmerjeni v njeno ohranitev in izboljšanje naravnih razmer za njeno preživetje. V nekaterih LD so se lani povsem odpovedali odstrelu zajcev in tudi fazanov. Ocenjujejo, da se bodo naravne razmere za to divjad le še poslabševale.

Vedno več je divjih prašičev

Na ocenjevanju so strokovnjaki LUO, ki so opravili kategorizacijo in oceno trofej uplenjene divjadi ter analizo drugih podatkov,

ocenili, da je v omenjenih loviščih iz leta v leto več divjih prašičev, ki povzročajo največ škode v kmetijstvu. Lani so se na novo pojavili v LD, kjer jih doslej še ni bilo. Skupni odvzem divjih prašičev (odstrel in povoz) na cestah je lani znašal 208 živali obeh spolov. V LD Benedikt so uplenili štiri prašiče, v Kungoti kar 47 (to je največ v celotnem Slovenskogoriškem LUO), v Polskavi 41 (od tega en povoz), v LD Velka devet (tudi dva povoz), v Cigonci devet, v Črešnjevcu tri, v Dupleku enega, v Kamnici 39 in v LD Košaki - Malečnik na obrobju mesta Maribor 31 divjih prašičev (od tega je bilo trinajst povozov na cestah). V LD Laporje so uplenili enega divjega prašiča, v Pernici dva, v Pesnici - Jarenini tri, v Lenartu enega, v Račah šest, v Staršah pet in v Šentilju štiri (z enim povozom). Kot je povedal strokovni tajnik LZ Maribor in tajnik Slovenskogoriškega LUO inž. **Božidar Kunej**, so v vseh LD zaradi nevarnosti afriške prašičje kuge (APK) v vseh LD opravljali vse sprejete preventivne biovarnostne ukrepe. Pripomnil je še, da poleg prašičev kmetom povzročajo največ nevarnosti in škode sive vrane, ki so se tudi zelo namnožile. Odstrel šakala je bil samo 66 % od načrtovanega,

Foto: Jure Toš

Najzanimivejša lovška trofeja, srnjače rogovje, je iz lovišča LD Benedikt. Srnjaka je uplenil Silvo Prosič.

kar daje slutiti, da se je njegova številčnost morda (že) nekoliko zmanjšala.

Dr. Marjan Toš

V koroških in štajerskih loviščih vedno več jelenjadi in divjih prašičev

Spomniti velja, da so koroški in štajerski lovci iz devetnajstih koroških in sedemnajstih štajerskih lovskih družin (LD), ki upravljajo z divjadjo na skupno 53.357 ha, in Lovišče s poseb-

nim namenom (LPN) Pohorje na 27.172 ha lovnih površin, 27. julija 2006 na ustanovnem občnem zboru ustanovili **Pohorsko območno združenje upravljavcev lovišč (POZUL)** ter izvolili prvi izvršni odbor, ki ga je uspešno vodil mag. **Boris Podvršnik**. Od takrat naprej Koroško-Štajersko lovskoupravljavsko območje (LUO) vsako leto s svojo strokovno ocenjevalno komisijo tra-

Foto: Franc Rotar

Na močna jelenja rogovja in gamsje roglje (lovške trofeje) so upravičeno ponosni tudi »jagri in jagerce« LD Koprivna - Topla, katere starešina je Gregor Vrabič (drugi z leve).

dicionalno zavzeto opravi pregled kategorizacije odvzema in oceno lovskih trofej ter izgub divjadi za minulo leto. Resda so sprotni podatki o odstrelu in izgubah pregledno objavljeni v aplikacijah LIS – Lisjaku, kamor pa žal večini slovenskih lovcev nista omogočena dostop in vpogled. So pa podatki objavljeni tudi na spletni strani LZ Slovenije. Ker je med vedno starejšo slovensko

lovsko populacijo žal še vedno več kot polovica slovenskih lovcev in lovk »digitalno nepismenih«, vlogo povezovalnega informatorja opravlja tudi Lovec. A kar je pri tem pomembno omeniti, je, da se pisni članki in podatki tudi tako ohranjajo za naslednje lovske rodove. Tudi sam si štejem v čast, da sem že ves čas obstoja **Pohorskega LUO** stalen spremljevalec stanja na uspešni poti

Foto: Franc Rotar

Strokovni komisiji Pohorskega LUO je osnovne napotke za letošnjo koroško kategorizacijo v Zančanih prispeval Ian Martin Koštomaj, koroški in štajerski lovski inšpektor.

Zdravko Brezovšek, predsednik Komisije za kategorizacijo odvzema divjadi pri Pohorskem LUO: »Pohvaliti moram delo komisij za odvzem divjadi v LD, saj so lanske uplenjene lovske trofeje in čeljusti bile zgledno primerno očiščene in s pripadajočo dokumentacijo tudi pripravljene za kategorizacijo. Družinske komisije vsako leto vedno bolje in bolj natančno ocenijo lovske trofeje in k tem tudi priložijo zahtevane dokaze evidence odvzema divjadi, ki se ujemajo z aplikacijo Lisjaka, tako da popravkov skoraj ni več. Hvala vsem članom ocenjevalne strokovne komisije za zavestno in kakovostno opravljeno delo.«

Miha Mrakič, dipl. inž. gozdarstva, Služba za lovsko načrtovanje: »Minilo je prvo leto dvoletnega načrta Pohorskega LUO in smo lahko zadovoljni z realizacijo načrtovanega. Pri srnjadi, ki ja glavna lovna vrsta Pohorskega LUO, ta po loviščih znaša od 81 % do 112 %. Samo štiri lovišča od sedemtridesetih imajo doseženo realizacijo manj kot 85 %. Tudi sestava odvzete srnjadi ustreza načrtovani. Pri gamsu je realizacija malenkost manjša, a še vedno v mejah dopustnih odstopanj. Realizacija odvzema jelenjadi še vedno nakazuje trende prostorskega in številčnega širjenja in je v absolutnem številu največja doslej. V loviščih srednjega območja prisotnosti jelenjadi znaša od 80 % do 123 %. Kar devet od petnajstih lovišč so presegle načrtovani odvzem. Samo dve lovišči sta izkazali manj kot 85 % načrtovanega. Največja gostota odvzema po loviščih je kar 4,3 osebkov jelenjadi na 100 ha. Rekordni odvzem je zabeležen tudi pri divjih prašičih,

kjer je realizacija 146 %. V zadnjem obdobju opažamo tudi povečan odvzem damjaka, pretežno kot posledica pobegov iz nevdrževanih in zaradi ujm poškodovanih obor. Lani smo beležili odvzem v osmih loviščih. Pri mali divjadi je velik odvzem pri zvereh in sivi vrani. Povsem nasprotno je pri mali poljski divjadi, katere odvzem je le za vzorec, povečuje pa se odvzem šakala. Leto 2023 je bilo vse prej kot normalno, tudi z vidika upravljanja divjadi. Ekstremne vremenske razmere/pojavi in z njimi povezane uničene ceste, neprehodni gozdovi in pozneje obsežna sanacijska dela v gozdovih so dodobra otežili izvajanje ukrepov v loviščih. Nezanemarljivo je bilo tudi pomanjkanje kadra v LD, saj so se tudi območni lovci mučili z odpravo posledic zaradi ujm. Spoštovanja vredno je dejstvo, da smo koroški in štajerski lovci znova dokazali odgovornost do načrtovanih ukrepov v loviščih, saj smo kljub velikim oviram in težavam uspeli opraviti večino zadanih nalog.«

Ian Martin Koštomaj, lovski inšpektor: »Že v uvodu moram pohvaliti vse upravljavke lovišč za dobro sodelovanje na letošnjem koroškem in štajerskem pregledu kategorizacije odvzema divjadi v Pohorskem LUO. Še posebno zahvalo pa moram izreči vsem članom strokovne komisije, na čelu katere je prizadevni predsednik **Zdravko Brezovšek**, tajniku Pohorskega OZUL, **Božidarju Kuneju** in **Samu Vončini**, ki sta marljivo sproti vnašala podatke v LIS – Lisjak, ter strokovni tajnici KLZ **Urški Dvornik** za zgledno pomoč pri kategorizaciji.«

delovanja. Tako sem se opremljen s fotoaparatom in beležko udeležil tudi letošnjega pregleda odvzema divjadi za koroška lovišča, ki je bil v soboto, 20. januarja, v prostorih slovenjgraškega lovskega strelišča Znančani.

Pisana lovska družčina v Znančanih

Že zelo zgodaj zjutraj se je zbrala pisana lovska družčina. **Zdravko Brezovšek**, predsednik Pohorskega LUO, ki je že vrsto

let tudi na čelu strokovne komisije, v kateri so **Ivan Golob**, **Janez Švab**, **Jožef Pačnik**, **Aleš Jernej Forstner**, **Dušan Mlinšek** in **Zmagoslav Tinta**, od letos tudi **Miha Mrakič**, novi vodja Odseka za gozdne živali in lovstvo pri ZGS, Območna enota Slovenj Gradec – Služba za lovsko načrtovanje, ter **Ian Martin Koštomaj**, lovski inšpektor za Koroško in Štajersko. Inšpektor je najprej razložil potek pregleda letošnje kategorizacije, ki jo je tudi ves

čas spremljal. Prisotni so bili še **Franc Kos**, predsednik Komisije za upravljanje z divjadjo, statistiko in informatiko pri Koroški lovski zvezi (KLZ), **Urška Dvornik**, strokovna tajnica KLZ, ter **Samo Vončina**, ki je rezultate kategorizacije sproti vnašal v LIS – Lisjak. Delo so si ogledali tudi letošnji koroški lovski pripravniki, saj sta podpis in žig vodje tečaja, Urške Dvornik, ključnega pomena pri opravljanju lovskega izpita. Čeprav sestav letošnje strokovne komisije ni bil popoln, manjkal je **Izidor Cojzer**, je kategorizacija, ki je ločeno potekala v dveh prostorih, opravila strokovno in natančno.

Mnogi zbrani statistični podatki v Lisjaku z letošnje kategorizacije med drugim razkrivajo kar zanimive in zgovorne številke odvzema (odstrela in izgub) divjadi v koroških loviščih v minulem letu.

Koroški lovci in lovke so odstrelili 1.709 glav srnjadi (načrt 2.245 osebkov). Z izgubami je odvzem znašal 2.040 glav. Na cestah so zabeležili 154 izgub, na železnici sedem, potepuški psi so jih pokončali dvanajst in kosilnice štirideset. Zaradi drugih vzrokov (bolezni, naravne izgube in neznanje) pa še okrog sto osebkov srnjadi. Odstotek skupnega odvzema pri srnjadi je bil 91 %. Uspešnejši so bili pri odstrelu navadne jelenjadi. Od načrtovanih 132 glav so jih odstrelili 136. Skupni odvzem je znašal 140 glav (106,06 %). Odstrelili so še pet glav damjakov, 29 muflonov (načrt: 36 živali). Tudi pri odstrelu gamsov

niso bili najuspešnejši: odstrelili so jih le 213 od načrtovanih 265. So pa zato bili veliko uspešnejši pri odstrelu divjih prašičev, saj so jih od načrtovanih 88 (brez omejitve) odstrelili 106. Lani so uplenili tudi dva šakala. Manjši je bil načrtovani odstrel male divjadi. Odstrelili so 649 lisic (načrt 754), sedem kun zlatic, 94 kun belic (načrt 152), 14 poljskih zajcev (načrt: 48), 34 mlakaric, 74 šoj in 253 sivih vran (načrt 276).

V Mariboru 27. januarja

Za sedemnajst štajerskih lovišč in za LPN Pohorje je bil pregled odvzema divjadi za minulo leto 27. januarja 2024 v prostorih LZ Maribor. Podatke preverjanja kategorizacije je odgovorno sproti vnašal v Lisjaka **Božidar Kunej**, strokovni tajnik LZ Maribor in tajnik Pohorskega OZUL. Tako so tamkajšnji lovci lani skupaj z LPN Pohorje odstrelili 1.395 glav srnjadi (načrt 1.879), zaradi prometa na cestah so izgubili kar 220 glav, na železnici devet, psi so jih pokončali osem in kosilnice 48 osebkov, zaradi drugih naravnih izgub (zveri, ujede in neznanje) pa še naslednjih 115. Tako je skupni odvzem znašal 1.807 glav srnjadi (96 %). Odstrelili so še 392 glav navadne jelenjadi (načrt 426), 14 glav damjakov in 131 gamsov od načrtovanih 149. Skupni odvzem gamsov je bil 136 (91 %). Posebej so se izkazali pri odstrelu divjih prašičev, saj so jih odstrelili 458 od načrtovanih 277, dva sta bila povožena na cesti, dva pa sta poginila zaradi neznanega vzroka. Tako je znašal skupni odvzem

Foto: Božidar Kunej

Zgledno pripravljene in zložene lovske trofeje in čeljustnice za pregled kategorizacije odvzema štajerske velike divjadi

pri divjih prašičih 462 (167 %). Od male divjadi so odstrelili 640 lisic (načrt 611), 56 jazbecev, eno kuno zlatico (načrt 9), 57 kun belic (načrt 101), osem poljskih zajcev (načrt 57), 81 fazanov (načrt 110), 21 mlakaric (načrt 61), 38 šoj, 275 sivih vran (načrt 299) in tri šakale. Na koroških in štajerskih cestah so pobrali tudi šest povozenih bobrov. Kunej je ob koncu pregleda koroške in štajerske kategorizacije povedal: »Pregled in ocena odstrela in izgub divjadi za leto 2023 v Pohorskem LUO sta potekala kot že vsa leta na visokem strokovnem nivoju. Kar samo izkazuje izredno dobro in odgovorno delo vodstev vseh šestinidesetih koroških in štajerskih lovskih dru-

Foto: Božidar Kunej

Pregled kategorizacije in ocen lovskih trofejev so tudi v Mariboru strokovno opravili (z desne) Jože Pačnik, Ian Martin Koštomaj, Zdravko Brezovšek in Izidor Cojzer.

žin in LPN Pohorje, ki v skladu z zakonodajo pripravijo vse lovske trofeje, dokazila in potrebno statistično dokumentacijo. Naše upravljavke lovišč so se v prvem letu veljavnosti dvoletnega načrta LUO izredno odgovorno potrudile in uresničevale načrte upravljanja z divjadjo. S tem so zagotovito prispevale k uravnavanju take številčnosti divjadi, da ne bi prihajalo do čezmernih izgub v prometu in tudi do morebitnih škod od divjadi. Tako bodo LD lahko tudi letos na lovskih razstavah s ponosom pokazale lovski in nelovski javnosti lovske trofeje iz odvzema divjadi v preteklem letu.«

Franc Rotar

Tradicionalni lov na divje prašiče v Žumberku in na Gorjancih

Sedemnajstega decembra 2023 smo ob 9. uri zjutraj v **Lovsko-gojitvenem bazenu Žumberk – Gorjanci** organizirali že enainštirideseti skupni lov na divje prašiče, ki je potekal v loviščih lovskih družin Čatež ob Savi, Mokrice in Žumberačka gora.

Lovci so se zbrali v vsakem lovišču omenjenih družin posebej, kjer so se jim pridružili tudi lovski gostje in člani drugih lovskih družin ter lovačkih udrug, ki so tudi članice LGB, vendar na območju njihovih lovišč tisti dan nismo lovili. Vsi gonjači so poganjali v smer Vlaškega križa, kjer smo se med 12. in 13. uro zbrali vsi sodelujoči. Lovci iz LD Cerklje ob Krki so nam tam pripravili malico in pijačo ter zakurili ogenj.

K pozdravu lovini smo položili štiri divje prašiče, ki so bili vsi uplenjeni na hrvaški strani, in štiri lisice, ki so bile uplenjene na slovenski. Žal tisti dan na slovenski strani nismo dvignili divjih prašičev. Z obeh strani meje pa je bilo v pogonu in na stojiščih opaziti več jelenjadi v več tropih ali posamič. Lovci so na stojiščih lovske meje med LD Čatež ob Savi in LD Mokrice videli tudi jelena, kronskega dvanajsteraka.

Foto: Branko Tucović

Po lovu LGB Žumberak – Gorjanci je **Marijan Lukšič** iz LU Srna – Samobor poskrbel za krst lovcev, ki so na lovu prvič uplenili divjega prašiča.

Ob tej priložnosti je vse sodelujoče pozdravil lovovodja predsednik LGB **Janko Bastašič** iz Lovskega združenja Kuna - Kalje. Med nami je pozdravil tudi ustanovnega člana LGB **Želimira Štahana**. Nato je izkoristil priložnost in podelil odlikovanja LGB Žumberk – Gorjanci zaslužnim članom, in sicer **Dragu Kranjcu** iz LD Čatež ob Savi in **Janku Jereletu** ter **Marjanu Preskarju** iz LD Cerklje ob Krki. Lovski

krst, za tiste člane, ki so na tem lovu prvič uplenili divjega prašiča, je opravil **Marijan Lukšič** iz Lovskega združenja Srna - Samobor s pomočjo lovovodje **Janka Bastašiča** in pomočnikov lovovodje **Martina Kranjca** iz LD Čatež ob Savi, **Izidorja Požgaja** iz LD Mokrice, **Gorana Rosa** iz LU Žumberačka gora in **Janka Jereleta** iz LD Cerklje ob Krki. Na koncu je lovovodja **Janko Bastašič** vodil še poklon

lovini, in sicer s pomočjo lovskega roga, na katerega je konec lova oznanil **Marjan Preskar** iz LD Cerklje ob Krki. Po izrečni lovski zahvali je lovovodja vse povabil na zadnji pogon, ki je trajal pozno v popoldan.

Doživeli smo še en čudovit lov z lovskimi prijatelji iz širne Slovenije in sosednje Hrvaške ter ponovno dokazali, da divjad in lov ne poznata meja.

Branko Tucović

Kulturni praznik po lovsko

Lov na lisice in šakale 2024

Na kulturni praznik, 8. 2. 2024, so smo se zbrali lovci iz vseh delov Slovenije; kar 140 lovcev in šestnajst štirinožnih prijateljev smo našli v zboru.

Lov je bil nekakšno uspešno nadaljevanje lanskega prvega tovrstnega lova na lisice in šakale, ki sta ga organizirali LD Pernica in Lovska zveza Maribor. Prijavljeno število udeležencev dokazuje, da lov postaja priljubljen in že tradicionalen.

Tokrat sta ga organizirali LD

Starše in **LZ Maribor**, potekal pa je v revirju Prepolje.

Na začetku dogodka, kot se za kulturni praznik spodobi, so nas z ubranimi glasovi svojih trobil popeljali Rogisti LZM, okrepljeni z rogistom iz sosednje Avstrije in kolegom iz skupine Prekmurskih lovskih rogistov. Po treh uvodnih

melodijah rogistov se je začel uradni del lova na lisice in šakale '24.

Po uvodnih pozdravnih besedah in nagovorih starešine LD Starše **Janka Sitarja** in predsednika LZ Maribor **Marjana Gselmana** ter predsednika LZ Slovenija **Aloja Kovšca** je vse zbrane lovce po-

Združeni rogisti, v ozadju pa predsednik in podpredsednik LZS

Plen in uplenitlji na šakaljadi '24 v lovišču LD Starše

zdravil tudi gospodar LD Starše **Uroš Lepej**, ki je tisti dan prevzel odgovornost organizacije in vodje lova. Navzoče je seznanil z natančnimi navodili, povezanimi z lovom in varnostjo udeležencev. Navedel je nekaj podatkov o LD gostiteljici in lovišču ter povedal, da je pretežna lovna divjad srnjad, male divjadi imajo le za vzorec, čeprav se zadnja leta vidno izboljšuje številčnost poljskega zajca. V zadnjih nekaj letih zaznavajo vedno večjo prisotnost lisice in šakala. Zato so se brez obotavljanja odločili, da bodo organizirali lov na te plenilce v enem daljšem pogonu in v predelu lovišča, v katerem v zadnjih desetih dneh niso namenoma izvajali lovskih aktivnosti, razen lovskočuvajških opravil.

Poganjačev s psi in brez njih je bilo štirideset, ki so odhiteli

na začetne točke. Druge lovce so gostitelji odpeljali na stojišča in jih seznanili še z zadnjimi natančnejšimi navodili o smeri pogona, njegovem trajanju in jih ponovno opozorili na varnost pri uporabi strelnega orožja.

Že kmalu po začetku lova so v pogonu opazili šakala. Po dobrih dveh urah in pol pogona in prehojenih 5,5 km, kolikor jih je prehodil gonjač, se je že začelo ugibanje o plenu. Vse je zanimalo, ali je šakal padel ali ne, saj so vsi slišali kar nekaj strelav, zato sta bila upanje in pričakovanje uspeha lova in plena na vrhuncu.

Ob prihodu do enega oziroma zaradi hkrati oddanih strelav dveh lovcev sta prešerno nasmejana pokazala, kje leži plen. To je bil tudi prvi izmed uplenjenih šakalov v organizacij takega lova. Veselje

upleniteljev je bilo več kot očitno, saj sta oba lovca sploh prvič videla šakala v naravi.

S tem pa zgodba o plenu še zdaleč ni bila končana. Kasneje smo na mesto, kjer je sledil pozdrav plenu, položili še preostali plen. Na koncu je bil plen pred zborom lovcev: še en šakal (torej samec in samica), lisjak, en poljski zajec, ki je izgubil boj pri pobegu z nemško dolgo dlako ptičarko, in ena siva vrana.

Vse uplenitelje je iz zbora lovcev do plena poklical vodja lova, kjer je vsakemu čestital za lovski blagor. Združeni rogisti so zatrobili pozdrav lovini, vsi lovci pa so se ji častno odkrili in se ji zahvalili za plen lova. Sledilo je fotografiranje in naposled še povabilo Uroša Lepeja v notranje prostore na pogostitev oz., kot pravimo, na 'zadnji pogon'.

Gospodar LD Uroš se je še enkrat zahvalil vsem lovcem za udeležbo, upoštevanje navodil pomočnikov lovovodje, za disciplino na stojiščih ter poudaril osebno zadovoljstvo za uspešen lov. Sledila je kratka beseda starešine LD Starše in obeh predsednikov, LZ Maribor in LZ Slovenije.

Vsem lovcem je zelo teknil divjačinski golaž s polento, ocvirki in svežimi zemljicami. Po pogostitvi je bila organizirana živa glasba ob dobri kapljici in nadaljevalo se je več kot prijetno druženje lovcev iz vseh krajev Slovenije.

Še enkrat zahvala vsem, ki so/ste kakor koli pomagali pri izvedbi lova. Vabilo že velja na snidenje za naslednji tak lov v letu 2025 v lovišču **LD Kungota!**

Uroš Lepej in Marjan Gselman

Prijateljski lovi dveh LD na obronkih Gorjancev

Lovski družini (LD) **Čatež ob Savi** in **Mokrice** sta mejni družini, katerih lovišči sta na skrajnem jugovzhodu spodnjega Posavja in na pogorju Gorjancev obe mejita na Hrvaško. Nekaj članov obeh LD živi na drugi strani lovske meje. Zato je tudi lov na tem območju povezan sorodstveno, sosedsko in prijateljsko.

V preteklosti je bilo veliko lovcev iz obeh LD zaposlenih v Vodnogospodarskem podjetju Novo mesto, enota Čatež ob Savi. Tam je bil zaposlen tudi naš taktatni starešina **Franc Klemenčič**, ki je bil dober prijatelj s **Slavkom Kolarjem**, lovcom LD Mokrice. Najprej se je ideja porodila pri njiju, nato pa se je okrepila tudi med lovci in Francovem delovnem mestu, da bi organizirali skupen lov obeh lovskih družin na štefanovo, ljudski praznik, ko

Pozdrav lovini v Hrastini po lovu 26. 12. 2023

si ljudje voščijo srečen in vesel božič. Prvi tak lov je bil leta 1989 in nato tudi leta 1990. Naslednje leto, leta 1991, je zaradi vojne za Slovenijo in tedanjih nemirnih časov lovška vnema zamrla. Leta 1996 sta jo spet obnovila **Karel**

Filipčič iz LD Čatež ob Savi in **Zvonko Zofič** iz LD Mokrice in družini sta na štefanovo spet organizirali tradicionalen lov. Takrat je bilo še lažje, ker je 26. 12. postal državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti. Nadalje je

tradicionalni skupni lov prekinil le še čas koronavirusa.

Lani je bil lov 26. decembra z začetkom ob 9. uri. Lovci vsake LD so lovili na svojem območju: lovci LD Čatež smo lovili v revirju Drnovec, iz LD Mokrice pa v revirju Korička reber. Po končanem lovu smo se ob določeni uri zbrali v prelepem gozdu na Hrastini, kjer so člani LD Mokrice že zjutraj zakurili ogenj. Lovovodji sta bila **Franc Zofič** iz LD Čatež in **Izidor Požgaj** iz LD Mokrice. V lovišču LD Čatež je bila uplenjena lisica, v pogonu in na stojiščih pa so opazili šakala. Žal tokrat v LD Mokrice niso imeli lovske sreče in so ostali brez plena. Pozdrav lovini je organiziral lovovodja Zofič, ki je za uplenitev lisice čestital **Andreju Zofiču** in nas povabil na zadnji pogon, ki so ga organizirali lovci iz LD Mokrice. Pogostili so nas s skrbno pripravljenim pečenjem iz kotla, nato pa smo si lahko še sami na ognju po želji spekli meso. Ker

je bilo vreme ugodno, smo se v prijateljskih pogovorih zadržali pozno v popoldan. Ob tem smo se spomnili tudi na našega pokojnega člana **Janeza Zofiča**, po domače Bajsovega Ivana, ki se je še pred letom skupaj z nami družil in veselil na takem lovu in ni nihče slutil, da ga že na naslednjem lovu ne bo več z nami. Ker ga oboji lovci zelo pogrešamo, sta se starešini dogovorila, da bomo organizirali še en skupen lov v njegov spomin, ki bo v soboto, 13. januarja 2024, z zborom ob 9. uri na Vlaškem križu.

Na memorialnem lovu je bila velika udeležba. Lovovodji sta bila starešini LD Čatež ob Savi **Martin Kranjc** in iz LD Mokrice **Izidor Požgaj**. Določila sta gonjače in revirje, kjer bo potekal pogon, drugi pa so izžrebali številke stojšč, kamor so jih odvedli pomočniki vodij lova. V LD Čatež

Foto: Branko Tucovič

Pozdrav lovini 13. 1. 2024 na Vlaškem križu po spominskem lovu

smo začeli v revirju jugovzhodnega dela Golega Cirmika, ki se imenuje Za bunkerji, v LD Mokrice pa so pogon organizirali v

revirju Korička reber in Farovski travnik. Gonjači so dvignili precej divjih prašičev, vendar je v pogonu LD Čatež ob Savi padel

eden, eden pa tudi na enem od stojšč v revirju LD Mokrice. Nanje je streljalo še nekaj lovecev v obeh loviščih, vendar neuspešno. Gonjači so dvignili tudi precej jelenjadi. Po končanem lovu smo se spet zbrali na Vlaškem križu. K pozdravu lovini smo položili dva divja prašiča ozimca. Po končanem pozdravu lovini sta starešini vse zbrane lovce še enkrat opomnila, da smo lov posvetili spomenu na našega lovskega tovariša Bajsovega Ivana, ki je bil vsem dober prijatelj, predvsem pa dober človek.

Uspel je tudi zadnji pogon s pečenim odojkom in kozličkom ter še drugimi dobrotami, za kar se moramo zahvaliti mokriškim lovcem, ki so že znano dobri gostitelji. V lepem vremenu in v prijetnem gozdnem okolju se nam spet ni preveč mudilo domov.

Branko Tucovič

LD Čatež ob Savi se je pobratila z Lovračko udrugo Kraljevec na Sutli

Slovenski in hrvaški lovci z obeh strani mejne reke Sotle negujemo prijateljske vezi, sodelujemo pri varovanju in upravljanju divjadi, na lovih, lovskih strelskih tekmovanjih, na lovsko-kinološkem in kulturnem področju že od kar obstaja organizirano lovstvo na tem prostoru. V zadnjih petintridesetih letih lovske praporščaki stalno sodelujejo tudi v skupini lovske praporščakov spodnjega Posavja in Obsotelja, ki se dosledno udeležujejo vseh večjih lovske dogodkov in lovske pogrebe na obeh straneh mejne reke Sotle. Za

lovce meje praktično nikoli niso bile težava, čeprav smo si zadnja leta tiho želeli čimprej vstop Republike Hrvaške v šengenski prostor. Ko se je to zgodilo, nam je olajšalo in poenostavilo prenekatero zadevo.

Ravno lovske praporščaki iz **LD Čatež ob Savi** so se na tak način spoznali z lovske prijatelji iz hrvaške **LU Kraljevec na Sutli** in z njimi navezali tesne prijateljske vezi. Z uspešnim vzajemnim sodelovanjem članov iz obeh društev se je po tridesetih letih uresničil predlog **Ignaca Štrucla**, dolgoletnega predsednika LU Kraljevca na Sutli, in **Martina Kranjca**, starešine LD Čatež ob Savi, da bi prijateljsko vez utrdili še s pobratenjem obeh lovske društev. Pri tem so bili ovira protikoronarni ukrepi, vendar sta oba o tem

Foto: Branko Tucovič

Skupinska fotografija udeležencev pobratenja lovcev z obeh strani meje

obvestila svoje člane, ki so se s predlogom strinjali in 26. 3. 2023 podpisali Listino o pobratenju obeh lovske organizacij. Uradno smo pobratenje obeležili 2. 12. 2023 na Kapelskem Vrhu v prijetnih prostorih lovskega doma LU Kraljevec na Sutli. Predsednik Ignac Štrucl in starešina Martin Kranjc sta zbrane v svojih govorih spomnila, zakaj je pobratenje nastalo, omenila najbolj zaslužne člane pri tem in se v imenu svojega članstva zavezala, da bodo tudi v prihodnje še naprej negovali in skrbeli za prijateljske ter dobrososedske vezi in odnose.

Ob tej priložnosti je LU Kraljevec na Sutli podelila svoja društvena odlikovanja **Martinu in Dragu Kranjcu, Pavlu Lukšiču, Branku Tucoviču, Francu Prahu in Edvardu Požgaju**, vsi iz LD Čatež ob Savi, za dosedanji

prispevek pri sodelovanju članov obeh društev.

LD Čatež ob Savi pa je ob tej priložnosti svoja društvena odlikovanja podelila **Franju Banu, Ignacu Štruclu, Martinu Horvatinu, Josipu Vukiču, Danijelu Soleničkemu, Miljenku Ceraju** in priznanja **Franetu Čurkoviču, Antonu Hrelji in Josipu Someku**, vsi iz LU Kraljevec na Sutli, za osebni prispevek pri uresničitvi pobratenja obeh lovske družin in za vložen trud pri razvijanju medsebojnega prijateljstva ter napredka v lovstvu.

Po koncu uradnega dela in fotografiranju so nas lovske prijatelji iz Kraljevca na Sutli pogostili z bogato in okusno večerjo. V prijetni družbi prijateljev in ob zvokih »zagorskih muzikašov« pa smo se zadržali krepko v noč.

Branko Tucovič

Foto: Branko Tucovič

Predsednik LU Kraljevec na Sutli Ignac Štrucl ob podelitvi priznanj

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

95 let

Anton Zupanc, LD Stara Fužina

90 let

Konrad Jeseničnik,
LD Šmartno na Pohorju
Drago Klinc, LD Poljskava

85 let

Vid Bau, LD Izlake
Armando Bržan, LD Marezige
Vincenc Debevec, LD Črna jama
Vid Ferk, LD Zeleni vrh Vuzenica
Franc Gantar, LD Sovodenj
Alojz Hlebanja, LD Kranjska Gora
Jurij Humbert Magajne,
LD Most na Soči
Pavel Nabergoj, LD Vojkovo
Vinko Prelc, LD Timav Vreme

80 let

Silvester Anžin, LD Šmarna gora
Rudolf Dvornik, LD Prežihovo
Ivan Egart, LD Sorica
Jože Ficko, LD Kompas Peskovci
Jože Golobič,
LD Banja Loka - Kostel
Andrej Jager,
LD Šmarje pri Jelšah
Alojzij Kovše, LD Zagorje
Leopold Lešek, LD Hum Celje
Ivan Rumpf, LD Rogaška Slatina
Jože Rus, LD Krka
Alojzij Sopčič, LD Črnomelj
Jožef Stepišnik, LD Janžev Vrh
Oto Sušec, LD Podgorje
Marko Šebalj, LD Rovte
Jožef Truden, LD Rakek
Janez Vidmar, LD Šentlambert
Ferdo Železnik, LD Polzela

75 let

Milan Barbič, LD Krško
Stanislav Bergant, LD Kokra
Rudolf Bevk, LD Porezen
Zlatko Borak, LD Zavrč
Drago Cizel, LD Pišece
Esperij Černac, LD Dekani
Stojan Dobravec, LD Ljubinj
Vekoslav Dunaj,
LD Križevci pri Ljutomeru
Bojan Fikfak, LD Sabotin
Marko Fuks, LD Artiče
Avgust Gabrič, LD Senovo
Stanislav Gabrijel, LD Dobrnjč
Franc Hajdinjak, LD Tišina
Roman Kalister,
LD Tabor Zagorje
Vojko Kavčič, LD Ljubinj
Alojz Klasinc, LD Starše
Albin Kos, LD Pogorevc
Vojeslav Krajnc, LD Pogorevc
Ljubomir Kuder, LD Polzela
Janez Lešnik, LD Poljčane
Janez Marinčič, LD Tabor Zagorje
Slavko Matevlič, LD Strunjan
Vido Pahor,
LD Trstelj Kostanjevica

Rajko Peršolja, LD Dobrovo
Milan Potočnik, LD Bled
Anton Potrč,
LD Jože Lacko - Ptuj
Brane-Franc Praznik,
LD Velika Loka
Zoltan Prešpenger,
LD Dobrovnik
Miran Puconja, LD Ljutomer
Jurij Skornšek, LD Mozirje
Janez Smrekar,
LD Šmartno pri Litiji
Franc Solar, LD Grad - Kuzma
Janko Stebernak, LD Žalec
Drago Špacapan,
LD Fajti Hrib Renče
Milan Uranc, LD Golavabuka
Milan Uršič, LD Stahovica
Jurij Vavtar, LD Velika Loka
Cveto Voler, LD Luče

70 let

Milan Abramič,
LD Log pod Mangrtom
Bernard Božič, LD Padež
Milan Brezavšček, LD Kanal
Mehmed Cerić, LD Šmarje
Franc Doblekar, LD Kresnice
Jože Funda, LD Gorica
Alojz Gliha, LD Trebnje
Mirko Gombač,
LD Žabnik Obrov
Jožef Jeraša, LD Ljubno
Miroslav Jerman,
LD Trojane - Ožbolt
Božo Jovanovič, LD Koper
Franc Kacijan,
LD Paloma - Sladki Vrh
Milan Kastelic, LD Veliki Gaber
Rudolf Kaučič, LD Benedikt
Ervin Kocijančič, LD Dobrovo
Albin Kodermac, LD Sabotin
Jakob Korošec,
LD Nomenj - Gorjuše
Bojan Kotnik, LD Prežihovo
Roman Kurbus, LD Starše
Franc Lampret, LD Dravograd
Franc Leskovec, LD Hotedrišča
Ludvik Lovše, LD Mokronog
Branko Mally, LD Strunjan
Silvan Merljak, LD Lijak
Ernest Mikek, LD Zreče
Nebojša Milošević, LD Marezige
Jožko Perhavec,
LD Timav Vreme
Janez Poklukar, LD Bled
Vladimir Poljanšek, LD Luče
Rudolf Praznik, LD Veliki Gaber
Marko Stegnar, LD Braslovče
Luka Šeme, LD Višnja Gora
Viktor Škof,
LD Lenart v Slovenskih goricah
Alojz Tratnik, LD Col
Miroslav Trojner, LD Jakob
Drago Vičič, LD Bukovca
Drago Vovk, LD Dekani
Dragan Vulič, LD Istra Gračišče
Marjan Žižmond, LD Lijak
Rafko Žužek, LD Tabor Zagorje

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

Ivan Marič je junija lani praznoval 80. rojstni dan. Rodil se je 16. 6. 1943 v Bogojini kot sin staršev obrtniško-kmečke družine. Skupaj s starejšim bratom je

preživljal otroštvo tako kot vsi drugi podeželski otroci. Po končani osnovni šoli se je odločil za učiteljski poklic. V takratnih časih so maturante in diplomante večinoma poslali na delovna mesta na šole z dekreti in tako je bilo tudi v njegovem primeru; učiteljevati je odšel v osnovno šolo v Kuzmo. Da bo tam, kjer je začel, tudi končal svojo pedagoško kariero, takrat ni niti pomislil. Tam je spoznal domačinko Stefanijo, ki je postala njegova življenjska sopoltnica. Ko se je vrnil z odslužene vojaščine, sta se poročila in odločila, da bosta poleg poklicnih obveznosti pomagala pri kmetovanju staršev. Čez nekaj časa so jima kmetij tuji predali v last in nadaljnje upravljanje.

Ivan je poleg vseh učiteljskih in kmečkih del našel še dovolj časa za opravljanje vrste pomembnih družbeno-političnih in društvenih aktivnosti. Kar dvanajst let je predsedoval KS, Krajevnemu odboru SZDL, kulturnemu društvu, vodil je številne projekte v domačem kraju, pa tudi širše. Zanjih enaindvajset let pred upokojitvijo je bil ravnatelj Osnovne šole Kuzma in si zelo prizadeval za čim boljše razmere ter napredno pedagoško delo.

Leta 1980 se je odločil vpisati v vrste zelene bratovščine. Željo in veselje do lovstva je gojil že od mladosti, vendar zaradi številnih obveznosti prej ni uspel najti nekaj prostega časa, ki bi ga lahko namenil tudi lovstvu. Po opravljenem lovskem izpitu je v LD Grad - Kuzma že prevzel zadolžitve tajnika LD.

Nato so sledile še druge zadolžitve: od leta 1984 do 1991 je bil član IO LD in predsednik Komisije za SLO in DS pri ZLD Prekmurje, leta 1988 je prevzel poslanstvo starešine LD.

Takrat so bili odločilni trenutki, ali bo LD glede lovskega zavetišča obstala v situaciji, kot se je takrat zgodilo mnogim drugim, ko o lastništvu domov niso razmišljali dolgočasno, zato zadev niso uspeli rešiti vse do danes. Bil je odločen zagovornik lastniško čistih poslov. S podporo večine članstva je uspel obstoječi objekt, ki je bil v lasti gozdnega gospodarstva, vrniti lastnikom in se lotil nadomestne rešitve. Z njegovim prizadevanjem je LD uspela odkupiti stavbno zemljišče in z unikatnim projektom začela z novogradnjo lovskega doma na povsem novem mestu. Po dolgih letih investiranja je avgusta 2013 dom doživel uradno odprtje. Ni zgolj naključje, da prav zdaj po večletnem predahu Ivan spet predseduje naši LD. V zadnjih letih je LD uspelo, prav z njegovo pomočjo, pridobiti znatna finančna sredstva od lokalne skupnosti in iz evropskega programa LEADER. Naš lovski dom je lepo urejen, vključno z njegovo okolico.

Ivan Marič je res veliko prispeval v skupno dobro divjadi in vseh drugih uporabnikov prostora, kar potrjujejo njegova prejeta odlikovanja in priznanja. LZS ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge in redoma III. in II. stopnje. Naš Ivan ima osebne odlike, ki se odražajo pri vsem njegovem delu: natančnost, načelnost in kritičnost. Prav te lastnosti in dobro poznavanje določenih pravil igre v pravni zakonodaji je vključil v pravo internih aktov LD. Določila teh dokumentov morajo vsebovati pravno jasne, razumljive in nedvoumne določbe, ki zajemajo za lovce najbolj občutljive zahteve, kot so dolžnosti, obveznosti, pravice, kršitve, ukrepi itn.

Spoštovani lovski tovariši Ivan, vsi tvoji lovski tovariši ti ob tvojem jubileju iskreno čestitamo in ti še naprej želimo trdnega zdravja. Obenem se ti zahvaljujemo za tvoj dozodajšnji zajeten prispevek, ki si ga namenil razumnemu ohranjanju celotne naravne biti, še posebno tistega dela, ki se nanaša na sonaravno upravljanje z divjadjo.

LD Grad - Kuzma – A. B.

Narisal: Milan Samar

Prav poseben dan v Vrtnu Zidani Most

Devetindvajsetega novembra lani je bil prav poseben dan. V našo skupino v Vrtnu Zidani Most je prišel težko pričakovan obisk! Lovec! In to ne kar en lovec, ampak gospod **Jani Krivec** ali lovski tovariš Jani, kot mu rečejo njegovi stanovski kolegi. To je tisti gospod, ki nam vedno pomaha, ko se pelje mimo našega igrišča, tisti, ki nas vedno prijazno pozdravi, ko se srečamo na sprehodu in čigar kužki se nas glasno razveselijo, medtem ko čuvajo hišo.

Jani Krivec nam je prijetno pripovedoval o svojih psih in o gozdu ter njegovih prebivalcih. Z besedami nam je opisal svoje poslanstvo, to je varovanje narave in vzdrževanje ravnovesja v njej. Med kramljanjem smo začutili njegovo veliko ljubezen do narave, predvsem pa izjemno spoštovanje do nje.

S seboj je prinesel daljnogled, s katerim opazuje gamse na jasi na hribu, ki leži nasproti našega vrtna. Prišepnil nam je, ob katerih urah se tam najraje zadržujejo in od takrat naprej otroci redno kukajo na jaso v upanju, da bodo videli živali.

Lovcu smo pokazali, da otroci iz Vrtna Zidani Most dobro poznajo gozdne prebivalce. Prepoznali so vse živali na njegovih slikah, poleg tega pa so izvedeli še marsikatero šegavo prigodo, takšno, kakršne znajo pripovedovati le lovci.

Upamo, da si bo lovec Jani Krivec še kdaj zataknil utrgano smrekovo vejico za klobuk, nato

pa zavil k nam v svoji zeleni lovski obleki in nam pripovedoval o gozdu in živalih v njem. In mi, mali in veliki iz Vrtna Zidani Most, ga bomo spet z veseljem in hvaležnostjo sprejeli medse in pozorno poslušali.

*Petra Medvešek in
Diana Janko,
Vrtno Zidani Most*

Lovec Jani Krivec je v Vrtnu Zidani most povedal otrokom marsikaj zanimivega o gozdnih živalih v bližnji okolici.

Narisal: Vital Suljogaj

Foto: Diana Janko

Lovska zveza Slovenije

NATEČAJ ZA OTROKE

"NE HODITE S PSOM V GOZD, BAMBI SPI"

Spoštovane družine lovcev LZS!
Lovska zveza Slovenije je pripravila natečaj z namenom ozaveščanja širše javnosti o pomembnosti vedenja v gozdu v času poleganja divjadi. V ta namen te vabimo, da svojim otrokom, vnukom predstavite nevarnosti, ki pretijo mladičem divjadi, ko po gozdu hodijo s spuščeni psi. Mladičem srn preti nevarnost, da jih pes poškoduje ali pa mladiča prežene in tako ga njegova mama srna žal več ne najde, brez nje, pa srnji mladič pogine. Tako s svojim neprimernim vedenjem ljudje pripomoremo k še eni žalostni zgodbi.

KAKO LAHKO SODELUJETE?
Vaš otrok, vnuk, nečak naj nariše risbo (poljubna likovna tehnika, A4 format) na temo **Ne hodite s psom v gozd, Bambi spi!** Vi pa fotografijo risbe pošljete na naslov Lovska zveza Slovenije, Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana ali na e-poštni naslov lzs@lovska-zveza.si.

Poslani fotografiji priložite še vaše podatke (ime in priimek ustvarjalca, njegovo starost in točen naslov), da mu bomo poslali praktično nagrado! Izbrane risbe bodo objavljene v reviji Lovec.

S poslano risbo oz. fotografijo se strinjate z objavo izdelka ter imena otroka v reviji Lovec.
Fotografije zbiramo do 25. maja 2024.

Veselimo se sodelovanja z vami in vas lepo pozdravljamo,
Člani komisije Mladi in lovstvo LZS

Lovec Jani je v Vrtnu Zidani most povedal marsikaj zanimivega o gozdnih živalih v bližnji okolici.

Lovska zveza Slovenije

NATEČAJ ZA VRTCE IN ŠOLE

"NE HODITE S PSOM V GOZD, BAMBI SPI"

Spoštovani vzgojitelji, učitelji!
Lovska zveza Slovenije je pripravila natečaj z namenom ozaveščanja širše javnosti o pomembnosti vedenja v gozdu v času poleganja divjadi. V ta namen vas vabimo, da otrokom predstavite nevarnosti, ki pretijo mladičem divjadi, ko po gozdu hodijo s spuščeni psi. Mladičem srn preti nevarnost, da jih pes poškoduje ali pa mladiča prežene in tako ga njegova mama srna žal več ne najde, brez nje pa srnji mladič pogine. Tako s svojim neprimernim vedenjem ljudje pripomoremo k še eni žalostni zgodbi.

KAKO LAHKO SODELUJETE?
Otroci v skupini, razredu, naj narišejo risbo (poljubna likovna tehnika (A4 format) na temo **Ne hodite s psom v gozd, Bambi spi!** Vi pa razstavo fotografirate ter fotografijo razstave pošljete na naslov Lovska zveza Slovenije, Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana ali na e-poštni naslov lzs@lovska-zveza.si.

Poslani fotografiji priložite še podatke vaše organizacije (naslov organizacije in ime oddelka, razreda), da vam bomo lahko poslali praktične nagrade! S poslano fotografijo in imenom oddelka, razreda si pridružujemo pravico, do objave vaše fotografije v reviji Lovec. Fotografije razstave zbiramo do 25. maja 2024.

Veselimo se sodelovanja z vami in vas lepo pozdravljamo,
Člani komisije Mladi in lovstvo LZS

PO LOVSKIH STEZICAH Z LOVCEM MATJAŽEM

SOL ZA ŽIVALI

Topli aprilski sončni žarki so Tineta in Špelo zvabili v naravo. Pohajkovala sta po gozdu in se zabavala z raziskovanjem živahnega spomladanskega sveta. Sploh se nista zavedala, ko sta se kar naenkrat znašla globoko v gozdu, čisto blizu lovske kočice. Slišala sta udarce kladiva in se radovedno odpravila tja, da bi videla, kaj zanimivega tokrat počnejo člani zelene bratovščine. Že od daleč sta videla, da lovci s kladivom zbijajo skupaj nekaj lesenega. Videti je bilo kot nekakšen zabojček. Pred lovsko kočico je bil skupaj s svojimi lovskimi prijatelji tudi lovec Matjaž, ki je Tineta in Špelo gostoljubno povabil v kočico na piškote in čaj.

»Kaj pa počnete? Udarci vaših kladiv se slišijo daleč po gozdu!« je bila radovedna Špela.

»To, kar izdelujemo, bo v teh spomladanskih mesecih zelo pomembno za divje živali!« je modro odvrnil Matjaž in še dodatno zbudil zanimanje obeh otrok za njihovo delo.

»Le kaj bi to bilo? Povej nama že vendar!« je bil nestrpen Tine.

»Pridita z mano v gozd, bosta videla!« je skrivnostno nadaljeval Matjaž in že so si na ramena optali nahrbtnike in se kar po stečini odpravili do gozdne jase.

»Oh, kako lepa je pomlad!« je vzdihovala Špela in si po poti v šopek nalomila nekaj cvetočih vejic divjih češenj.

»Na, Tine, povohaj, kako diši!« je šop vej pomolila Tinetu pod nos. On pa je samo skomignil z rameni in se ni zmenil za opojne sladke češnjeve vonjave. Bolj ga je zanimalo, kaj bo iz svojega nahrbtnika potegnil lovec Matjaž.

Lesen zabojček z zvrtnimi luknjicami, ki so ga pred lovsko kočico malo prej naredili lovci, je pritrdil visoko na deblo suhe smreke, ki je rasla tik ob gozdnem robu in so jo lani kar precej visoko odžagali gozdarji.

Potem pa je Matjaž iz nahrbtnika vzel nekaj nenavadnega. Nekaj, česar Tine in Špela še nista videla!

»Kaj pa je to za en čuden kamen?« sta z odprtimi usti strmela v Matjaževe roke.

Matjaž ni mogel zadržati smeha in se je zakrohotal na ves glas!

»To ni noben čuden kamen, to je kamena sol, ki je namenjena divjim živalim!« ju je podučil.

»In te lesene priprave z luknjami, ki smo jih danes lovci zbili skupaj, se imenujejo solnice. Vanjo bomo dali sol,« je nadaljeval.

»A si živali tudi rade malo posolijo svojo hrano?« je zamišljeno vprašal Tine.

»Seveda! Samo predstavljaj si solato in paradiznik brez soli! Prav zanič sta! Zagotovo je tudi nesoljena trava, ki jo jejo živali, tako slabega okusa,« se je odgovora hitro spomnila Špela. Matjažu je šlo ob tem kar malo na smeh in je neizmerno užival v preprosti otroški razigranosti ter neskončni domišljiji, ki jo premorejo otroške glave.

»Pravzaprav divje živali ližejo sol zato, ker tako dobijo nekatera potrebna hranila. Solnice pa postavljamo le spomladi, saj so takrat živali najbolj utrujene od zime,« jima je pojasnil.

»Katere živali pa bodo prišle sem lizat sol?« sta vznemirjeno spraševala otroka.

»Bosta videla. Na ta gozdni rob se bomo vračali vsak večer in opazovali, kaj se dogaja okrog solnice,« je obljubil Matjaž. In res so se pod večer vrnili na gozdni rob in tiho oprezali za živalmi. Prva dva večera se ni ob solnici dogajalo prav nič.

»Niti ene same dlake še nismo videli! Saj živali sploh ne vedo, da je sol tu!« se je glasno pritoževala Špela!

»No, pa še dež je začel padati!« je nejevoljno godrnjal Tine, ko so hiteli proti lovski koči, saj jih je iz gozda pregnala aprilski ploha.

»Bosta videla, jutri pa živali prav zares pridejo!« jima je z gotovostjo obljubil Matjaž, saj je dobro poznal vse skrivnosti narave. Tretji večer so se spet vrnili na gozdni rob. Tiho so stopali in se naposled skrili v grmovje, od koder je bil dober razgled na solnico. Ni trajalo dolgo, ko je zašumelo in iz gozda je previdno stopicljala srna! Ustavila se je tik ob solnici in z debela lizala sol!

»Jeej, pogledj, kako ji je všeč naša sol!« je vzkliknila Špela, medtem pa je iz trave že skakljaj poljski zajec. Dvignil se je na zadnje noge in se malo razgledal, nato pa pogumno pregnal srno in si s soljo postregel tudi sam. »Pravi dolgoušček je!« je bil všeč Tinetu, ki je nadvse užival v živalski predstavi.

»Matjaž, kako si vedel, da bodo živali danes prišle?« je zanimalo Špelo, medtem ko so se v trdi temi vračali proti koči?

»Včerajšnja nevihta je stopila nekaj soli, ki je skupaj z deževnico stekla po smrekovem debelu navzdol. Živali ližejo sol z debela malo po malo, da je slučajno ne bi bilo preveč!« je odgovoril Matjaž.

»Saj je prav tako, drugače bi bile res čisto preveč žejne!« je modro dodal Tine.

Tisto noč sta otroka sanjala, katere živali so v objemu teme še prišle na gozdni rob k solnici. Morda pa je bil med njimi tudi sam Zlatorog v spremstvu Belih vil? Kdo ve, v otroških sanjah je mogoče vse. Prav vse.

Odgovori na vprašanja!

Zakaj lovci divjim živalim nastavljajo sol v solnice? _____

Naštej nekaj drevesnih vrst, ki na gozdnem robu cvetijo v aprilu! _____

V katerem delu leta divjim živalim nastavljamo sol? (Obkroži pravilni odgovor.)

a) poleti

b) spomladi

c) jeseni

LOVSKA KRIŽANKA

				SESTAVIL: MARLIAN SOTLAR	STAREJŠE LUDSTVO V INDIJI	KIPUNGOV VOLK IZ KNJIGE O DŽUNGLI	IZLJUBNE, MEHČANJE	AMERIŠKI IGRALEC NELSON	POLOŽAJ, POZICIJA	BABICA V MEŠČANSKEM OKOLJU	ŽVLJENJSKA SILA, VITALITETA	EGIPČANSKA BOGINJA PLODNOSTI	PRIPADNICA NEMENCEV	OKRASNA RASTLINA Z RDEČIMI CVETI			
				MESO AFRIŠKEGA VELJUBODA	NEUSTVARJAL UMETNOSTNO IZRAŽANJE												
				DOTIK ŽOGICE NA MREŽI							NASELJE PRI GROZUPLJEM JEZERU, RAZDRAŽEN						
				DREVORED NA OBEH STRANIH CESTE									MAĐARSKI PRED JANIŠI REKA SKOZI MEDVODE				
				JEZERO V NEPALU NAELEKTREN ATOM								OMLAČENA ŽITNA STEBLA GALUJ					
NARISAL: IOR PČULIN	NASLOVNI JUNAK JURČIČOVE POVESTI	FILIPINSKI IGRALEC RICKY	SL. IGRALKA ZEMLEČ GLAV. MESTO ŠVICE			ŽLAHTNI PUN POHORŠKO SMUČIŠČE						KAREL NOVAK DRŽAVA V AFRICI					
OLISENELO DREVENO STEBLO						AKTINJI ANTON MEDVED			PRILETNO DIŠEČA SNOV ŽALOST, BOLEČINA								
AKVARIJ ZA VELIKE MORSKE ŽIVALI									JUDOVSKI RBAJ ŠTEFAN ROBAČ				ČRNKATA PRAVDA	PLUČKA IZ KAKAVOVEGA PRAHU			
SLOVENSKI LITERARNI ZOOOOVINAR JOSIP						SOSEDI NA MEJI DAN V TEDNIJ											
GL. MESTO IRSKE GROFIJE CLARE						RUTA, NAREČNO SLOVENSKA NAC. STRANKA							MESTO V NIGERIJ CELOTA MUSL. OBIČAJEV				
NOBELUJ			DEL OBRAZA NERDANUJ BRIT. DIRKAČ EDDIE						PRIMORSKI VOZLIK				EMA KOZIN KAMNINA ZELENE ALI RJAVE BARVE				
NANAŠAJUČ SE NA MILLION	MEDN. OZNAKA ZA KNJIGE ANGL. PLOŠČ. MERE								REBŠKI TRNEK								
GRŠKI PARTIZANSKI VOJVA VAFIADIS									POULILO ZA SLADICE SEVERNI JELEN								
STARORIMSKI KONJENIK, VITEZ						DOMAČA PRITRDLNICA								STARODRŠKA BOGINJA LOVA			
SLIKA V CELOTI IZVEDENA V SVI BARVI						ZNAMO TV APARATOV IN MOBITELOV	ZADETEK PRI NOGOMETU ALBANSKA IGRALKA TELI							LASNO BARVILU UČENJE, POLK			
SLOVENSKA VIDEO UMETNICA ŠMID						FRAN. IGRALEC CHRISTIAN ANTON DEŽMAN								FINOMEDIANEK PREPADNI DEL VIŠOKE GORE			
SVETI PIČ PRI STARIH EGIPČANIH	GRŠKA BOGINJA NEBA, RIBEJE KOŠIČICE																
IZVRŠNI SVET			RUSJANOV LETALO DREVENI PANU						TABORNIK GL. MESTO SAVDSKE ARABIE								
SLUŠATELJ PRVEGA LETNIKA NA UNIVERZI						VRSTA V BOTANIKI, LAT. SAMOSTOJNI PODJETNIK								JANEZ MENART OTON VELIK			
DENARNA OZNAKA ZA LIRO						MODNI SLOG, NAČIN IZRAŽANJA								IONI Z NEGATIVNIM ELEKTROČNIM NABOJEM			
MOČNA SVETLOBA, BLEŠČAVIA						KAR SE POPASE								MAĐARSKA FILMSKA IGRALKA LIJU			

UGANKARSKI SLOVARČEK

RARA – jezero v Nepalu, ENNIS – glavno mesto irske grofije Clare, HADRA – ruta, narečno, IBA – mesto v Nigeriji, EKVIT – starorimski konjenik, vitez, KNA – lasno barvilo, AINA – slovenska video umetnica Šmid, EJA – grška boginja neba, MERT – turški nogometaš Korkmaz, ECANO – filipinski igralec Ricky, ADAB – celota muslimanskih običajev

Rešitev križanke
poiščite na strani 205.

Lovci rešili življenje voznici

V medijih smo že lahko zasledili, da so trije lovci LD Rižana – **Mladen Miklavčič, Bojan Švab in Boris Cunja** – ob odhodu na lovsko delovno akcijo 4. 2. 2024 rešili 73-letno voznico, ki je z avtom zapeljala s ceste med Bezovico in Podpečjo ter obvisela na robu prepada. S pogumnim dejanjem so s pomočjo opreme, ki so jo imeli s seboj v avtomobilu, zavarovali avto pred nadaljnjim padcem z roba v petdesetmetrsko globel ter pomagali in oskrbeli poškodova-

Foto: Urša Kmetec

Predsednik LZS je pogumnim lovcom LD Rižana izročil zaslužena odlikovanja, LD Rižana pa priznanje – listino LZS.

no voznico do prihoda reševalcev in gasilcev.

Na predlog predsednika Lovske zveze Slovenije **Alojza Kovšče**, da naj bi pogumne lovce odlikovali, se je sestala Komisija za odlikovanja in priznanja pri LZS na dopisni seji in odobrila podelitev Mladenu Miklavčiču zlati znak za lovske zasluge, Bojanu Švabu in Borisu Cunji pa znak za lovske zasluge. Potrdila je tudi priznanje – listino LZS Lovski družini Rižana. Priznanje in odlikovanja so jim slavnostno izročili 28. 2. 2024 na sedežu LZS. Vsem iskrene čestitke za pogumno dejanje!

Franc Krivec

Darilo krojaštva Šmigoc članoma LD Luče ob Savinji

Modno krojaštvo **Andrej Šmigoc** iz Spuhlje je v začetku leta izročilo darilo dveh lovskih krojev, ki so ju izdelali za lovca iz zaselka Struge v Savinjski dolini. Družini obeh lovcev – **Bogomirja (Mirka) Podpečana in Borisa Zamernika** – sta v avgustovskih poplavih utrpeli veliko škodo. Podpečanovim je hišo spodjedlo in poplavilo celo etažo, Zamernikovim pa jo je zasulo. V svoje domove se ne bodo več vrnili.

Ko so se pokazale razsežnosti

Foto: Mojca Zemljic

Zadovoljstvo ob predaji darovanih lovskih krojev; z leve: Bogomir Podpečan, Dejan Šmigoc, Boris Zamernik, Janko Golob in njegov vnuk Kristijan, ki je tudi že lovski navdušenec.

nesreče, so se iz vseh koncev države oglasili številni dobri ljudje, tudi lovci, ki so družini poznali. Znanstva med lovskimi prijatelji niso nič neobičajnega, saj se lovci kot gostje nemalokrat odpravijo na lov k drugim lovskim družinam, spletejo se tudi prijateljstva.

Da človek spozna prijatelja v nesreči, priča naslednja zgodba. **Janko Golob** je lovec že desetletja, je član LD Markovci na Ptujskem polju. Ko se je avgusta zgodila povodenj, se je spomnil prijateljev v Savinjski dolini. Preganjala ga je misel, kako so preživeli ujmo. Tretji dan po poplavih je med gledanjem poročil dobil odgovor, da je podivjana narava njegovim prijateljem lov-

cem in njihovim družinam vzela vse. »Videl sem izjavo Borisa Zamernika po televiziji. Povedal je, da mu je ostalo le to, kar je imel oblečeno na sebi: majica, kavbojke in gumi škornji. Ostali so brez vsega, tudi strehe nad glavo. To so možakarji, s katerimi se poznamo, to so moji kolegi lovci,« je uvidel in nato dan za dnem še bolj premišljeval, kaj naj stori, kako naj pristopi. Čutil je, da jih mora poklicati, ponuditi pomoč. Ni želel biti radoveden, po drugi strani pa je čutil skrb, da so prijatelji v stiski. »Tri dni sem imel v roki telefon, iskal moč in besede, s katerimi bi se približal.

Vsi prizori pokrajine, ki sem jih upustošene po poplavih videl po televiziji, so mi bili poznani. To so bila dvorišča in posesti mojih lovskih prijateljev. Potem sem le poklical Mirka in vprašal, kako so. Potrdil je moja predvidevanja, da so ostali brez vsega. Odločil sem se, da jim je treba pomagati. Potrkal sem na vrata Krojaštva Šmigoc v Spuhlji. Šmigocove, ki so poznani kot vrhunski mojstri, sem večkrat komu priporočil, ko so iskali krojače za lovske kroje. Ravno lani je nekaj članov LD Luče ob Savinji pri njih naročilo šivanje novih oblek in te so bile v poplavih izgubljene. Zato sem

Dejana prosil, če lahko kako pomagamo. Pobudi je prisluhnil, jo podprl in doniral dva nova lovska kroja. Tistega, ki so ga Borisu sešili lani, namreč več ni bilo,« je povedal Janko.

Dejan Šmigoc, ki je zdaj že predstavnik tretje generacije uspešnih ptujskih krojačev, ni niti najmanj okleval pri predlogu pomoči. »Situacija, v kateri so se znašli ti ljudje, je nepredstavljliva. Vsak bi pomagal,« je poudaril.

Bogomir Podpečan in Boris Zamernik, člana LD Luče ob Savinji, sta bila za donacijo - darovana lovske kroja zelo hvaležna. »V poplavih smo videli, koliko

prijateljev imamo. S cele Slovenije so me klicali in ponudili pomoč. To človeku pomeni zelo veliko. Sicer nas je doletela velika nesreča, a smo obenem tudi hvaležni, da smo vsi ostali živi. V svoje domove se ne bomo več vrnili, zato iščemo rešitve. Midva z ženo sva starejša, upokojenca, in ne bi želela graditi, zato bova najverjetneje hišo kupila.« Boris že ima parcelo in se dogovarja o gradnji nove hiše. »Nekako se stvari odvijajo. Iz srca se tudi zahvaljujema za donacijo lovskih oblek Modnemu krojaštvu Andreja Šmigoca iz Spuhlje,« je še povedal Bogomir Podpečan.

Mojca Zemljčič

Bloudkovo priznanje Francu Ekarju

Priznanje za življenjsko delo uglednemu slovenskemu planinskemu delavcu in funkcionarju, alpinistu, naravovarstveniku in zaslužnemu članu zelene bratovščine ter dopisniku Lovca

Na dan obletnice rojstva **Stan-ka Bloudka** so na Brdu pri Kranju v navzočnosti predsednice Republike Slovenije **Nataše Pirc Musar** že devetindesetletič podelili Bloudkovo priznanje za leto 2023. Na slovesnosti sta bila tudi podpredsednik slovenskega Olimpijskega komiteja **Franjo Bobinac** in minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. Nagrado za življenjsko delo je prejel tudi planinski organizator in funkcionar, alpinist, naravovarstvenik, član LD Jezersko in njen nekdanji dolgoletni starešina **Franc Ekar**. To je veliko priznanje za minulo delo, ki ga je nagradjenec opravil tudi v lovski organizaciji. Deloval je na mnogih področjih, ne samo v matični LD, pač pa tudi v širšem prostoru še kot direktor nekdanjega Gorenjskega sejma, na katerem so bile redno tudi odmevne lovske razstave, strokovna lovska in kinološka srečanja in podobni dogodki.

Kot so med drugim povedali na slovesni podelitvi in zapisali v obrazložitvi predloga za podelitev Bloudkove nagrade za življenjsko delo, je Franc Ekar več kot šestdeset let deloval in prostovoljno deloval v društvenih organizacijah. Dobrih štirideset let je bil predsednik PD Kranj, predsednik njegove Planinske sekcije Preddvor. Tri mandate je bil podpredsednik Planinske zveze Slovenije (PZS) in nato deset let njen predsednik. Bil je tudi

namestnik predsednika komisije za alpinizem in se kot vnet alpinist udeležil slovenskih odprav v Himalajo. V času njegovega vodenja planinske organizacije je bil po 106 letih zgrajen Planinski muzej, sodeloval in pomagal je pri gradnji planinskih tovornih žičnic, čistilnih naprav in tematskih planinskih poti. Bil je pobudnik in vodja gradnje Kranjske kočne na Ledinah in še bi lahko naštevali.

Franc Ekar z nagrado v družbi predsednice Republike Slovenije

Naj omenimo samo še njegova velika prizadevanja za ohranitev vremenoslovnega observatorija na Kredarici.

Tako kot v planinstvu je Ekar pustil globoke sledi tudi v lovstvu in v lovski organizaciji. Kot zaprisežen Gorenjec je požrtvovalno deloval kot član in nato kot večletni starešina LD Jezersko. Zvesto je sledil dolgi tradiciji, saj je jezersko lovstvo postalo razpoznavno in legendarno že v začetku 18. stoletja. Skupaj s tamkajšnjimi lovci je poleg vsega drugega vodil

tudi gradnjo sodobnega lovskega doma, ki je lahko lovcem in domačinom v ponos. Franc Ekar kot lovec vedno zagovarja spoštovanje temeljnih načel lovske etike, negovanje lovske tradicije, lovske kulture, šeg in običajev. Kot naravovarstvenik zagovarja načela trajnostne rabe naravnih virov in se zavzema za enakovreden položaj lovstva pri posegih v naravno okolje. Nasprotuje ro-

tudi po genski zasnovi spoznavati življenje v naravi, floro in favno v njej. To terja kar precej telesnih naporov, presenečenj v sneženih skalnih strmih. To so tudi doživlja in testi v primerjalnih iskanjih, opazovanjih, ocenjevanjih prostoživeče divjadi. Odvzem (tudi odstrel) mora biti kar se da pravičen in strokovno utemeljen, da se lahko ohranijo uravnovešene populacije divjadi posameznih vrst. Lovska društvena organizacija je bila in še poskuša biti prepletena z vrednotami lovske kulture, umetnosti in tradicije, kar vse je del naše kulturne dediščine in nas dela prepoznavne v dolgoletni slovenski zgodovini. Sploh pa v zadnjih 117 letih, ko imamo slovensko lovsko organizacijo, ki bi izvirna izročila morala še bolj negovati.

Lovci so bili od nekdaj, po današnje bi dejali, vrhunski alpinisti, 'ta pravi hribovci' in vrhunski smučarji. Ob tem pa tudi naravovarstveniki in »gorski stražarji«. Zadnje tako dejanje je bilo tudi, ko je moral lovec preizkusiti telo in dušo, pa tudi voljo, v znoju in potu, na poletnem alpskem turnem smučanju, kakršen je bilo dolga leta tekmovanje v veleslalomu pod severnim ostenski savinjsko - jezerskih Alp na Skutinem ledeniku. Neutrudni lovske organizatorji so ga že 26-krat uspešno organizirali in izvedli. In to po standardih mednarodne smučarske zveze FIS,« se rad spominja nagradjenec Franc Ekar. Za konec je še dodal, da ko je bil podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS), »sem celo predlagal, da bi se LZS včlanila v OKS in tudi uvedla olimpijsko disciplino streljanja trap. Žal tega vodstvo lovske organizacije tedaj ni upalo storiti; zakaj tako, pa še danes ne vem!«

Dr. Marjan Toš

Lov in 70-letnica na Dolenjskem

Z veseljem sem se odzval Zvabilu lovskega tovariša in prijatelja **Zdravka Robeka** na lov **LD Škocjan**, ki je isti dan praznoval svojo 70-letnico v okviru svojih lovskih tovarišev. Zdravka sem spoznal pred leti na boljšem sejmu na Bledu, kjer sem imel svoje prodajno mesto (štant) in sem ob njegovem obisku sklenil kupčijo. Izvedel sem tudi, da je zbiratelj lovske, ribiške in čebelarke literature, pa tudi vojaškega in lovskega orožja. Ob najinih poznejših srečanjih sem tudi sam nekaj prispeval k njegovi zbirki. Povabil me je na lov na race s čolnom po Krki, kar mi bo ostalo v lepem spominu.

V nedeljo, štirinajstega januarja, sem se zgodaj zjutraj iz Zreč odpravil na pot do Škocjana. Od njegovega doma v Dobruški vasi sva se napotila do novega lovskega doma, ki stoji na čudovitem kraju. Takoj sem opazil, da imajo tamkajšnji lovci velike pokrite zunanje površine, ki omogočajo vsakršno dejavnost tudi v slabem vremenu. Zdravko, ki je bil tistega dne lovovodja, je vzorno določil naloge pred lovom in v

Foto: Franc Klajne

Sedemdesetletni slavljenec Zdravko Robek (LD Škocjan) z darili svojih lovskih tovarišev

čudovitem vremenu smo začeli v delu lovišča, kjer so menili, da so divji prašiči. Že kmalu po začetku pogona je bilo slišati strele. Vzrok je bila lisica. Pozneje je bilo še okrog dvajset strelcev, ki pa so prihajali iz lovišča sosednje LD, kamor so se očitno premaknili »naši prašiči«.

Lov se je končal uspešno, kot se konča vsak lov, ki se konča brez nesreče, le da je bila tokrat Diana naklonjena nadaljnemu življenju divjadi. Čakal nas je še 'zadnji pogon', ki pa je vedno uspešen za lovce. Namesto pozdrava lovini smo v zboru čestitali Zdravku za njegov življenjski jubilej. Predsednik LD **Gregor Luzar** je jubilanu ob najlepših željah izročil priložnostno darilo. Tudi sam sem imel nekaj pripravljene zanj in zaželel sem mu dobrega zdravja, dober pogled in še veliko zbirateljske vneme ter vztrajnosti. Upam, da bo njegova zbirka kdaj zagledala luč sveta tudi za širšo javnost. Nato so postregli vročega odojka (z vsemi dodatki in z dobro dolenjsko kapljico). Popoldan je mineval v prijetnem lovskem in tovariškem vzdušju, kot je naša navada.

*Franc Klajne,
LD Zreče*

Tradicionalni Lov na lisico v LD Lijak

Na Primorskem, v spodnji Vipavski dolini, na območju, kjer z loviščem in divjadjo upravlja **Lovska družina Lijak**, se je pred več kot dvema desetletjema članom revirjev *Vogrsko* in *Prvačina* porodila ideja o skupnem lovu, ki so ga poimenovali Lov na lisico.

Predvsem z namenom družjenja lovskih tovarišev iz omenjenih revirjev in z drugimi člani LD ter povabljenimi lovsкими gosti so vsako leto organizirali lov, ki je po nekaj letih postal tradicionalen. Sprva je bil prvo nedeljo v februarju, nakar se je kasneje, predvsem zaradi

Foto: Darji Novak

Udeleženci Lova na lisico (28. 1. 2024) v LD Lijak ob pozdravu lovini. Diana jim je poleg lisice namenila tudi pet divjih prašičev.

povečanja številčnosti divjega prašiča, datum lova premaknil na zadnjo nedeljo v januarju.

Tako je zdaj Lov na lisico eden od zaključkov sezone skupnih lovov v LD Lijak. Navadno je

lov sestavljen iz dveh krajših pogonov, na koncu pa se konča z družabnim tretjim oz. 'zadnjim pogonom' z dobro hrano in pijačo, kar je že tradicionalno vsako leto v koči lovskega revirja Prvačina na Mandriji v Prvačini.

Že drugo leto zapored so se našega lova udeležili prav posebni gostje, člani *Lovskega kvinteta*, kar je lovu dodalo prav posebno noto na kulturnem in tudi družabnem področju lovstva. Da je bila izvirna ideja o takih lovih prava, nam je posebno po zadnjem takem lovu znova potrdila boginja Diana z njeno naklonjenostjo, saj je bil Lov na lisico za naše razmere še posebno uspešen.

Jani Gregorič

Strelski »likof« LD Podvelka

Na pobudo strelskega referenta **Antona Vogrinca** smo se strelci **Lovske družine Podvelka** dogovorili za strelski »likof« po končani lanskim strelski sezoni. Tako smo se zbrali 29. 10. 2023 pri lovskem domu Klančnik, kjer imamo tudi urejeno strelišče za streljanje na glinaste golobe in

s kroglo. Srečanje strelcev oz. po naše »likof«, kot smo ga poimenovali, ne bi bilo popolno, če se ne bi pomerili tudi v streljanju. Čeprav tekmovanje ni imelo posebnega pomena, so se strelci vseeno po najboljših močeh trudili in poskušali doseči čim boljše rezultate kljub megli in vetru, ki sta nas ovirala.

Pomerili smo se v dveh kategorijah »male kombinacije«, in

sicer člani in veterani. Podelili smo medalje in pokale, ki sta jih pripravila naša strelca. Na koncu je ob dobri kapljici in pripravljeni hrani stekla razprava o strelstvu v iztekajoči se sezoni. Analizirali smo rezultate strelcev na tekmah, ki jih organizirajo LD, Liga LZ Maribor, rezultate na izbirni tekmi LZ Maribor, udeležbi na Kurnikovem memorialu in o udeležbi člana **Nejca Garmuta** na

Evropskem prvenstvu, ki je bil tudi član ekipe LZS. Pozabili pa nismo na prihajajočo (letošnjo) sezono, za katero smo se zavezali, da se bomo vsi še naprej trudili za napredek lovskega strelstva. Na zaključek našega družabnega strelskega dne smo povabili tudi druge, ki nam na kakršen koli način pomagajo pri izvedbi tekmovanj in se jim bomo zahvalili za nesebično pomoč.

Lovska družina Podvelka sicer sodi v **Lovskogojitveni bazen (LGB) Radlje ob Dravi**, kjer ima strelstvo še poseben pomen. V navedenem LGB so povezane LD Podvelka, LD Janžev Vrh, LD Kapla, LD Remšnik in LD Radlje ob Dravi, vodi pa ga starešina LD Kapla **Izidor Cojzer**. Družine vsako

leto organizirajo tri strelska tekmovanja, in sicer *tekmovanje z risanico* v »trostavu« (trojnem strelskem položaju), *tekmovanje v kombinaciji za občinski pokal* in *tekmovanje v kombinaciji za Pokal LGB*. Tekmovanja potekajo po krožnem organizacijskem sistemu, in sicer ga organizira vedno druga LD.

»Likof« LD Podvelka

Foto: Anže Krevh

Strelci LD Podvelka so si v konkurenci odličnih strelcev LGB Radlje na tekmovanju Občine Podvelka pristreljali ekipno zmago.

Zadnje tekmovanje za pokal Občine Podvelka je vzorno organizirala in izvedla LD Janžev Vrh, kjer nas je na začetku prijazno sprejel in pozdravil starešina **Borut Mithans**. Kot sem že omenil, je v našem LGB konkurenca med strelci neiz-

prosna, saj je kar nekaj vrhunskih strelcev, ki se redno udeležujejo tudi državnih in evropskih tekmovanj. Ekipi strelcev LD Podvelka je bila tokrat naklonjena sreča in dosegli smo ekipno prvo mesto.

Marijan Krevh

Četrta Mednarodna lovška salamijada

Konec aprila, natančneje v soboto, 27. aprila 2024, bo na praznični dan upora proti okupatorju v Gadovi Peči pod Gorjanci v vinski kleti **Ivana Urbanča** in **Zdenke Mirtič** ocenjevanje divjačinskih salam v okviru *četrte Mednarodne lovške salamijade*. Isti dan bodo podelili tudi priznanja za najboljše ocenjene salame, ki jih bo od 11. ure naprej mogoče tudi poskusiti. Organizacije se je polotilo novoustanovljeno Društvo lovske kulinarike, ki sodeluje z Društvom Sevniška salamijada, Društvom Zlatna Šajba iz hrvaškega Samoborja in Vinogradniško-turističnim društvom Gadova Peč.

Ideja o ocenjevanju divjačinskih salam je očitno padla na plodna tla, saj je ocenjevanje vsako leto bogatejše. Lani na primer je strokovna komisija ocenila osemindeset salam iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Srbije in kar vsem podelila visoka priznanja, kar pomeni, da so bile vse prispele salame zelo kakovostne.

Ob pokušanju suhomesnatih divjačinskih izdelkov človek nehote pomisli na enkratno živalsko bogastvo v nedrju prečudovitih slovenskih gozdov. Če vemo, da slovenski lovci iz lovišč na leto odvzamejo kakih štirideset tisoč srnjadi, štirinajst tisoč divjih prašičev, osem tisoč jelenjadi, dva tisoč gamsov in divjadi drugih vrst, potem je na dlani, da imamo v rokah velik »adut« za uveljavitev

Zbiranje vzorcev salam bo potekalo od petka, 19., do nedelje, 21. aprila, od 16. do 20. ure v že omenjeni vinski kleti Ivana Urbanča v Gadovi Peči (pogoji ocenjevanja so na e-naslovu: ivangadovapec@gmail.com, ali po tel.: 041/618-053). Salame je mogoče poslati tudi po pošti do vključno 19. aprila na naslov: Ivan Urbanč, Stojanski Vrh 19, 8263 Cerklje ob Krki. Kotizacija za vzorec oddane salame znaša deset evrov. Meso za salame iz divjega prašiča mora biti laboratorijsko pregledano (na prisotnost trihinele), zato je treba pri oddaji vzorca priložiti potrdilo.

Foto: Ivo Kuljaj

Divjačinske salame ponujajo velike možnosti za uveljavitev nove blagovne znamke slovenskega turizma.

kakovostnih kulinarčnih in turističnih izdelkov. V Gadovi Peči z divjačinsko salamo že pletejo vedno bolj prepoznano turistično zgodbo, ki ima v kombinaciji z drugimi prvini (odprti vinski hrami, kolesarske in pešpoti, pristen cviček, dobrote iz krušnih hramov itn. ter predvsem prijaznost in dobrosrčnost ponudnikov) vedno več občudovalcev in obiskovalcev. Da pa bi svojevrstna blagovna

znamka slovenskega lovskega turizma doživela širšo prepoznavnost in uveljavitev, prizadevanje nekega prostovoljnega društva vsekakor ne bo dovolj. Zdaj je žogica v rokah predvsem slovenske turistične organizacije v sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije. Priložnosti za promocijo slovenske divjačinske salame je več kot dovolj, pri čemer še zlasti mislim na kulinarčne, lovske in turistične sejme.

Ivo Kuljaj

Foto: Ivo Kuljaj

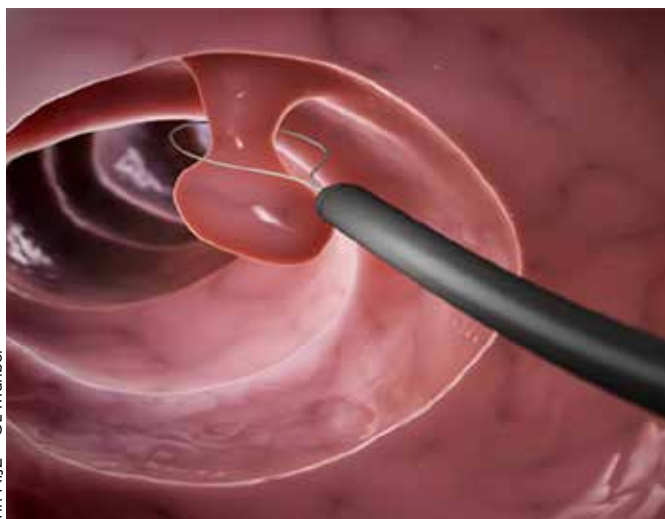
Strokovna komisija za ocenjevanje divjačinskih salam v zidnici Ivana Urbanča in Zdenke Mirtič

Program Svit je na dobri poti!

V Sloveniji za rakom debelega črevesa in danke na leto zbolijo okoli 1.300 ljudi; približno polovica jih umre, ker bolezen odkrijejo prepozno. Ta rak se namreč v telesu razvija več let brez opaznih bolezenskih znakov, ko pa se pojavijo zaznavne težave, je pogosto bolezen že v zelo napredovani fazi. Ne le da je rak na debelem črevesu ali danki lahko povsem ozdravljiv, če ga odkrijemo dovolj zgodaj, ga lahko tudi preprečimo, če odkrijemo in odstranimo predrakave spremembe na sluznici črevesa – polipe. Za to imamo v Sloveniji na voljo Program Svit.

Program Svit je nacionalni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb ter raka na debelem črevesu in danki, ki je namenjen in dostopen vsem prebivalcem Slovenije, moškim in ženskam, starim od 50 do 74 let, ki imajo urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Ustanovitelj in nosilec programa je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ).

Osebe iz ciljne populacije dobijo po pošti na dom vabilo k sodelovanju v program. Za sode-

Vir: NIJZ – OE Maribor

Prikaz odstranitve polipov med kolonoskopijo

lovanje je treba vrniti izpolnjeno izjavo o sodelovanju, nato pa boste dobili komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata, s pomočjo katerih vam bodo v Programu Svit **ugotovili morebitno prikrito krvavitev v blatu, ki bi lahko pomenila predrakave spremembe na črevesni sluznici (polipe)**.

Če je imunokemični test na prikrito krvavitev negativen, pomeni, da v vzorcih blata z laboratorijsko preiskavo niso zasledili krvi in bolezen najver-

jetneje ni prisotna. Pozitiven izvid ne pomeni nujno raka na debelem črevesu ali danki, vendar bodo v primeru pozitivnega izvida osebo napotili na nadaljnjo preiskavo – **kolonoskopijo**, ki pojasni vzrok prikrite krvavitve. Če zdravnik gastroenterolog med kolonoskopijo odkrije črevesne polipe, jih lahko z endoskopom tudi odstrani (*slika*). Taki posamezniki so v program znova povabljeni čez dve leti (in nato na vsake dve leti do dopolnjenega 74. leta starosti).

Spodbudno je, da se je po najnovejših podatkih iz leta 2023 udeležba v Program Svit povečala, in sicer na 65,26 % na republiški ravni ter 62,21 % na ravni podravske regije. Pri tem vztraja trend višje odzivnosti pri ženskah (70,68 %) kot pri moških (59,51 %). Odkritih je bilo 211 karcinomov in 1.826 napredovalih adenomov.

Večja udeležba v Program Svit nedvomno prispeva k večjemu številu odkritih predrakavih in rakavih sprememb debelega črevesa in danke v zgodnji fazi, kar zagotavlja boljše možnost za uspešno zdravljenje. Zato vas želimo spodbuditi, da se zaradi boljšega lastnega zdravja vabilu za Program Svit odzovete ter da s skupnimi močmi ohranimo pozitiven trend povečanja udeležbe v program.

O vseh morebitnih spremembah in novostih/dogodkih glede delovanja Programa Svit je na voljo spletna stran Programa Svit: <https://www.program-svit.si/za-uporabnike/aktualno/obvestila-in-dogodki/>.

Milan Stojanović, dr. med.,
specialist javnega zdravja
(NIJZ – Območna enota Maribor)

OGLASNO SPOROČILO

Naročnik: Optics Trade, d. o. o.
www.optics-trade.eu

Predstavljamo – Pulsar Krypton 2 XQ35

Zadnja leta smo priča nenehnemu razvoju na področju termovizije – naprave postajajo vse boljše in cenovno dostopnejše. Še pred petimi leti je bila na tržišču zgolj peščica termovizijskih nastavkov, zdaj pa je stanje popolnoma drugačno. Podjetje Pulsar vseskozi ohranja mesto enega vodilnih na tem področju. Trenutno imajo v ponudbi nastavke Krypton. Dobro prodajanemu modelu s 50-mm lečo se je pred nedavnim pridružil cenovno dostopnejši model s 35-mm lečo, Krypton 2 XQ35. Termovizijski nastavki ostajajo eden najučinkovitejših pripomočkov za preprečevanje širjenja afriške prašičje kuge.

Serijski Krypton 2 navduši že s svojo obliko: nastavki so majhni in lahki. Na zgornji strani je snemljiva, polnilna baterija tipa IPS7, ki zadostuje za do enajst ur uporabe. Če želimo več, lah-

Termovizijski nastavek Pulsar Krypton 2 XQ35

ko dokupimo še eno baterijo, ki jo je mogoče zamenjati v nekaj sekundah. Ohišje je iz trpežnega magnezija, ki napravo učinkovito ščiti pred vibracijami in udarci. Nastavki Krypton 2 so odporni proti odsunu, so izjemno močnih kalibrov, kot sta 9.3 x 64 in .375 H & H. Ker so vodoodporni, vam ni treba skrbeti, če vas med lovom ujame močan naliv.

Krypton 2 XQ35 je cenovno dostopnejši od modela 2 XG50 – razlika je v premeru leče, po-

sledično pa tudi v senzorju, ki ima ločljivost 384 x 288 slikovnih pik. Kljub temu je nastavek v svojem cenovnem razredu izjemno konkurenčen. Leča je iz germanija, hitra zaslonka (1.0) pa s prepuščanjem velike količine svetlobe pripomore k dobro vidnim podrobnostim na sliki. Vrednost NETD znaša <25 mK, kar pomeni, da se nastavek dobro izkaže tudi pri razlikovanju zelo nizkih temperaturnih razlik v okolici. Ne smemo pozabiti še na zaslon tipa AMOLED, ki se

ponaša z ločljivostjo 1920 x 1080 slikovnih pik.

Nastavek lahko zaznava toploto do 1300 m, vendar je njegovo idealno območje nekje do 300 m. Zaradi svojega širokega vidnega polja se še najbolj izkaže pri čakanju na krmiščih. Z njim lahko zajemate fotografije in snemate videe, prek omrežja Wi-Fi pa ga lahko povežete z aplikacijo Stream Vision 2. Na mobilni telefon lahko nato projicirate sliko z nastavka, si ogledujete fotografije in videe, spreminjate določene nastavitve na napravi ipd.

Pulsar ostaja eden redkih proizvajalcev termovizije s proizvodnjo v EU, kjer je tudi njihov servisni oddelek, tako da je morebitna popravila mogoče rešiti preprosto in hitro. Krypton 2 XQ35 stane 2390 evrov, ob nakupu pa prejmete triletno jamstvo. Nakup je mogoč na spletni strani www.optics-trade.eu, v trgovini Optics Trade v Slovenski Bistrici in v vseh boljše založenih lovskih trgovinah po Sloveniji. Za več informacij pokličite 031 770 520 (Optics Trade) ali nam pišite na info@optics-trade.eu.

IZ ZAPRAŠENIH ARHIVOV ZA SPOMINJANJE IN POMNENJE

19. OKTOBER NAJ POSTANE SPOMINSKI DAN SLOVENSKEGA LOVSKEGA MUZEJA

»V nedeljo, 19. oktobra 1958, je bila v Bistri v okviru tedna muzejev otvoritev novega lovskega in ribiškega muzeja.«

Bolj ko prebiram porumenele arhivske papirje, dokumente in časopise, vključno z našim stanovskim glasilom Lovce, več pomembnih dogodkov in njihovih obletnic odkrivam. Žal smo v tej rubriki prostorsko zelo omejeni in mnogi spominski paberki bodo ostali za vselej v malhi spominov in za pisce prihodnjih zgodovinskih lovskih študij in monografij. Imeli bodo dovolj gradiva za temeljito »ispraševanje vesti« nekdanjih (in zdajšnjih) generacij zelene bratovščine.

Med dogodki, ki jih ne smemo pozabiti, je zagotovo nedelja, 19. oktobra, davnega leta 1958, ko je bil v Bistri pri Vrhniku odprt Slovenski lovski in ribiški muzej. To je bil odmeven dogodek, ki je napovedoval zlate čase muzejski dejavnosti s področja lovstva in ribištva. Odprtja muzeja se je udeležilo veliko tedanjih vidnih kulturnih in javnih delavcev, predstavnikov lovske organizacije (od lovskih družin do območnih lovskih zvez in LZS) in ribiške organizacije ter vodstva nekdanjih gojitvenih lovišč. Po slavnostnem odprtju so si gostje ogledali muzejske prostore in razstavljene muzealije. Na poseben način urejena zbirka lovnih vrst živali Slovenije je bila še posebej deležna velike pozornosti, urejevalci pa splošnega priznanja. Med uglednimi muzealci, ki so o novem muzeju spregovorili v presežnikih, je bil tudi ugleden slovenski muzejski strokovnjak, prof. **Franjo Baš**.¹ Prof. Baš je bil ob odprtju novega muzeja prepričan, da je »neprecenljiva vrednost te zbirke v tem, ker vpliva na otroka, da postane ljubitelj pozorjanja, tak otrok pa bo zopet in zopet obiskoval muzeje. Novi lovski muzej v Bistri je velika pridobitev ne le za slovensko lovstvo, temveč za vse naše kulturno življenje. Že sama zamisel, združiti ogled muzeja s prijetnim izletom v starodavno kartuzijo, v njože krimskih gozdov, je nekaj novega, nekaj, kar budi zanimanje in privablja občinstvo«, je še poudaril prof. Baš. Za njim je tudi dr. **Milan Dular** povedal, da je zbirka namenjena predvsem otrokom in da je bil njegov edini, veliki namen z zbirko preparatov vzbuditi čut in ljubezen za naravo in divje živali v mladih srčih. »Njemu in sodelavcem lahko priznamo in čestitamo, da so ta svoj namen zares dosegli, saj so množični obiski muzeja temu nadvse prepričljiv dokaz (v šestnajstih dneh si je muzej ogledalo skoraj 1.500 obiskovalcev; število obiskov v Bistri pa je celo večje kot število obiskov v vseh ostalih muzejih Slovenije skupaj). Vzgoja novega lovskega naraščaja, vzgoja ljubezni do narave, vpliv, ki ga pretaka zbirka v otrokovo dušo, to je poglaviti pomen in namen muzeja v Bistri. Sodelavci pri urejanju muzeja **Viktor Herfort, Štefan Tausig, Fran Barbič, Stanko Petrič, Ivan Šepulj** in ostali, so skupaj z dr. **Milanom Dularjem** mrzlično in požrtvovalno delali.«²

Zbirke Slovenskega lovskega muzeja so začele nastajati že v okviru nekdanjega Gozdarskega, lesnega in lovskega muzeja v Bistri. Muzejske zbirke so prvič odprli za javnost oktobra 1953.³

Pripravil: dr. Marjan Toš

¹ Franjo Baš, slovenski etnolog, geograf, zgodovinar in muzealec, rojen 22. januarja 1899, Kamenčec, umrl 30. aprila 1967, Ljubljana. Pionirsko je povezoval geografijo, zgodovino, etnologijo in arheologijo v celovitih analizah gospodarskih dejavnosti in kulturnih pojavov. Je soustvarjatelj arhivske, muzejske in konservatorske dejavnosti na Slovenskem pred drugo svetovno vojno in po njej.

² Franci Strle, Lovski muzej v sliki in besedi, Lovce XLI, 1958/1959, 272.

³ www.tms.si/stalne-razstave/ Zdajšnja podoba je Slovenski lovski muzej dobil leta 1975, ko je bila javnosti predana povsena nova stalna razstava v novo pridobljenih prostorih muzeja v Bistri.

Muzejska diorama s poljskimi kurami

Foto: Marjan Toš

OKUSI NARAVE

Divjačinski burger

Za osem do deset oseb potrebujemo:

- ☑ 8 do 10 bombet (žemelj, lepinj, rezin kruha ...)
- ☑ 1000 g mletega mladega divjačinskega mesa
- ☑ 220 g čebule
- ☑ žličko worcesterske omake
- ☑ 3 žličke gorčice
- ☑ 1/2 žličke zmlatega muškatanega oreščka
- ☑ eno do dve žlički soli
- ☑ žličko sveže zmlatega popra
- ☑ olivno olje

Za čebulno marmelado, ki jo lahko pripravimo že en mesec prej:

- ☑ 4 žlice olivnega olja
- ☑ 1200 g rdeče čebule
- ☑ 1/2 žličke soli
- ☑ 1/4 žličke mletega popra
- ☑ 250 ml rdečega vina
- ☑ 4 žlice balzamičnega kisa
- ☑ 4 žlice vinskega kisa
- ☑ 7 žlic rjavega sladkorja

Za druge priloge:

- ☑ brusnično marmelado
- ☑ mehak sir (npr. brie)
- ☑ prešano slanino (panceto, pršut)
- ☑ svežo rukolo
- ☑ po dve žlici gorčice, omake za jedi z žara in majoneze

Rdečo čebulo za marmelado narežemo na tanke lističe. Stresemo jo v večjo ponev ali posodo z debelejším dnom, v katerega smo predhodno vlili olivno olje. Solimo, popramo in na **srednji temperaturi** pražimo, da se zmehča in postekleni (30 do 40 minut). Občasno premešamo. **Temperaturo zvišamo**, dodamo balzamični in vinski kis ter vino, premešamo in počakamo, da čebulna jed zavre. Dodamo rjavi sladkor, premešamo in **temperaturo znižamo**. Marmelado počasi kuhamo še 30 do 40 minut, da tekočina povre in se čebula povsem zmehča. Napolnimo jo v temeljito oprane kozarce za vlaganje, ki jih tesno zapremo in shranimo v temnem in hladnem prostoru.

Mlado divjačinsko meso, npr. od jelenjadi (teleta) ali divjega prašiča (ozimeca), zmeljemo. Čebulo drobno sesekljamo in jo dodamo mesu, prav tako tudi worcestersko omako, gorčico, mlet muškati orešček, sol in sveže zmlat poper, dobro premešamo in oblikujemo osem do deset polpet, ki jih premažemo z olivnim oljem. Na žaru ali na rebrastru ponvi jih na vsaki strani pečemo sedem minut.

Bombete prerežemo na polovico. Na spodnji strani jih namažemo s čebulno marmelado, v katero smo predhodno vmešali nekaj brusnične marmelade. Nanjo polagamo: divjačinski polpet, na koščke zrezan mehak sir, prešano slanino in nekaj vejic sveže rukole. Zgornjo stran burgerjev namažemo z namazom, v katerem so gorčica, omaka za jedi z žara in majoneza. Najbolje, da na sredino pokrite bombete zapičimo daljši zobotrebek, da bomo burger lažje použili. Dobrih sestavin je namreč veliko in kar »silijo« iz kruha. ☺

O rukoli: Je sredozemska rastlina, enoletnica in po obliki malo spominja na regrat. Jih je več vrst, ki se razlikujejo po obliki in velikosti listov ter po pikantnosti okusa. Rukola vsebuje žveplene spojine, ki delujejo protirakavo in dajejo rahlo pekoč okus. Vsebuje tudi druge snovi, ki čistijo telo, pomagajo pri uravnavanju sladkorja, preprečevanju osteoporozе, blagodejno vplivajo na prebavo, menda je tudi afrodiziak. Rukolo uporabljamo v solatah, ometlah, rižotah, testeninah. Dodajamo pa jo na koncu kuhanja.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

Lovske vrste LD Kropa je 13. 11. 2023 zapustil **Janko Varl**. Od spoštovanega lovskega tovariša smo se poslovili z lovskim pogrebom.

Janko se je rodil 16. 4. 1932. Član LD Kropa je bil vse od leta 1956 in je bil zelo aktiven član. V UO LD Kropa je deloval 38 let, kjer je opravljal odgovorno funkcijo gospodarja (od leta 1976 do 1994), predsednik NO je bil od leta 1989 do 2009 in osem let član NO, pa tudi mentor mladim lovcem, vodja lovskega rajona, preglednik uplenjene divjadi, dober kinolog in član komisije LD za odlikovanja. Kot gospodar je pri sestavi letnih načrtov odstrela in del v lovišču zagovarjal načelo trajnostnega upravljanja z divjadjo ob doslednem upoštevanju lovske etike. Uvedel je pregledno evidentiranje odstrela in del v lovišču LD Kropa. Na sejah je prispeval veliko odličnih predlogov, bil pa je tudi zelo kritičen do smernic za upravljanje z divjadjo, ki so odstopala od stare preizkušene dobre lovske prakse. Ponosen je bil, da sta mu v lovske vrste sledila sinova Janko in Andrej, čez leta pa je za lov navdušil še tri vnuke. Za svoje delovanje v dobrobit divjadi, nasploh lovstva in kinologije ter LD Kropa je prejel številna priznanja in odlikovanja od LD Kropa, Zveze lovskih družin Gorenjske, Kinološke zveze in Lovske zveze Slovenije (znak za lovske zasluge in reda III. in II. stopnje). Ob 70-letnici LD Kropa je prejel red I. stopnje LZS.

Zaradi posebnih zaslug pri razvoju in uspešnem delu LD Kropa smo ga na občnem zboru leta 2022 imenovali za častnega člana.

Janko je lovstvu in lovu ostal zvest vse do konca življenja. Tudi ko je zadnjič prišel domov iz bolnišnice, je najprej povprašal, kaj je kaj novega pri lovu. Od Janka smo se poslovili 17. 11. lani ob grobu in smrekovimi vejicami izza klobukov. Pogrešali ga bomo!

LD Kropa – R. G. in M. K.

Na višku poletja, 2. avgusta 2023, je v večna lovišča za vedno odšel lovski tovariš in prijatelj **Martin Dušak**, član LD Gabrovka.

Martin se je rodil 29. avgusta 1932 na Moravški Gori kot eden izmed treh bratov in treh sestra, kjer je nato živel do svoje smrti. Po opravljeni osnovni šoli v Gabrovki se je v Ljubljani izučil za mizarja in se nato zaposlil v Mizarstvu Gabrovka.

Po klicu domovine in odsluženi vojaščini v Zagrebu se je vrnil v rodno Gabrovko in kmalu prevzel vodenje Mizarstva v Gabrovki, ki ga je vodil skoraj do upokojitve.

Leta 1956 se je oženil in s svojo družico zadovoljno živel do leta 2021, ko mu je tihno zaspala. Leto 1956 je bilo za Martina in njegovo družino zelo srečno, saj se mu je rodil prvorojeni sin Božo, začeli pa so tudi graditi novo hišo, v katero so se vselili leta 1960. Leto kasneje se mu je rodil še sin Andrej in tako je bil Martinov družinski krog sklenjen.

Ker je imel rad naravo, se je leta 1959 včlanil v Lovsko družino v

Gabrovki. Martinovo delo in odnos do lovstva ter divjadi v LD nista bila neopažena. Že v letu 1960 so mu zaupali funkcijo blagajnika, ki jo je opravljal do leta 1963, ko je prevzel funkcijo tajnika do leta 1977. Takoj nato je postal gospodar LD vse do leta 1989. Skupno je bil član UO v različnih funkcijah devetindvajset let in s tem je bil njegov prispevek LD izjemen. Poleg opravljanja funkcij se je udeleževal tudi pri vzgoji mladih lovcov, gojitvi divjadi, pa tudi pri gradnji lovskih objektov. Pod Martinovim vodstvom se je začela in končala gradnja lovskega doma, postavljene so bile visoke preže in izdelana krmišča. Še posebno je bil zanimiv vsakoletni Martinov lov na Martinovo nedeljo, ko smo se tradicionalno zbrali domači lovci in gostje pri Rihtarčku in ko je potekal lov na malo divjad vse do lovskega doma. Seveda smo morali spotoma obiskati več »zidanec« in ena izmed njih je bila tudi Martinova na Moravški Gori. Pri nas Martinovi lovi še vedno živijo v spominu vseh krajanov in ne samo lovcem kot pomnik nekega časa, ki ga žal ni več.

Leta 1984 je Dušaka matična LD za opravljeno delo odlikovala z družinskim priznanjem, od KZS pa je prejel srebrni znak za kinološke zasluge. Za Martinov osebni prispevek v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge, redoma III. in II. stopnje. Leta 2020 je prejel jubilejni znak za šestdeset let članstva v lovstvu.

Z bogatimi lovskimi izkušnjami pri upravljanju divjadi in loviščem je pokojni lovski tovariš vedno opravljal svoje zadolžitve. Zavedal se je, da nam je narava dana na posodo, mi pa jo moramo čim bolj ohranjeno predati našim zanamcem. Martin nikoli ni rad izstopal oziroma vsiljeval

svojeja mnenja, enak je bil do vseh, kar smo še posebno cenili. Ljubil je red, disciplino in lovsko pravičnost.

Spoštovani lovski tovariš Tine, kot smo te vsi poznali in te klicali, zelo te bomo pogrešali. Naj ti bo lahka dana preljuba slovenska zemlja sredi doljenjskega lovišča in boginja Diana naj ti nameni najboljša stojišča.

LD Gabrovka – E. B.

V nedeljo, 21. 1. 2024, nas je v svojem 97. letu življenja zapustil naš ustanovni in častni član **Vinko Markelj**. Od spoštovanega lovskega tovariša smo se poslovili na pokopališču v Železnikih. Na njegovi zadnji poti so ga pospremile pesmi Škofjeloškega lovskega pevskega zbora in zvoki Rogistov LD Selca.

Vinko se je rodil 19. 10. 1927 v kmečki družini na Škovinah nad Železniki. Ob delu na kmetiji je že v mladosti spoznal, da se nič ne naredi samo od sebe in da je kmet odvisen predvsem od lastnega dela in znoja.

Januarja 1943 je okupator celotno družino Markelj izselil v Nemčijo. Domov so se vrnili šele maja 1945.

Na ustanovnem sestanku LD Železniki, ki je bil 10. 8. 1946, je bil Vinko najmlajši med prisotnimi člani in je bil določen za pisanje zapisnika. Prisotna sta bila skupaj z očetom, ki je imel pravico lova že pred drugo svetovno vojno.

Kot mlad član je bil Vinko v LD Železniki gospodar v letih od 1948 do 1955, v letih od 1955 do 1960 pa blagajnik. Član disciplinskega razsodišča je bil v letih od 1994 do 1998 in

v letih od 2002 do 2006. Med svojim delom v lovstvu je tovariše vedno opozarjal na spoštovanje lovske etike, pravičnosti in poštenja.

Za svoje delovanje v matični LD je dobil vsa priznanja, ki jih podeljuje LD Železniki. Območna ZLD Gorenjske mu je podelila priznanje OLZ III. stopnje in priznanje OLZ II. stopnje. Vinkovo vestno in pošteno delo v lovstvu je nagradila tudi LZS in ga odlikovala z znakom za lovske zasluge, redom III., II. in I. stopnje. Za svoje dolgoletno članstvo je prejel tudi jubilejni znak za šestdeset let in jubilejni znak za sedemdeset let članstva.

Na podlagi utemeljenih dejstev ga je občni zbor lovske družine leta 2006 imenoval za svojega častnega člana.

Po osamosvojitvi Slovenije je aktivno sodeloval pri ustanovitvi območne organizacije Društva izganancev Škofja Loka in bil od leta 1992 do 2013 tudi predsednik društva za Selško dolino. Za zasluge pri delovanju v območni organizaciji DI Škofja Loka je bil imenovan za častnega člana društva.

Vinko je bil tudi ustanovni član Strelske družine Železniki, član Civilne zaščite v Krajevni skupnosti Železniki, član Odbora za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Občini Škofja Loka in član UO Muzejskega društva Železniki. Bil je tudi predsednik volilne komisije v Krajevni skupnosti Železniki in predsednik sindikata v Alplesu.

Za delovanje v vseh omenjenih društvih in odborih je Markelj prejel priznanje za življenjsko delo prostovoljcev, ki mu ga je leta 2013 podelila Občina Železniki.

Ratitovec je bil njegov priljubljen predel lovišča. Uplenitev gamsa je prav tod dobila svojo pravo vrednost, tudi ruševci ni znal nikjer drugje tako lepo voziti kočije kot prav na grebenih Ratitovca.

Zadnja leta, ko se zaradi starosti ni mogel več udeleževati skupinskih lovov, smo ga po lovu na Škovinah redno obiskali na njegovi domačiji. Izmenjali smo si noveletna lovsčila in prisluhnili njegovim lovskim dogodivščinam. Posebno zanimiva je zgodba o muflonu, ki ga je uplenil za domačo hišo. Tudi letos smo ga še obiskali in ga pozdravili. Nismo pa si mislili, da je pozdrav pomenil tudi slovo ...

Dragi lovski tovariš Vinko, tvoji lovski tovariši ti izrekamo vse spoštovanje za tvoje delo in se ti zahvaljujemo za tvoje nasvete, pobude in ideje.

Vinko, tvoj lov z nami je končan. S teboj se bomo lovci srečevali le še v mislih in spominih, na lovskih poteh in naših lovskih druženjih, ko se spominjamo tudi vseh, ki jih ni več med nami. In dokler bomo tukaj mi, ki nosimo v sebi te spomine, boš ostal z nami na častnem mestu tudi ti.

LD Železniki – S. T.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Jože Bratkovič, LD Orehovica,
* 11. 7. 1966, † 31. 1. 2024.

Peter Janič, LD Žalec,
* 24. 9. 1944, † 20. 1. 2024.

Maks Robin, LD Šentilj,
* 7. 10. 1931, † 27. 1. 2024.

Martin Željko st., LD Adlešiči,
* 17. 9. 1927, † 8. 2. 2024.

Martin Žuran, LD Markovci,
* 1. 7. 1940, † 9. 2. 2024.

Vladimir Vrtačnik, LD Vransko,
* 15. 6. 1940, † 1. 1. 2024.

Anton Pirečnik, LD Smrekovec Šoštanj,
* 13. 6. 1954, † 5. 1. 2024.

Franc Lupšina, LD Bistrica ob Sotli,
* 30. 3. 1959, † 19. 1. 2024.

Slavko Volmut, LD Prebold,
* 10. 6. 1962, † 27. 1. 2024.

Franc Petek, LD Gozdnik Griže,
* 2. 12. 1930, † 2. 2. 2024.

Jože Čuk, LD Polzela,
* 17. 4. 1934, † 8. 2. 2024.

Rudi Klaužar, LD Podsreda,
* 4. 1. 1942, † 7. 2. 2024.

Milan Slavič, LD Križevci pri Ljutomeru,
* 19. 5. 1956, † 14. 2. 2024.

Alojz Ivančič, LD Gradišče Košana,
* 6. 6. 1961, † 20. 1. 2024.

Jernej Jensterle, LD Bled,
* 11. 7. 1930, † 8. 2. 2024.

Marijan Novak, LD Borovnica,
* 22. 7. 1959, † 24. 7. 2023.

Martin Lužar, LD Borovnica,
* 20. 10. 1962, † 4. 1. 2024.

Albin Podobnik, LD Idrja,
* 8. 3. 1933, † 24. 2. 2024.

Alojz Mijatovič, LD Sorica,
* 3. 5. 1955, † 27. 1. 2024.

Janez Kežar, LD Sorica,
* 11. 1. 1943, † 18. 2. 2024.

Jožef Turk, LD Gorjanci,
* 13. 2. 1943, † 7. 2. 2024.

Marijan Rožič, LD Libeliče,
* 31. 1. 1938, † 23. 2. 2024.

Andrej Peric, LD Padež,
* 27. 11. 1927, † 1. 3. 2024.

Darكو Šorc, LD Prestranek,
* 15. 9. 1955, † 24. 2. 2024.

Geza Kalamar, LD Prosenjakovci,
* 26. 2. 1942, † 21. 2. 2024.

Boris Jesih, LD Škofja Loka,
* 8. 8. 1943, † 21. 2. 2024.

Alojz Koblar, LD Škofja Loka,
* 23. 11. 1944, † 29. 2. 2024.

Dušan Kralj, LD Paljevo,
* 5. 3. 1952, † 20. 2. 2024.

Franc Janžel, LD Markovci,
* 21. 5. 1960, † 6. 3. 2024.

Viktor Češnovar, LD Smrekovec Šoštanj, * 18. 1. 1950, † 19. 2. 2024.

Jožef Kovačič, LD Laško,
* 2. 2. 1952, † 27. 2. 2024.

Franc Karmuzel, LD Grmada Celje,
* 1. 7. 1958, † 4. 3. 2024.

Umrlim časten spomin!

Teden lova na plenilce

Nekoč mi je lovski tovariš, prijatelj in kinolog, s katerim redno izmenjujema mnenja predvsem iz lovske kinologije, **Saša Volarič**, dejal: »Zakaj pa ne bi organizirali tedna lova na plenilce?«

In tako smo tudi letos na pobudo **LKD Idrija** spet organizirali teden lova na plenilce. Pobuda, ki je namenjena vsem lovcem, združenim v **ZLD Idrija** in **LD Hotedršica**, ki se je pridružila LKD Idrija, je letos potekala že četrto leto zapored. V tednu prve januarske lune vse lovce pozovemo k aktivnejšemu lovu na plenilce, ki lahko vključuje različne načine lova: brakado, čakanje, jamarjenje, lov z vabili, lov s pastmi. Ker v naših loviščih večinoma prevladuje velika divjad, je lov na plenilce nekoliko izgubil na pomenu. Tudi krzno je bilo nekoč zelo cenjeno, v zdajšnjem času pa ni več tako. Z lisičjo kučmo, polhovko, krznenim oblačilom se je že nekoliko s sramom pokazati v javnosti, čeprav ne vidim pravega razloga. Pri nas ni farm za kožuharje in pridobivanje krzna, ampak je kožuh pridobljen z lovom, iz obnovljivih virov narave. Umetno krzno in sodobna oblačila so večinoma le stranski ostanek fosilnih virov energije, nafte. Nekoč je lov na plenilce bolj podpirala in spodbujala tudi naša matična organizacija.

Zakaj je prišla pobuda ravno od kinološkega društva? Plenilci in na drugi strani habitati so tesno povezani z malo divjadjo, ki pa je tesno povezana prav z lovske kinologijo. Pravičen lov na malo divjad si je težko predstavljati brez izšolanega lovskega psa in bi bil tudi zakonsko sporen. Govoriti o težavah številčnosti male divjadi samo s stališča habitatov je malo

Za predstavitev pravilnega izkoženja lisice je poskrbel Toni Čar.

neresno. Pri nas in širše tej težavi nihče ne oporeka, ampak kaj nam bo vrhunski habitat, po katerem se plenilci sprehajajo in letajo vsepovprek?

Lovišča na Idrijskem, Cerkljanskem, Črnovrški planoti so težavna, grapasta, prepadna z ustreznim staležem velike divjadi vseh vrst. Po drugi strani pa me veseli, da se na planotah in v loviščih vseh lovskih družin v okolici še vedno ohranjajo načini lova naših prednikov, kot so brakada na poljskega zajca in plenilce s psi goniči. Zahvala za to ne velja le zagriženim »zajčarjem« in lovskim kinologom, temveč tudi vodstvom

matične lovske organizacije sploh ne govorim ... Nobenega lovca ni mogoče prisiliti, naj se začne ukvarjati z lovsкими psi. Lahko pa tisti, ki pri lovu uporabljamo lovske pse, s svojim zgledom in širjenjem znanja o lovske kinologiji prispevamo, da se s čudovito navezo lovec – lovski pes začne ukvarjati še kdo. Lovci-kinologi se sploh ne zavedamo, kakšen privilegij imamo s kinologijo. Smo eni redkih, ki s svojimi »službenimi« psi še vedno delujemo v svoji prvobitnosti oz. lovu, z delom v praksi, daleč od umetnih simulacij, športnih poligonov ...

Naj se vrnem k lovu na plenilce. Lov nanje postaja vse bolj domena posameznih lovcem, zato sami najbolj vemo, kakšna je največkrat stvarnost. Po uspešnem strelu lovina večinoma brez vsakega spoštovanja roma na takšen ali drugačen odpad. Seveda so tudi častne izjeme. Tudi to je eden od razlogov, da ob zaključku tedna lovci iz našega okoliša tedensko lovino plenilcev prinesemo za skupen poklon lovini in tako tudi plenilski divjadi izkažemo zasluženno spoštovanje za lovske blagor.

Zadnji pogon v lovski koči LD Dole na Idrijo

Lovina, pripravljena za časten poklon.

Vse foto: Jure Petič

LD in njihovemu posluhu za lovske kinologije. Sam menim, da lovska kinologija težko kakovostno deluje brez ustrezne podpore lovske družin. Da o podpori

Vsako leto zaključek **tedna lova na plenilce** gosti ena od lovske družin v okolici in lovci vedno zapustimo gostovanje z lepimi vtisi. Tako smo prejšnja

Rogisti LD Dole nad Idrijo so poskrbeli za lep zaključek tedenskega lova.

leta gostovali v LD Porezen - Cerkno, LD Jelenk, letos pa se je za gostitev zaključka ponudila LD Dole nad Idrijo. Že zjutraj mi je pogled na zgledno urejeno prizorišče skoraj orosil oči. Po zboru lovcev, če vreme

to dopušča, za vse zbrane lovce organiziramo brakado na štirinožne plenilce. Poleg brakade in na koncu skupnega pozdrava lovini smo letos organizirali še prikaz pravilnega izkoženja lisice oz. pripravo lisičjega kožuha za na-

daljnjo obdelavo (strojenje). Za predstavitev pravilnega izkoženja lisice je brez oklevanja privolil lovec, lovski tovariš, kinolog, iskalec obstreljene divjadi, zagrizen »zajčar«, ljubiteljski preparator, pa še kaj sem pozabil, član LD Jelenk, **Toni Čar**. S tem dejanjem smo dogodek, povezan z lovsko kulturo in tradicijo, še popestrili in marsikateremu lovcu obnovili ali celo na novo pokazali, kako se te reči streže.

Skupen poklon zavidljivi tedenski lovini je bil ob zvokih rogistov LD Dole nad Idrijo, ki lovsko kulturo vedno povzdignejo še stopnico višje, res veličasten in spoštljiv. Po izrečeni zahvali za lovski blagor so lovci v zboru kar zaploskali, nakar se je upravičeno, malo v šali mali zares, oglasil Bojan: »Komu ploskate? Rogistom?« Ampak to je pač tako, kot kadar lovskemu psu zaradi izjemne lovske strasti kdaj noge prehitijo nos; tako lahko lovčevu kulturo in ustaljen običaj kdaj pre-

hitita tudi lovčevu srce in trenutno navdušenje. Če ga bomo »biksali« le na takšen način, se ne bo nihče preveč obremenjeval.

Po končanem pozdravu lovini so vse zbrane lovce povabili na zadnji pogon v lovsko kočjo LD Dole nad Idrijo, kjer je bila že pripravljena malica. Zadnji pogon je na teh zaključkih nekoliko drugačen, saj večinoma ne razpravljamo o kilogramih in moči trofejnih delov divjadi, ampak o mali divjadi.

Upam, da bo takšna pobuda tedna lova na plenilce presegla območno majhne okvirje in se bo uveljavila še kje, predvsem v loviščih, kjer naj bi mala divjad prevladovala oz. bila zastopana v večjem številu.

Vsi lovci, lovci-kinologi in drugi, ki lokalno aktivno sodelujemo v tednu lova na plenilce, se bomo tudi prihodnje leto spet zbrali, morda v še večjem številu.

Uplenjenim plenilcem za lovski blagor, hvala!

Samo Vodnik

Spominsko tekmovanje psov barvarjev po naravni krvni sledi na Poljskem

Štirinajsti memorial patra Benedykta Gierszewskega

Klub psov barvarjev Poljske že od leta 1995 vsako drugo leto organizira memorialno tekmovanje barvarjev v spomin na patra **Benedykta Gierszewskega**, ki je bil eden izmed ustanoviteljev kluba. Pravilnik te spominske tekme je podoben pravilniku za tekmovanje po naravni krvni sledi

(NKS), ki ga organizira ISHV. Že štirinajsti memorial patra Benedykta Gierszewskega je bil od 1. do 5. 12. 2023 z zborom na gradu Bożejow, v bližini mesta Radomierowice, v občini Murów.

Memoriala so se udeležili: predsednik *Kluba hanovskih in bavarskih barvarjev Slovenije* **Srečko Mumel** kot tekmovalac - vodnik bavarskega barvarja **Barona von Lefantovce** in **Jožef Verčko** kot sodnik ter prevajalca **Dino Osmanovič** in **Lea Žohar Mumel**, vsi na lastne stroške.

Tekmovalci in sodniki so se 1. 12. 2023 ob 17. uri zbrali v gradu Bożejow, ko je organizator sklical tudi sestanek kinoloških sodnikov, ki ga je vodil vodja prireditve,

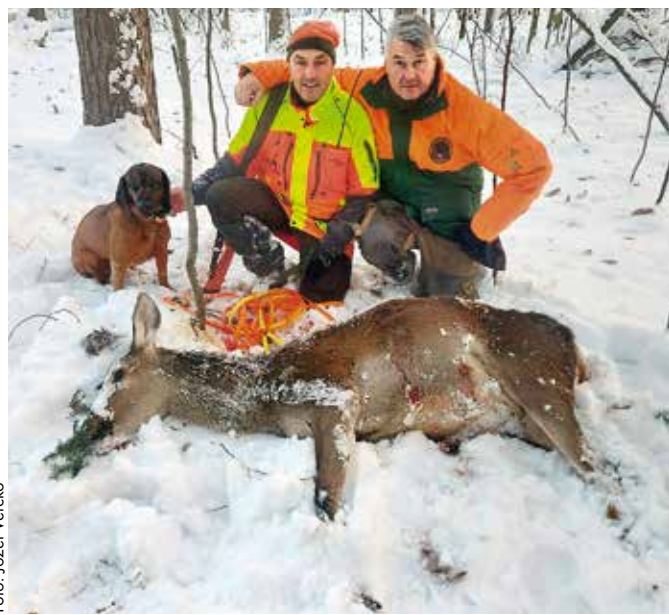

Foto: Jožef Verčko

Srečko Mumel z bavarcem **Baronom** in kinološki sodnik **Radoslav Prašek** ob izsledeni košuti

Foto: Jožef Verčko

Zbor vodnikov na slavnostnem odprtju memorialnega tekmovanja barvarjev po NKS (drugi z leve vodnik **Srečko Mumel** z bavarskim barvarjem **Baronom**)

sodniškega zbora in vodja vzreje v poljskem klubu barvarjev **Maciej Kopeć**. Po sestanku je bilo na dvorišču gradu slavnostno odprtje prireditve, kjer je omenjeni pozdravil in predstavil tekmujoče vodnike s psi in kinološke sodnike ter izžrebal številke.

Naslednji dan je **Maciej Kopeć** še izžrebal devet naravnih sledi, vendar **Srečko Mumel** tistega dne ni iskal, ker je izvlekel prazen list. V nedeljo zjutraj je prišlo obvestilo, da je potrebno iskanje obstreljene košute in divjega prašiča po dveh lovih. **Srečko** je

izvlekel sled ranjene košute v okolici kraja Suchy Bor, ki je bil od namestitve oddaljen dobrih 50 km. Določen sem mu bil za sodnika skupaj s sodnikom **Radoslavom Prašekom** s Slovaške. Mesto nastrela je bilo v gozdu, podobnem našemu Krakovskemu gozdu, s širšimi prekopi, polnimi vode in poraščenim z robidovjem ter okrog 10 cm debelo snežno odejo in ob temperaturi -10 stopinj Celzija. Na nastrelu je bilo več sledov jelenjadi. Vodnik in pes sta našla sledi krvi in pes je začel slediti. Med sledenjem vse

do kanala, širokega več kot tri metre z vsaj 50 cm globoko vodo, je še na več mestih našel sledi krvi. Ranjena košuta ga je očitno prečkala in pot nadaljevala skozi hrastov gozd ter čez travnik. Ker je ves dan zelo pihalo, je veter že v celoti zametil stopinje ranjene košute na travniku, tako da so bile vidne le krvne sledi zmrznjene krvi na grmičevju. Za travnikom je bil spet hrastov gozd, za njim pa težko prehodni borov gozdič. Na robu borovega gozda je Baron nakazal, da je ranjena košuta nekje blizu, zato ga je vodnik Srečko sprčil s slednega jermena. Že takoj ko je prišel v borov gozd, se je oglasil in vztrajno oblajeval košuto. Medtem, ko smo ugotavljali, ali je košuta ranjena, se je pred psom umaknila še več kot sto metrov naprej v borovem gozdu, kjer jo je pes z oblajevanjem ponovno ustavil, vodnik pa je opravil usmrtilni strel. Po zadnjem grizljaju in izrečenem lovskem blagru smo ugotovili, da ima košuta prestreljeno kožo na trebuhu, a krogla ni poškodovala notranjih organov. Na sledi je imel Baron dva popravka – napaki, zato je pri sledenju zbral 290 točk in II. nagradni razred.

V nedeljo zvečer nas je obiskal in pozdravil predsednik *Poljske lovske zveze* dr. inž. **Pawel Jozef Lisiak**.

Zadnji dan so pri žrebanju potrebnega iskanja sodelovali vodniki, ki so imeli v prejšnjih dneh prekratke naravne sledi, da bi jim sodniki lahko potrdili uspešno opravljeno naravno krvno sled ali pa so do tistega dne opravili s psom samo eno iskanje. Žrebanje je bilo opravljeno za iskanje dveh ranjenih prašičev - ozimcev, ki sta bila obstreljena na istem kraju (z istega stojišča), na drugih mestih pa še štiri glave jelenjadi. Pri žrebanju je sodeloval tudi Srečko Mumel in izžrebal sledenje ranjenega ozimca, drugo potrebno sledenje ozimca pa je izvlekel vodnik **Štefan Porubčansky** s Slovaške. Vodnika Srečka Mumla sva na sledi ocenjevala s sodnikom **Gryegorzem Maciagom**. Iskanje je potekalo v 46 km oddaljenem kraju Zgorzelec. Na kraju je lovec, ki je streljal na oba ozimca, povedal, da ju je streljal že prejšnji dan ob 14.40 in da je ozimec, ki je po strelu zbežal levo pod cesto, očitno ranjen v zadnjo nogo, drugi, ki pa se je po strelu usmeril desno od ceste, pa da ima verjetno poškodovano sprednjo nogo. Mumel je z Baronom začel slediti levo sled, ki je vodila po hrastovem gozdu. Po 2,5 km smo prišli na ravnino, kjer smo z

Foto: Leo Mumel Žohar

Z leve: Srečko Mumel, Maciej Kopeć, Dino Osmanović in Jožef Verčko

nasprotni smeri v snegu opazili svežo sled psa in dveh oseb, v njihovi sledi pa tudi sledi krvi. Obe sledi ranjenih ozimcev sta od tam vodili v isto smer po isti sledi. Po GSM-u smo ugotovili, da pred nami že sledi slovaški vodnik Štefan Porubčansky s spremljajočim sodnikom. Pri nadaljnjem sledenju je šel en ranjen ozimec večkrat več sto metrov levo in tudi desno od druge sledi, ki jo je izdeloval pes vodnika Porubčanskyja. Po 4,5 km sledenja smo opazili, da je trop divjih prašičev razril večjo površino tal v gozdu in si v podrasti uredil več ležišč. Tam sta ležala tudi ranjena ozimca, a skoraj 50 m narazen, kar smo ugotovili po sledovih krvi v ležišču. Iz obeh ležišč sta sledi ponovno vodili v isto smer. Tudi v nadaljevanju sta nekaj časa oba hodila po isti sledi, potem pa se je eden spet usmeril levo in nato v desno od druge sledi. Tako smo sledili še več kot kilometer, ko smo prišli v predel gozda, kjer so bila tla gosto zaraščena z robidovjem, ki je preraščalo drugo grmičevje, nekaj smrekovih vej pa je segalo do tal. Vodnik Š. Porubčansky je sledil ob levem robu do prvega ležišča in se takoj usmeril levo. Mumlov Baron pa je sledil v notranje zaraščene predela do smreke z do tal segajočimi vejami. Pod vejami je bilo na novo izrito ležišče, v katerem je bila sled krvi, od tam naprej pa je vodila sveža sled v snegu v z bukovi grmovjem zaraščen teren. Tam je vodnik Mumel sprčil Barona, ki je sledil kakih 130 metrov v goščavje, nekaj časa obstal na mestu (kar je bilo razvidno iz naprave Garmin). Nato se je vrnil do vodnika in mu z nekajkratnim odkikanjem od Mumla nakazal, da je v grmovju ranjen ozimec. Vodnik ga je pripel na sledni jermen in sledenje sta nadaljevala v gosto zaraščeno

bukovo grmovje, kjer ga je zaradi varnosti spet sprčil z jermena. Po le nekaj metrih je Baron začel oblajevati na mestu. Ko se je vodnik približal, je videl, da je tam ranjen ozimec, ki pa je pobegnil naprej kakih 50 metrov, kjer ga

je Baron spet ustavil in z oblajevanjem zadrževal. Šele tam je vodnik vanj oddal usmrtilni strel. Po izrečenem lovskem blagru in čestitkah za uspešno izsleditev smo ugotovili, da ima ozimec poškodovano zadnjo levo nogo v skočnem sklepu. Ne bi si upal trditi, da sta vodnik Srečko in pes Baron vseskozi sledila istega obstreljenega ozimca, vendar je dejstvo, da sta na koncu izsledila in je bil ustreljen prav tisti obstreljeni ozimec, katerega sled sta začela slediti.

Na sestanku sodnikov, ki so bili vsak dan zvečer, so menili, da je bilo sledenje Srečka Mumla in psa Barona izvrstno. V vseh disciplinah je bil Baron ocenjen z najvišjo oceno. Skupaj je dosegel največ mogočih točk, to je 400 točk, I. nagradni razred. Z rezultatom obeh sledenj je njegov barvar dosegel skupno drugi rezultat.

V ponedeljek zvečer je bila na prireditvenem prostoru pred gradom svečana razglasitev re-

Predvidena legla lovskih psov

Nemški lovski terier (SLRLt):

Oče: 5/I, mati: 5/I, 7. 4. 2024.
Tomaž Pačnik,
Plešivec 70, 3325 Šoštanj.
Tel.: 031/501-362.

Oče: 5/I, mati: 5/I, 8. 4. 2024.
Marko Kogelnik,
Podklanc 5, 2370 Dravograd.
Tel.: 031/619-306.

Koroški žigec (SPRKž):

Oče: tuj plemenjak,
mati: 5/II, 13. 3. 2024.
Robert Skok,
Vas 18, 1336 Kostel.
Tel.: 031/663-369.

Resasti jazbečar (SLRJR):

Oče: I/I, mati: I/I, 30. 1. 2024,
Peter Vršnik,
Podolševa 23, 3335 Solčava,
Tel.: 041/556-748

Brak-jazbečar (SLRBj):

Oče: 5/I, mati: 5/II, 1. 4. 2024.
Slavko Vidmar,
Idrijska c. 20, 5270 Ajdovščina.
Tel.: 041/730-633

Oče: 4/II, mati: 5/I, 2. 4. 2024.
Boštjan Šuštaršič,
Stranska vas 24, 8360 Žužemberk.
Tel.: 041/358-429

Oče: 4/I, mati: 4/I, 5. 4. 2024.
Jože Štrubelj,
Srednjevaška ul. 85, 1291 Škofljica.
Tel.: 040/ 598-598.

Oče: 5/I, mati: 4/I, 8. 4. 2024.
Blaž Kastelic,
Male Češnjice 2/d,
1296 Šentvid pri Stični.
Tel.: 041/224-431.

Brandl brak (SLRBrb):

Oče: 5/I, mati: 5/I, 9. 4. 2024.
Stanko Škobrne,
Veliki Dol 4, 8282 Koprivnica.
Tel.: 041/852-896.

Bavarski barvar (SLRBb):

Oče: 5/II, mati: 5/II, 22. 3. 2024.
Alojz Drnovšek,
Cesta 9. avgusta 81, 1410 Zagorje.
Tel.: 031/270-148.

Madžarski kratkodlaki ptičar/vižla (SLRMvk):

Oče: 4/JZP, mati: 4/JZP, 10. 3. 2024.
Jože Vasle,
Ob Savinji 147, 3313 Polzela.
Tel.: 041/240-799.

Madžarski resasti ptičar/vižla (SLRMvr):

Oče: tuj plemenjak,
mati: 5/JZP, 27. 2. 2024.
Petra Dežman,
Kajuhova ulica 4, 4240 Radovljica.
Tel.: 041/625-952.

Irski seter (SLRIS):

Oče: 5/PZP, mati: 5/PPA, 6. 3. 2024.
Simo Radulović,
Jerebova ul. 20, 8000 Novo mesto.
Tel.: 070/755-727.

Nemški prepeličar (SLRPr):

Oče: 4/I, mati: 4/II, 2. 3. 2024.
Jakob Flere,
Potoška vas 41, 1410 Zagorje.
Tel.: 040/690-112.

Oče: 5/I, mati: 4/I, 18. 4. 2024.
Robert Tomazin,
Cesta na Trato 12, 1330 Kočevje.
Tel.: 040/ 457-965.

Kinološka zveza Slovenije

zultatov, ki jo je spet vodil Maciej Kopeć. Izrazil je zadovoljstvo, da je kar pet psov opravilo sledenje s točkami za I. nagradni razred, dva celo z vsemi točkami (400), eden za II. nagradni razred in trije za III. nagradni razred.

To je bila za nas sodnike, vodnika in njegovega psa dobra izkušnja. Naš vodnik Srečko Mumel je dosegel odličen rezultat, spoznali smo se s člani drugih klubov

bavarskih in hanovskih barvarjev ter pridobili natančnejši vpogled v organizacijo takšnega tekmovanja oz. preizkušnje, če se bomo kdaj tudi mi odločili za tovrstno kinološko prireditev. Bo pa treba natančno prevesti Pravilnik ISHV za tako tekmovanje in se z vodstvi lovskih družen dogovoriti za sodelovanje.

Jožef Verčko

MALI OGLASI

Orožje in lovska optika

Prodajam trap puško FN B25, cena 1.200 €, lahko tudi na obroke. Tel.: 041 763 789, Jani.

Prodajam spektiv Swarovski, 30 x 75. Tel.: 031/331-253.

Ugodno prodajam: kombinirko češko Zbrojevko, kal. 7 x 57 R/12; rusko bok **šibrenico**, kal. 12/12; **MK-puško** Krico, kal. .22; **revolver** Crvena Zastava, kal. .357 Mag., in **revolver**, kal. .38 Special. Tel.: 041/762-888.

Prodajam strelna daljnogleda diavari Zeiss 1,5-6 x 42 VM z notranjo šino, križ 4 (550 €) in Zeiss 1,5-6 x 36 z zunanjo šino, križ 1 (250 €). Tel. 041/513-960.

Ugodno prodajam strelna daljnogleda Meopta 5-20 x 50 z osvetljenim križem – 499 € in Docter 6 x 42 s šino 199 €; **kupim pa staro strelivo**, ki ga ne potrebuje več. Tel.: 068-177-526.

Prodajam nerabljen strelni daljnogled Meopta 3 – 10 x 44 RD 4C z osvetljeno piko in 120 nabojev, kal. .30 – 06 Spr. Tel.: 031/296-046.

Prodajam repetirno risanico Mauser, kal. 8 x 57 IS (nova puška na cev), s str. daljnogledom Carl Zeiss 4 x 32 (tudi s stranskim pomikom križa) na Suhlovi montaži. Cena je 750 €. Prodajam tudi lepo ohranjen **daljnogled** Zeiss Conquest 8 x 40 (cena 280 €). Tel.: 040/983-919.

Prodajam dobro ohranjeno zelo natančno repetirno risanico

CZ, kal. .308 Win., (leva ličnica) s strelnim daljnogledom Kahles povečave 2,5-10 x 50, križ 1. Cena 1.100 €. Tel.: 051/343-213.

Drugo

Prodajam leseno zaprto prežo (brez lestve), velikosti 120 x 110 cm. Interesentom lahko pošljem fotografijo. Tel.: 041/844-662 (Albin).

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946

in vse lovske knjige, ki so izšle do tistega leta. Tel.: 051/611-377.

Prodajam odrasle fazane, valilna jajca fazanov, rac in jerebic. Informacije po tel.: 041/717-464.

Prodajam letnike revije Lovec od leta 1952 do 1965. Cena po dogovoru. Tel.: 051/353-050.

Prodajam knjige Zlatorogove knjižnice LZS (razen prvih dveh). Tel.: 041/844-662.

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovce@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakažite na TRR Lovske zveze Slovenije:

Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila.

Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.

Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

Lovska zveza Slovenije

Javni poziv Lovska kultura 2023

Dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, delujočim na področju lovske kulture

Komisija za lovsko kulturo je na spletni strani www.lovska-zveza.si objavila Javni poziv Lovska kultura 2024 za dodelitev pomoči programom in projektom skupin ter posameznikov, ki delujejo na področju lovske kulture.

Pomoč je namenjena organizaciji kulturnih dogodkov (jubilejni koncerti, predstave, razstave, projekcije in druge javne kulturne prireditve), ki jih pripravlja in izvaja kulturna skupina ali posameznik na nepridobiten način in so v interesu lovske organizacije, ter za izvajanje skupnih programov kulturnih skupin na ravni regije.

Celotna vsebina javnega poziva z obrazci za prijavo in merili za dodeljevanje pomoči je dostopna na spletni strani www.lovska-zveza.si.

Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu (01) 24-10-916 ali po e-pošti na naslovu: ursa.kmetec@lovska-zveza.si.

Komisija za lovsko kulturo

KOLEDAR STRELSKIH TEKMOVANJ LZS V LETU 2024

APRIL	
20. 4. 2024	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Markovci ob 10. uri
MAJ	
11. 5. 2024	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Šentlambert ob 10. uri
12. 5. 2024	Odprto prvenstvo LZS v kompaku strelišče Gaj – Pragersko, ob 9. uri
25. 5. 2024	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Sinji Vrh ob 10. uri
26. 5. 2024	Odprto prvenstvo LZS v kompaku – strelišče Gaj – Pragersko ob 9. uri
JUNIJ	
9. 6. 2024	Odprto prvenstvo LZS v kompaku – strelišče Gaj – Pragersko ob 9. uri
15. 6. 2024	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Slovenj Gradec ob 10. uri
30. 6. 2024	Odprto prvenstvo LZS v kompaku – strelišče Gaj – Pragersko ob 9. uri
AVGUST	
24. 8. 2024	Državno prvenstvo v strelski kombinaciji za veterane – ob 9. uri
25. 8. 2024	Državno prvenstvo v strelski kombinaciji za superveterane – ob 9. uri
SEPTEMBER	
14. 9. 2024	Državno prvenstvo v strelski kombinaciji OPEN 2024 in na tarčo bežečega merjasca – ob 9. uri

Kompak – strelci bodo streljali na sto golobov. Za skupnega zmagovalca bodo šteli rezultati vseh tekem, za ekipo, ki bo zastopala LZS na SP, pa rezultati treh najboljših. Štartnina bo 30 evrov.

Na Odprtem prvenstvu LZS za veterane in superveterane bo štartnina 20 evrov (25 golobov, deset strelcev z MK).

Komisija LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje

APRIL				
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	
vzide zaide vzide zaide začel konec				
1. Po	2:32	10:13	6:41	19:31 5:35 20:38
2. To	3:28	11:17	6:40	19:32 5:33 20:39
3. Sr	4:13	12:34	6:38	19:33 5:30 20:41
4. Če	4:49	13:56	6:36	19:35 5:28 20:42
5. Pe	5:16	15:20	6:34	19:36 5:26 20:44
6. So	5:39	16:45	6:32	19:37 5:24 20:45
7. Ne	6:00	18:09	6:30	19:39 5:22 20:47
8. Po	6:19	19:32	6:28	19:40 5:20 20:48
9. To	6:40	20:57	6:26	19:41 5:18 20:50
10. Sr	7:03	22:22	6:24	19:43 5:16 20:51
11. Če	7:31	23:44	6:23	19:44 5:14 20:53
12. Pe	8:07	—	6:21	19:45 5:12 20:55
13. So	8:53	1:00	6:19	19:47 5:10 20:56
14. Ne	9:49	2:03	6:17	19:48 5:08 20:58
15. Po	10:53	2:53	6:15	19:49 5:06 20:59
16. To	12:02	3:31	6:13	19:51 5:04 21:01
17. Sr	13:11	3:59	6:12	19:52 5:02 21:02
18. Če	14:19	4:22	6:10	19:53 5:00 21:04
19. Pe	15:24	4:40	6:08	19:55 4:58 21:05
20. So	16:29	4:56	6:06	19:56 4:56 21:07
21. Ne	17:32	5:10	6:05	19:57 4:54 21:09
22. Po	18:38	5:24	6:03	19:59 4:52 21:10
23. To	19:44	5:40	6:01	20:00 4:50 21:12
24. Sr	20:54	5:58	5:59	20:01 4:48 21:14
25. Če	22:05	6:19	5:58	20:03 4:46 21:15
26. Pe	23:17	6:46	5:56	20:04 4:44 21:17
27. So	—	7:21	5:54	20:05 4:42 21:19
28. Ne	0:25	8:09	5:53	20:07 4:40 21:20
29. Po	1:24	9:09	5:51	20:08 4:38 21:22
30. To	2:12	10:21	5:50	20:09 4:36 21:24

Koledar lovsko-kinoloških prireditev v letu 2024

Od Kinološke zveze Slovenije – Komisije za kinološke prireditve smo na uradni strani Lovca in spletnih strani LZS prejeli koledar prireditev v excelu.

Poiščete ga na spletnih straneh Lovske zveze Slovenije v zavihku **Lovska kinologija**, kjer je omogočena povezava do **Koledarja lovsko-kinoloških prireditev v letu 2024**.

www.lovska-zveza.si/lovstvo/lovska-kinologija/

Uredništvo Lovca

DOBER POGLED

oddaja o lovstvu

Termini predvajanja aprilske oddaje **Dober pogled**

TV STUDIO BISTRICA: četrtek, 25. 4. 2024, ob 20.00, sobota, 27. 4. 2024, ob 20.00 in nedelja, 28. 4. 2024, ob 11.00.

VTV VELENJE: četrtek, 25. 4. 2024, ob 21.20.

TV IDEA MURSKA SOBOTA: torek, 30. 4. 2024, ob 19.00 in 20.45.

GTV KRANJ: torek, 30. 4. 2024, ob 19.35 in sredo, 1. 5. 2024, ob 18.00.

VAŠ KANAL NOVO MESTO: četrtek, 25. 4. 2024, ob 22.00 in petek, 26. 4. 2024, ob 10.00.

ATM KRANJSKA GORA: sobota, 27. 4. 2024, ob 20.00.

ETV HD ZAGORJE OB SAVI: četrtek, 2. 5. 2024, ob 20.00.

TV ORMOŽ: petek, 3. 5. 2024, ob 20.00 in nedelja, 5. 5. 2024, ob 10.00.

ORON TV NOTRANJSKA: sobota, 27. 4. 2024, ob 18.00, ponedeljek, 29. 4. 2024, ob 20.00 in sredo, 1. 5. 2024, ob 10.00.

Navedeni termini objav so predvideni. Ker lahko nastanejo spremembe, vas prosimo, da spremljate aktualne TV-sporede posameznih TV-postaj.

Če želite, da je v oddaji predstavljeno tudi delo vaše lovske družine, nas lahko pokličete na telefonsko številko 031/273-825 (Erika).

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in VZREJNA KOMISIJA ZA PTIČARJE v sodelovanju z LD DORNAVA-POLENŠAK organizira

POMLADANSKE VZREJNE PREIZKUŠNJE - DERBY, PNZ, PPA IN TELESNO OCENJEVANJE

Po sedaj veljavnih pravilnikih bodo naslednje pomladanske preizkušnje: derby, PNZ, PPA in telesno ocenjevanje. Zbor udeležencov bo 27. aprila 2024 ob 8. uri pred lovskim domom LD Dornava-Polenšak, Slomi 5, 2257 Polenšak. Vodnik in lastnik psa mora imeti veljavno lovsko izkaznico, lovsko puško, člansko izkaznico DLB, originalni rodovnik in obvezno veterinarsko potrdilo o cepljenju proti steklini. Prijavnico lahko dobite na spletni strani DLB www.dlpslo.si, Obr. P., št. 1. Prijavo s fotokopijo obeh strani rodovnika pošljite na naslov: LIDIJA ŠMIGOC, BUKOVCI 4, 2281 Markovci, mobilni: 031 616 283 ali e-naslov: siviljstvo.smigoc@gmail.com. Zadnji rok prijave: 20. april 2024.

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.

Šmoleva ulica 13,
1001 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnoptika@siol.net
www.tehnoptika-smolnikar.si

**NIKON Prostaff5
8x42**

Akcijska cena:
199,00 €

**NIKON Monarchs
8x42**

Akcijska cena:
319,00 €

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!

Povsem vodotesen **LOVSKI DALJNOGLED**
Dobra vidljivost v mraku **SANJU 8x42 WPR**
Polnjen z nitrogenom
Gumirano ohišje
10-letna garancija
Ugodna cena: 210,00 €

INFORMACIJE IN NAROČILA

BELUGA, d.o.o., LJUBLJANA; Tel.: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

Raztegljiv in nastavljiv tripod z nosilcem za puško. Omogoča streljanje stoje, čepa ali leže.

199,00 €

161,10 €

www.avantura.info

Lovska palica
**PRIMOS Trigger Stick
GEN 3 - tripod**

Avantura Trade d.o.o. Ljubljanska c. 44, 6230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

OBUTEV ZA VSE VRSTE LOVA

Aigle Parcours 2 Vario

199,00 €

170,00 €

Garsport Falcade Tex

99,00 €

89,10 €

Planika Walker Lite Men Air Tex

139,95 €

123,90 €

VUTE
PUŠKARSTVO

Puškarnstvo Vute | Kremlova 2, 2000 Maribor | www.lovskaoprema.si | info@lovskaoprema.si | Tel: 070 666 429

SLOVARMs

Lovska trgovina SloVArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67,

URNIK:

Tel.: 05 620 22 08 Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

E-mail: info@slovarms.si

NOVI TERMOVIZIJSKI NASTAVEK

LUCHS 25.1

- enostavna uporaba

- hitra montaža

- detekcija 1.250m

Made in Germany

že za 2.390€

LIEMKE

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE, HITRO IN ENOSTAVNO

MINOX

ZEISS

PARAD

Verney-Carron

Blaser

STRASSER

RÖWA
Röbler | AUSTRIA

VECTOR
OPTIC

J.P. SAUER & SOHN
ESTABLISHED 1751

SWAROVSKI
OPTIK

Flunotec
Research GmbH

Niggeloh

Tisas

HIKMICRO

HIKMICRO ALPEX 4K

Digitalni dnevno-nočni strelni daljnogled

- Dnevni in nočni način uporabe
- Klasičen izgled s 30 mm cevjo
- Vgrajena in snemljiva baterija
- Odličen senzor z ločljivostjo 3840x2160 pikselov
- Servis v EU

Na voljo tudi
z laserskim
daljinomerom

A50E

879 €

A50EL

1.049 €

Poskenirajte
kodo za več
informacij

Nakup je možen v trgovini Shooting Trade ali v vseh boljše založenih lovskih trgovinah. Za več informacij nas pokličite na 064 243 255 (Shooting Trade) ali 031 770 520 (Optics Trade).

SHOOTING
TRADE

KO TRENUTKI ŠTEJEJO

SWAROVSKI
OPTIK

Z6i

SEE THE UNSEEN